UCHWAŁA NR XXIII/201/26
RADY MIEJSKIEJ W KONSTANTYNOWIE ŁÓDZKIM

z dnia 31 sierpnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a, art. 10e ust.1 i art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 662 i poz. 912), art. 3 pkt 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 198 i poz. 1846) oraz uchwały XII/106/25 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 26 czerwca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2025 r., poz. 7267), zmienionej uchwałą XXI/188/26 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 28 maja 2026 r. w sprawie zmiany załącznika do uchwały dotyczącej przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii (Dz. Urz. Woj. Łódz.z 2026 r., poz. 4274) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się *Strategię rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035* stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Konstantynowa Łódzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr XXIII/201/26
Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim
z dnia 31 sierpnia 2026 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KONSTANTYNÓW ŁÓDZKI NA LATA 2026-2035

KONSTANTYNÓW ŁÓDZKI – INNOWACYJNY, ZIELONY, BLISKI LUDZIOM

SIERPIEŃ 2026

Strategia rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035

Przygotowanie: Referat Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim

Koordynator merytoryczny: dr Dorota Sikora-Fernandez

Zespół ds. przygotowania projektu Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 **w składzie**:

1. Łukasz Napieralski, Zastępca Burmistrza Konstantynowa Łódzkiego.
2. Paulina Kukielińska, Sekretarz Miasta.
3. Anna Łosiak, Skarbnik Miasta.
4. Dorota Sikora-Fernandez, Główny specjalista, Referat Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta.
5. Monika Jurek, Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości.
6. Tomasz Wójcicki, Kierownik Referatu Inwestycji i Infrastruktury Technicznej.
7. Piotr Pietrzak, Kierownik Referatu Ochrony Środowiska.
8. Sylwia Pachla, Kierownik Referatu Oświaty i Polityki Społecznej.
9. Tomasz Pawlaczyk, główny specjalista, Stanowisko ds. Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.
10. Sebastian Kwiatkowski, Prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego Gminy Konstantynów Łódzki.
11. Joanna Markiewicz, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
12. Małgorzata Kuśmierczyk, Dyrektor Konstantynowskiego Centrum Pomocy Rodzinie.
13. Jadwiga Czekajewska, Przewodnicząca Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim.
14. Radosław Kierzek, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury.
15. Anna Walczak, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej.
16. Marcin Krebs, Dyrektor Centrum Sportu i Rekreacji.

Spis treści

WSTĘP ... 5
1. Podstawy prawne opracowania strategii i jej powiązanie z dokumentami wyższego rzędu ... 5
2. Rola strategii rozwoju gminy ... 6
3. Metodyka prac nad strategią ... 7
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA ... 9
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej gminy ... 9
1.1. Obszary diagnostyczne ... 9
1.2. Charakterystyka gminy ... 10
1.3. Wnioski z diagnozy w wymiarze społecznym ... 11
1.4. Wnioski z diagnozy w wymiarze gospodarczym ... 21
1.5. Wnioski z diagnozy w wymiarze przestrzenno-środowiskowym ... 27
2. Analiza strategiczna czynników i uwarunkowań rozwoju gminy Konstantynów Łódzki – analiza SWOT ... 34
2.1. Przesłanki wykonania analizy SWOT w procesie budowy strategii rozwoju gminy ... 34
2.2. Analiza strategiczna SWOT ... 35
2.2.1. Ogólny opis metody ... 35
2.2.2. Matryca uwarunkowań rozwojowych SWOT ... 36
CZĘŚĆ STRATEGICZNA ... 42
3. Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowo-klimatycznym, kierunki działań oraz oczekiwane rezultaty ... 42
3.1. Wizja i misja rozwoju gminy Konstantynów Łódzki ... 42
3.2. Cele strategiczne i operacyjne ... 43
3.3. Kierunki działań oraz oczekiwane rezultaty ... 46
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Konstantynów Łódzki ... 66
4.1. Rola modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w strategii rozwoju ... 66
4.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Konstantynów Łódzki ... 67
5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej ... 83
6. Obszary strategicznej interwencji (OSI) ... 94
6.1. Obszary strategicznej interwencji określone w ponadlokalnych strategiach rozwoju ... 94
6.2. Lokalne obszary strategicznej interwencji ... 95
7. System wdrażania strategii oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych ... 98
7.1. Wdrażanie Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 ... 98
7.2. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych ... 101
8. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii ... 103
9. Ramy finansowe realizacji Strategii ... 106

10. Spójność z dokumentami wyższego rzędu 109
Spis rysunków 116
Spis zdjęć 116
Spis tabel 117

WSTĘP

1. Podstawy prawne opracowania strategii i jej powiązanie z dokumentami wyższego rzędu

Podstawę opracowania Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 (Strategii) stanowią znowelizowane przepisy prawa:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. z 2026, poz. 662 i 912;
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz.U. z 2025, poz. 198 i 1846;
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz.U.2024, poz. 1112.

Opracowanie niniejszego dokumentu zainicjowano uchwałą nr XII/106/25 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 26 czerwca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2025 r., poz. 7267), zmienionej uchwałą XXI/188/26 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 28 maja 2026 r. w sprawie zmiany załącznika do uchwały dotyczącej przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii (Dz. Urz. Woj. Łódz.z 2026 r., poz. 4274).

Kształt i strukturę Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2025, poz. 1153), która stanowi, że strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa
- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań
- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych
- ramy finansowe i źródła finansowania

Przyjęta strategia pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, opierając się na ustaleniach kierunkowych wynikających z aktualnej polityki krajowej i regionalnej. Jednocześnie wpisuje się ona w priorytety i cele polityki rozwoju formułowane na poziomie Unii Europejskiej, zapewniając spójność działań gminy z szerszym kontekstem rozwojowym.

2. Rola strategii rozwoju gminy

Strategia rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 stanowi narzędzie budowania długofalowej wizji rozwoju gminy oraz umożliwia skuteczną koordynację i hierarchizację działań. Jej realizacja pozwala na systematyczne rozwiązywanie problemów oraz przewidywanie przyszłych wyzwań w sposób uporządkowany i zgodny z priorytetami rozwojowymi. Dokument ten wzmacnia wiarygodność Konstantynowa Łódzkiego w relacjach z partnerami zewnętrznymi, a jednocześnie przygotowuje lokalną społeczność do nadchodzących procesów zmian i transformacji.

Niniejsza strategia może być postrzegana w dwóch wymiarach: niematerialnym i materialnym. W ujęciu niematerialnym stanowi rezultat procesu zarządzania strategicznego, obejmującego zarówno etap planowania, jak i wdrażania przyjętych założeń. Na poziomie planistycznym strategia określa długofalową wizję rozwoju oraz cele strategiczne, a także wskazuje kierunki działań i metody ich realizacji. Z perspektywy wdrażania pełni natomiast funkcję ramową dla bieżącego podejmowania decyzji przez władze lokalne. Jako przyjęty dokument odniesienia w procesie zarządzania rozwojem gminy podlega ona systematycznej ocenie, w tym monitorowaniu postępów, ewaluacji skuteczności oraz aktualizacji założeń w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania.

Strategia rozwoju gminy stanowi kluczowy element zintegrowanego systemu dokumentów strategicznych oraz planowania przestrzennego. Jej znaczenie wynika z konieczności zachowania zgodności z celami określonymi w dokumentach wyższego rzędu, zarówno unijnych, krajowych, jak i regionalnych. Jednocześnie strategia pełni funkcję dokumentu kierunkowego dla tworzenia aktów prawa miejscowego, w szczególności planu ogólnego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z tego względu opracowanie, obok części programowej zawierającej cele i priorytety rozwojowe, obejmuje również model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz wskazania dotyczące kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Efektywne zarządzanie gminą wymaga bowiem spójnej i długofalowej wizji, której fundament stanowi niniejsza strategia.

Obowiązkowym elementem strategii rozwoju jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który integruje zagadnienia społeczno-gospodarcze z uwarunkowaniami przestrzennymi. Jego podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2025 poz. 198). Model ten zakłada świadome i spójne programowanie relacji między celami długookresowymi, odnoszącymi się do interesu publicznego w zakresie ładu przestrzennego i ochrony środowiska, a celami średniookresowymi, ukierunkowanymi na osiąganie korzyści społecznych i gospodarczych. Realizacja założeń przyjętych w modelu wspiera wykonanie celów strategicznych określonych w dokumencie oraz umożliwia stopniowe urzeczywistnianie wizji rozwoju gminy.

W trakcie opracowywania strategii istotnym elementem są konsultacje społeczne, które umożliwiają włączenie lokalnej społeczności oraz szerokiego grona interesariuszy w kształtowanie kierunków rozwoju gminy. Funkcjonowanie samorządu opiera się na aktywności mieszkańców i przedsiębiorców, dlatego ich udział w procesie strategicznym

stanowi kluczowy warunek powodzenia realizowanych działań. Ustalenia zawarte w niniejszym dokumencie ukierunkowane są na rozwój społeczny, gospodarczy, przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy, którego nadrzędnym celem jest podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz rozwiązywanie najistotniejszych problemów społecznych.

Dokument Strategii spełnia następujące funkcje:

- diagnostyczną - pozwalającą na identyfikację i analizę zasobów gminy we wszystkich obszarach jego funkcjonowania;
- informacyjną - dostarczającą kompleksową wiedzę o stanie gminy, wyznaczonych celach rozwojowych, planowanych działaniach i kierunkach rozwoju;
- planistyczną - wyznaczająca długookresowe kierunki rozwoju oraz określającą cele i działania niezbędne do ich realizacji;
- kontrolną - monitorowanie, ocena i korygowanie działań publicznych w celu zapewnienia zgodności ich realizacji z przyjętymi celami strategicznymi.

3. Metodyka prac nad strategią

Prace nad Strategią rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 miały charakter procesowy i etapowy, a zastosowana metodyka została precyzyjnie dostosowana do zakresu merytorycznego dokumentu, co pozwoliło na wykorzystanie zróżnicowanych narzędzi analitycznych i planistycznych, adekwatnych do podejmowanych zagadnień. Całość prac prowadzona była w formule partnerskiej, zakładającej ścisłą współpracę interesariuszy skupionych w zespole ds. opracowania strategii, radnych miejskich i mieszkańców. Ich zaangażowanie na kolejnych etapach procesu umożliwiło powstanie dokumentu o wysokiej wartości analitycznej i aplikacyjnej, opracowanego zgodnie z zasadą partnerstwa oraz w oparciu o standardy profesjonalnego planowania strategicznego.

Na potrzeby niniejszej Strategii przygotowano Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej Konstantynowa Łódzkiego, której wnioski wykorzystano w niniejszym dokumencie do przygotowania analizy SWOT. Etap diagnostyczny obejmował analizę danych zastanych oraz analizę porównawczą, pozwalającą na wskazanie konkurencyjności gminy na tle powiatu pabianickiego oraz wybranych innych gmin Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (ŁOM). Diagnozę oparto o najaktualniejsze dane dostępne w momencie jej sporządzania. Okres badawczy obejmował lata 2018-2024. Zapewniło to możliwość zaprezentowania danych w sposób dynamiczny, obejmujący stan aktualny oraz poprzedzający stan aktualny.

Prace nad tworzeniem części strategicznej rozpoczęto po zakończeniu prac diagnostycznych, od sformułowania wizji i misji rozwoju. Następnie zostały określone cele strategiczne, priorytety oraz kierunki działań. W strategii położono nacisk na wytyczne prowadzenia polityki przestrzennej gminy. Model funkcjonalno-przestrzenny wskazuje na oczekiwane zmiany w sposobie funkcjonowania gminy po zrealizowaniu celów strategicznych.

Kluczowe zasady przyjęte przy opracowywaniu strategii:

Podejście terytorialne i funkcjonalne

- Przyjęto podejście oparte na zintegrowanym rozwoju terytorialnym, uwzględniające funkcjonalne powiązania gminy z jej otoczeniem. Uwzględniono wielowymiarowe uwarunkowania, obejmujące aspekty przestrzenne, środowiskowe, społeczne i gospodarcze, które wykraczają poza formalnie wyznaczone granice administracyjne. Przyjęcie takiej optyki analitycznej umożliwia projektowanie interwencji publicznych adekwatnych do złożonej, wieloskalowej natury współczesnych procesów rozwojowych.

Ukierunkowanie działań na kluczowe wyzwania rozwojowe

- Analiza koncentrowała się na obszarach o kluczowym znaczeniu dla długofalowego rozwoju gminy. Priorytety strategiczne zostały określone na podstawie wyników szczegółowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i uwarunkowań przestrzenno-środowiskowych, co umożliwiło identyfikację obszarów wymagających interwencji publicznej. Zaproponowane kierunki działań cechują się spójnością wewnętrzną, wykonalnością oraz adekwatnością do lokalnych uwarunkowań i potrzeb rozwojowych.

Spójność z dokumentami nadrzędnymi i adaptacyjność wdrożeniowa

- Zapewniono zgodność założeń strategicznych z dokumentami nadrzędnymi szczebla krajowego i regionalnego, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności w procesie wdrażania. Przyjęte rozwiązania umożliwiają adaptacyjne dostosowywanie działań do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz pojawiających się wyzwań rozwojowych.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej gminy

1.1. Obszary diagnostyczne

Diagnoza strategiczna to pogłębiona, wielowymiarowa analiza aktualnej sytuacji gminy oraz jej otoczenia, której celem jest identyfikacja kluczowych uwarunkowań rozwojowych i podstaw do formułowania strategii. Analiza sytuacji gminy Konstantynów Łódzki. obejmuje trzy komplementarne obszary, to jest społeczny, gospodarczy oraz przestrzenno-środowiskowy. Ich łączne ujęcie pozwala na całościową ocenę uwarunkowań rozwoju miasta oraz identyfikację kluczowych wyzwań i potencjałów w perspektywie długookresowej.

Pierwszy obszar dotyczy sytuacji społecznej, w analizie, której uwzględniono ludność i procesy demograficzne, warunki i jakość życia mieszkańców, ochronę zdrowia i pomoc społeczną, kulturę, sport i rekreację, bezpieczeństwo publiczne oraz poziom kapitału społecznego. Drugi obszar, związany z sytuacją gospodarczą dotyczy struktury gospodarczej gminy i lokalnego rynku pracy, turystyki, rolnictwa i leśnictwa oraz stan finansów gminy. Trzeci obszar, przestrzenno-środowiskowy, tematycznie obejmuje zagadnienia związane ze środowiskiem przyrodniczym i zasobami naturalnymi, uwarunkowaniami klimatycznymi, zagospodarowaniem przestrzennym, transportem zbiorowym, infrastrukturą techniczną, gospodarką odpadami oraz jakością powietrza.

Obszar społeczny

- Ludność i procesy demograficzne
- Warunki i jakość życia mieszkańców
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
- Kultura, sport i rekreacja
- Bezpieczeństwo publiczne
- Kapitał społeczny

Obszar gospodarczy

- Struktura gospodarcza i rynek pracy
- Turystyka
- Rolnictwo i leśnictwo
- Stan finansów samorządowych

Obszar przestrzenno-środowiskowy

- Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne
- Uwarunkowania klimatyczne
- Zagospodarowanie przestrzenne
- Transport zbiorowy
- Infrastruktura techniczna
- Gospodarka odpadami
- Jakość powietrza

1.2. Charakterystyka gminy

Rysunek 1. Położenie Konstantynowa Łódzkiego w granicach powiatu pabianickiego
Źródło: Geoportal Powiatu Pabianickiego

Konstantynów Łódzki jest gminą miejską, leżącą w północnej części powiatu pabianickiego i stanowi integralną część Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Miasto zajmuje obszar 27,25 km2, granicząc od wschodu z Łodzią, od południa z gminą Pabianice, od zachodu z Lutomierskiem i od północy z Aleksandrowem Łódzkim. Jego położenie sprzyja zarówno rozwojowi gospodarczemu, jak i rekreacyjnemu. Miasto leży w dolinie rzeki Ner, będącej prawym dopływem Warty, co wpływa na jego warunki hydrologiczne i przyrodnicze. Konstantynów Łódzki, dzięki bliskości Łodzi, jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla osób aktywnych zawodowo w obszarze metropolitalnym. Pełni funkcję lokalnego centrum usługowo-przemysłowego, zachowując jednocześnie walory rekreacyjne i kameralny charakter.

Konstantynów Łódzki charakteryzuje się czytelnym i zwartym układem przestrzennym, który łączy funkcje mieszkalne, usługowe oraz przemysłowe. Historyczne centrum miasta, zlokalizowane w rejonie Placu Kościuszki, stanowi ośrodek handlowo-usługowy z zabudową o charakterze miejskim. Wokół niego rozciągają się osiedla mieszkaniowe, zarówno z zabudową jednorodzinną, jak i wielorodzinną.

Na południu miasta znajdują się tereny przemysłowe i magazynowe, skoncentrowane głównie w konstantynowskiej części Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (ŁSSE). Pełnią one istotną rolę gospodarczą, przyciągając przedsiębiorców i inwestorów. Północna i wschodnia część miasta to obszary o przewadze zabudowy jednorodzinnej, które stopniowo rozwijają się w kierunku Łodzi.

Układ drogowy Konstantynowa Łódzkiego zapewnia dobrą komunikację zarówno wewnątrz miasta, jak i z sąsiednimi miejscowościami. Drogi wojewódzkie nr 710 i nr 475 pełnią funkcję głównych osi transportowych, a rozwój infrastruktury drogowej, w tym droga ekspresowa S14, sprzyjają mobilności mieszkańców i rozwojowi gospodarczemu.

W strukturze urbanistycznej istotną rolę odgrywają także tereny zielone, takie jak na przykład park na pl. Wolności, Siwaberek oraz obszary rekreacyjne nad rzeką Ner, które stanowią ważny element przestrzeni publicznej i podnoszą jakość życia mieszkańców.

Tabela 1. Podstawowe dane o mieście

Konstantynów Łódzki	
Powierzchnia (w km2)	27,25
Liczba zameldowanych mieszkańców wg. ewidencji ludności	17705
Liczba mieszkańców wg. GUS	19305
Gęstość zaludnienia (os./km2)	708,44

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Konstantynów Łódzki, jako jednostka terytorialna o statusie gminy miejskiej, nie posiada wewnętrznego podziału na jednostki pomocnicze (osiedla, dzielnice). Jest natomiast podzielona na 15 okręgów wyborczych, częściowo odpowiadających terytorialnie nieformalnie przyjętym nazwom poszczególnych części.

Rada Miejska w Konstantynowie Łódzkim, w kadencji 2024-2029 składa się z 15 radnych, tworzących 7 komisji stałych i 1 doraźną: Komisję Budżetu i Finansów, Komisję Rewizyjną, Komisję Infrastruktury Technicznej i Bezpieczeństwa Publicznego, Komisję Infrastruktury Społecznej, Komisję Mieszkaniową, Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, Komisję Statutową oraz Komisję Doraźną do rozpatrywania wniosków o nadanie tytułów honorowych w mieście.

Burmistrz i Zastępca Burmistrza Konstantynowa Łódzkiego pełnią swoje funkcje drugą kadencję. Na koniec 2024 roku Urząd Miejski w Konstantynowie Łódzkim zatrudniał 84 pracowników. Urząd podzielony jest na 9 referatów merytorycznych, odpowiadających obszarom ustawowych zadań własnych gminy.

1.3. Wnioski z diagnozy w wymiarze społecznym

Diagnoza społeczna gminy Konstantynów Łódzki ujawnia wiele pozytywnych zjawisk, w szczególności stabilny przyrost rzeczywisty ludności, dobrą dostępność usług edukacyjnych, relatywnie wysoką jakość życia i bezpieczeństwa oraz aktywność instytucji kultury i sportu. Jednocześnie, szczegółowa analiza danych pozwala sformułować kilka uzupełniających obserwacji, istotnych z punktu widzenia dalszych kierunków działań strategicznych.

1. Stabilizacja demograficzna z silnym komponentem migracyjnym

Konstantynów Łódzki odnotowuje systematyczny wzrost liczby mieszkańców, osiągając w połowie 2025 roku ponad 19 tys. osób. Dynamika ta jest szczególnie istotna w kontekście utrzymującego się od wielu lat ujemnego przyrostu naturalnego, który w 2024 roku wyniósł (-89). Oznacza to, że rzeczywisty wzrost populacji był możliwy wyłącznie dzięki dodatniemu saldu migracji, konsekwentnie notowanemu w całym analizowanym okresie. Zjawisko to potwierdza suburbanizacyjny charakter gminy oraz jej rosnącą atrakcyjność jako miejsca zamieszkania w obszarze metropolitalnym Łodzi. Napływ nowych mieszkańców do Konstantynowa Łódzkiego ma dwojaki wymiar. Z jednej strony świadczy o potencjale rozwojowym miasta z uwagi na dodatni bilans ludnościowy, zwiększający jego odporność na proces starzenia się populacji i osłabienie lokalnego rynku pracy, z drugiej strony rodzi

konkretne wyzwania strategiczne. Do najważniejszych należą: 1) konieczność rozwoju oferty mieszkaniowej i usług publicznych, zwłaszcza edukacyjnych i opiekuńczych, 2) dostosowanie infrastruktury transportowej i technicznej do rosnących potrzeb oraz 3) zapewnienie ładu przestrzennego przy jednoczesnym ograniczaniu presji urbanizacyjnej.

Rysunek 2. Liczba ludności Konstantynowa Łódzkiego w latach 1995-2024
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, www.stat.gov.pl

Prognoza demograficzna wskazuje na umiarkowany wzrost liczby mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego do 2035 roku. Po wyraźnym wzroście w ostatnich latach, trend ten ma się utrzymać, choć tempo przyrostu będzie stopniowo maleć. Jednocześnie zakres niepewności prognozy rośnie w dalszym horyzoncie czasowym, co oznacza, że rzeczywista liczba mieszkańców może kształtować się zarówno na poziomie zbliżonym do obecnego, jak i wyraźnie wyższym, w zależności od uwarunkowań migracyjnych i rozwojowych gminy.

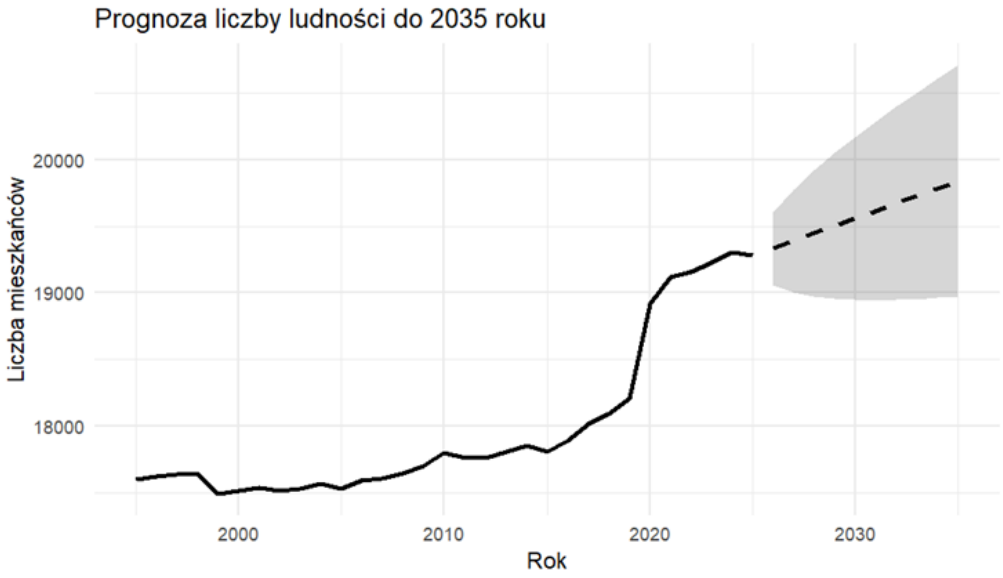

Rysunek 3. Prognoza liczby ludności Konstantynowa Łódzkiego do roku 2035
Źródło: Opracowanie własne

2. Procesy starzenia się ludności i zmiany w strukturze wieku

W latach 2018–2024 w Konstantynowie Łódzkim obserwuje się systematyczne zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców, charakterystyczne dla społeczeństw starzejących się. Udział osób w wieku produkcyjnym, który w 2020 roku osiągnął blisko 60%, stopniowo maleje i w 2024 roku wyniósł nieco poniżej 58%. Równocześnie rośnie udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a grupą szczególnie szybko powiększającą się stają się osoby w wieku 60+. Proces ten jest zgodny z ogólnopolskimi trendami demograficznymi, ale w Konstantynowie Łódzkim ma szczególne znaczenie z uwagi na dotychczasowy, dodatni bilans migracyjny, ponieważ część nowych mieszkańców to osoby w średnim wieku, które w perspektywie kilkunastu lat również przejdą do grupy senioralnej. Warto podkreślić, że w najstarszych grupach wiekowych wyraźnie dominują kobiety, co odpowiada dłuższej średniej długości życia kobiet w Polsce. Oznacza to, że w mieście rosnąć będzie zapotrzebowanie nie tylko na szeroko rozumiane usługi senioralne, lecz także na wsparcie socjalne i opiekuńcze ukierunkowane na samotne seniorki.

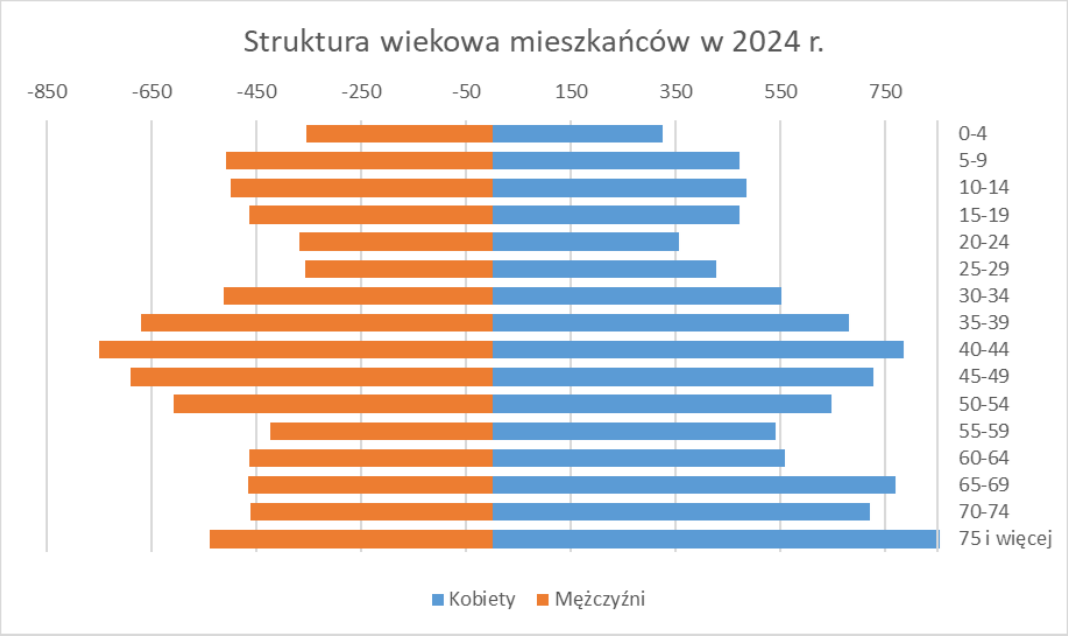

Rysunek 4. Struktura wiekowa mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, www.stat.gov.pl

3. Umiarkowanie korzystna sytuacja zdrowotna i dość dobra dostępność instytucji ochrony zdrowia

System ochrony zdrowia w Konstantynowie Łódzkim, pomimo braku szpitala, zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej oraz szeregu usług specjalistycznych, realizowanych zarówno przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, jak i liczne podmioty prywatne. Stabilna liczba porad ambulatoryjnych w ostatnich latach oraz stosunkowo niska śmiertelność w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wskazują na relatywnie dobrą kondycję zdrowotną społeczności lokalnej oraz sprawność funkcjonowania dostępnej infrastruktury medycznej.

Atutem Konstantynowa Łódzkiego jest wysoka dostępność porad w podstawowej opiece zdrowotnej, a także obecność poradni specjalistycznych Dzięki temu mieszkańcy nie są w pełni uzależnieni od usług oferowanych w Łodzi czy Pabianicach, choć w przypadku leczenia

szpitalnego nadal pozostają one głównymi ośrodkami referencyjnymi. Jednocześnie istotnym wyzwaniem jest brak nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na terenie miasta. Konieczność korzystania z placówek w sąsiednich ośrodkach ogranicza poczucie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, zwłaszcza osób starszych, rodzin z dziećmi i osób o ograniczonej mobilności. W dłuższej perspektywie sytuacja ta może wymagać wypracowania rozwiązań systemowych. np. poprzez współpracę z sąsiednimi gminami lub rozwój nowych form opieki medycznej, w tym telemedycyny i mobilnych usług zdrowotnych.

4. Wysoka dostępność opieki przedszkolnej i poprawiający się system edukacji

Konstantynów Łódzki wyróżnia się na tle wielu gmin regionu wysoką dostępnością miejsc w wychowaniu przedszkolnym. W roku szkolnym 2024/2025 wszystkie dzieci zgłoszone do rekrutacji zostały przyjęte do placówek publicznych. Zróżnicowana oferta, obejmująca zarówno przedszkola publiczne, jak i niepubliczne, umożliwia objęcie opieką dzieci o różnych potrzebach edukacyjnych, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi. Dynamiczny wzrost liczby dzieci objętych opieką żłobkową w 2024 roku, związany m.in. z wdrożeniem programu „Aktywny Rodzic", wskazuje na rosnącą aktywność zawodową rodziców oraz skuteczność polityki prorodzinnej gminy.

Rozkład przestrzenny placówek szkolnych w przestrzeni miasta jest nierównomierny, co skutkuje zróżnicowaniem dostępności przestrzennej.

Tabela 2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych podlegających gminie

Liczba uczniów			
Rok	**SP1**	**SP2**	**SP5**
2018	440	309	656
2019	355	362	583
2020	427	385	544
2021	456	440	530
2022	501	489	493
2023	572	534	408
2024	639	570	425

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy za lata 2018-2023 oraz danych Referatu Oświaty i Polityki Społecznej UMKŁ

System szkolnictwa podstawowego w Konstantynowie Łódzkim charakteryzuje się dobrym poziomem organizacyjnym, co potwierdzają zarówno wyniki egzaminu ósmoklasisty, które przewyższają średnie powiatowe i regionalne, jak i umiarkowanie niskie liczby uczniów w oddziałach. Taki model sprzyja wyższej jakości kształcenia, umożliwia bardziej indywidualne podejście do ucznia i zwiększa atrakcyjność miasta jako miejsca osiedlania się rodzin z dziećmi.

5. Brak reprezentacji młodzieży w życiu publicznym

Brak szkoły średniej na terenie miasta nie stanowi obecnie istotnej bariery rozwoju ze względu na ogólny niż demograficzny i dostępność placówek w sąsiednich ośrodkach. W dłuższej perspektywie może jednak ograniczać budowanie silniejszych więzi młodzieży z lokalną wspólnotą oraz osłabiać zdolność miasta do zatrzymywania młodych mieszkańców. Zagadnienie to wymaga dalszego monitorowania i ewentualnych działań adaptacyjnych lub rozwoju oferty pozaszkolnej wspierającej starszą młodzież na miejscu.

6. Wzmocnienie znaczenia i transformacja cyfrowa Miejskiej Biblioteki Publicznej

Mimo ogólnokrajowych danych wskazujących na spadek czytelnictwa, konstantynowska biblioteka publiczna przechodzi proces istotnej transformacji, odpowiadając na potrzeby zarówno cyfrowej rzeczywistości, jak i starzejącego się społeczeństwa. Wdrożenie platformy LEGIMI umożliwia mieszkańcom dostęp do szerokich zasobów literatury w formie elektronicznej, co stanowi odpowiedź na zmieniające się preferencje czytelników oraz upowszechnienie korzystania z urządzeń mobilnych. Równocześnie rozwijana jest oferta książek dostosowanych do potrzeb seniorów, obejmujących m.in. wydania o większej czcionce, co zwiększa dostępność kultury dla osób starszych. Należy podkreślić, że od 2020 r MBP zaczęła po raz pierwszy w swojej historii pozyskiwać środki finansowe z MKiDN i jako jedyna z powiatu pabianickiego takie dofinansowanie uzyskiwała.

Zdjęcie 1. Miejska Biblioteka Publiczna w Konstantynowie Łódzkim
Archiwum własne Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim

Biblioteka poszerza również swoje funkcje o działania edukacyjne i integracyjne, m.in. we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku czy poprzez realizację projektów społeczno-kulturalnych. Dzięki temu staje się nie tylko miejscem wypożyczania książek, lecz wielofunkcyjną przestrzenią animacji życia kulturalnego, edukacji cyfrowej, integracji międzypokoleniowej i wspierania kapitału społecznego.

7. Ewolucja roli Miejskiego Ośrodka Kultury i potrzeba rozszerzenia przestrzeni działania

Miejski Ośrodek Kultury stoi przed koniecznością dalszej ewolucji funkcjonalnej, polegającej na poszerzaniu tradycyjnej oferty kulturalnej o działania partycypacyjne i integracyjne. Szczególnego znaczenia nabiera rozwój programów mobilnych, plenerowych i cyfrowych, adresowanych do młodzieży, nowych mieszkańców oraz grup dotychczas mniej aktywnych w życiu kulturalnym. Integracja działalności MOK z polityką edukacyjną, społeczną i senioralną może przyczynić się do budowy spójnej, inkluzyjnej polityki kulturalnej miasta.

Strategicznym kierunkiem rozwoju instytucji powinna być redefinicja jej roli, od tradycyjnego ośrodka kultury w stronę wielofunkcyjnego centrum animacji społecznej, edukacji nieformalnej i lokalnego dialogu. W tej formule MOK może stać się kluczowym aktorem wzmacniającym więzi społeczne i integrującym mieszkańców o zróżnicowanych potrzebach oraz stylach życia. Uwidacznia się jednak ograniczenie przestrzenne w zakresie prowadzonej przez MOK działalności kulturalnej. Na wiele potencjalnych, możliwych do zrealizowania zajęć brakuje pomieszczeń, natomiast chętnych na prowadzone obecnie zajęcia jest dużo więcej niż miejsc.

8. Rozwój i wysoka dostępność infrastruktury rekreacyjno-sportowej

Konstantynów Łódzki konsekwentnie inwestuje w infrastrukturę sportową i rekreacyjną. Zmodernizowano halę sportową, rozbudowano zaplecze pływalni, odnowiono Orlik i teren ośrodka nad stawem, a także wybudowano halę sportową i boisko z bieżnią przy Szkole Podstawowej nr 1. Uzupełnieniem bazy materialnej jest bogata oferta zajęć sportowych oraz wysoka aktywność lokalnych klubów i stowarzyszeń, które pełnią istotną rolę w promowaniu aktywności fizycznej, kształtowaniu zdrowego stylu życia i integracji mieszkańców. Szczególne znaczenie ma tu udział dzieci i młodzieży w programach sportowych, co sprzyja wczesnemu kształtowaniu postaw prozdrowotnych, a także rozwój oferty dla seniorów, odpowiadającej na procesy starzenia się społeczeństwa.

9. Malejąca liczba beneficjentów pomocy społecznej przy rosnących wyzwaniach jakościowych

W latach 2018–2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Konstantynowie Łódzkim systematycznie spadała. Tendencja ta wskazuje na stopniową poprawę sytuacji materialnej części mieszkańców oraz skuteczność działań wspierających prowadzonych przez instytucje samorządowe i programy rządowe. Jednocześnie obserwuje się wzrost przeciętnej wysokości świadczeń, zwłaszcza dodatków mieszkaniowych, co odzwierciedla rosnące koszty utrzymania gospodarstw domowych i zmianę charakteru potrzeb społecznych. Coraz częściej pomoc społeczna kierowana jest nie do szerokich grup mieszkańców, lecz do osób i rodzin wymagających bardziej specjalistycznego i kosztowniejszego wsparcia. Jest to wskazanie do dalszego rozwoju polityki społecznej w kierunku działań jakościowych, ukierunkowanych

na indywidualne potrzeby beneficjentów, a także wzmacniania programów profilaktycznych i integracyjnych, które ograniczą ryzyko powstawania nowych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

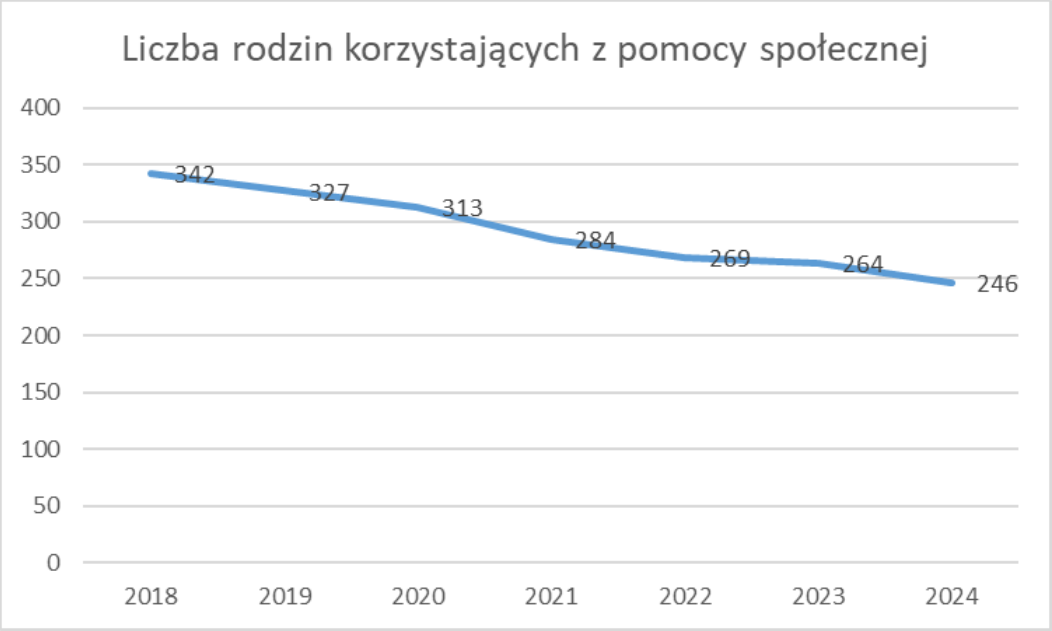

Rysunek 5. Rodziny korzystające z pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstantynowie Łódzkim

W badanym okresie nastąpił także spadek liczby osób w kryzysie bezdomności, przebywających w schronisku dla bezdomnych na stałe i czasowo.

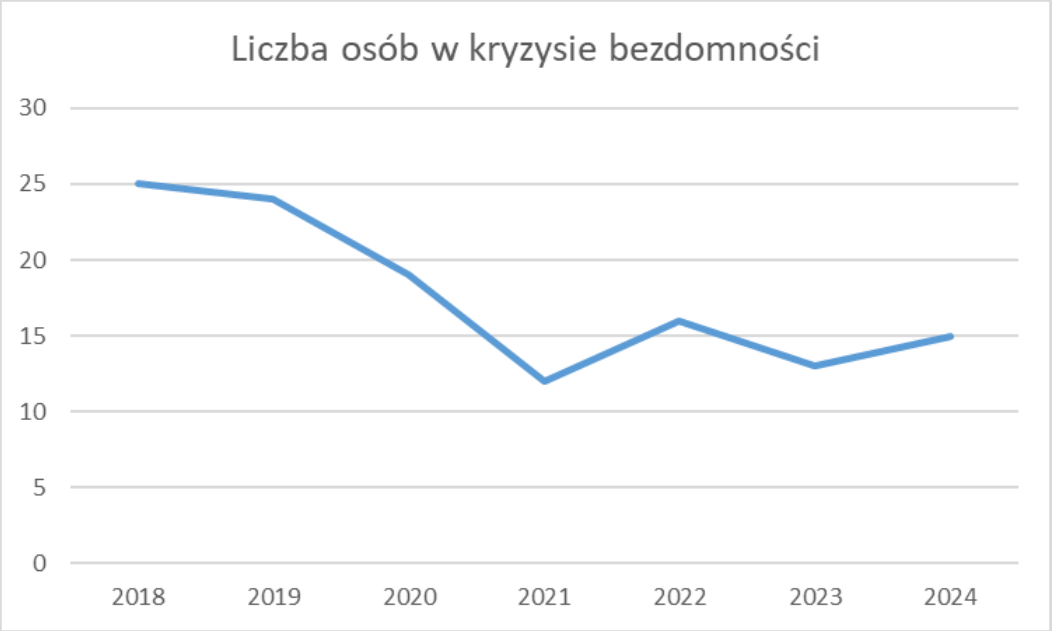

Rysunek 6. Liczba osób bezdomnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstantynowie Łódzkim

10. Umiarkowany poziom aktywności kulturalnej i obywatelskiej

Rozwój oferty kulturalnej i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej sprzyja budowaniu relacji społecznych, jednak nie przekłada się na wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu obywatelskim. Niska frekwencja w konsultacjach społecznych, w tym w debatach dotyczących Raportu o stanie gminy, wskazują na potrzebę wzmacniania działań sprzyjających aktywizacji społecznej i partycypacji obywatelskiej. Jednocześnie aktywność lokalnych organizacji pozarządowych oraz realizacja programów skierowanych do rodzin, seniorów i dzieci potwierdzają istnienie rosnącego potencjału kapitału społecznego, który przy odpowiednim wsparciu instytucjonalnym może stać się istotnym zasobem rozwojowym gminy.

11. Ograniczona dostępność mieszkań komunalnych i socjalnych

Konstantynów Łódzki charakteryzuje się relatywnie wysoką przeciętną powierzchnią użytkową mieszkań, przy jednocześnie niższej niż średnia powiatowa dostępności mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Zdecydowaną większość zasobu mieszkaniowego stanowią lokale własnościowe, podczas gdy mieszkania komunalne stanowią jedynie około 8% całego zasobu, a udział lokali socjalnych jest marginalny.

Rysunek 6. Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych w Konstantynowie Łódzkim w 2024 r.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, www.stat.gov.pl

Taka struktura mieszkaniowa znacząco ogranicza zdolność gminy do reagowania na potrzeby osób o niższych dochodach oraz gospodarstw domowych pozostających w niedostatku mieszkaniowym. W perspektywie strategicznej oznacza to konieczność rozważenia działań zmierzających do zwiększenia elastyczności polityki mieszkaniowej, w tym stopniowego poszerzania zasobu komunalnego oraz rozwoju narzędzi wspierających dostępność mieszkań dla grup szczególnie wrażliwych społecznie.

Tabela 3. Gospodarka mieszkaniowa Gminy Konstantynów Łódzki w 2024 r.

Łączna liczba mieszkań komunalnych, w tym:	342
w budynkach stanowiących 100 % własności gminy	102
w budynkach wspólnot mieszkaniowych	240
Łączna liczba mieszkań socjalnych, w tym	16
w budynkach stanowiących 100 % własności gminy	6
w budynkach wspólnot mieszkaniowych	8
Całkowita powierzchnia lokali stanowiących własności gminy (w m2), w tym:	3187,8
Całkowita powierzchnia lokali i pomieszczeń tymczasowych w budynkach stanowiących 100 % własności gminy	11072,68
Pomieszczenia tymczasowe	10
Liczba wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy	87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Referatu Inwestycji i Infrastruktury Technicznej Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim, 2024

12. Relatywnie wysoki poziom bezpieczeństwa i zmieniający się charakter zagrożeń

W ostatnich latach wyraźnie spadła liczba przestępstw, w tym tych o wysokim stopniu szkodliwości, jak kradzieże czy bójki. Jednocześnie wzrosła liczba wykroczeń, zwłaszcza w obszarze ruchu drogowego, co może być efektem zarówno większej aktywności kontrolnej, jak i intensyfikacji ruchu samochodowego w mieście. Na poziom bezpieczeństwa w mieście korzystnie wpływają system monitoringu miejskiego oraz działalność służb porządkowych, w tym czterech jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. W dłuższej perspektywie utrzymanie pozytywnych trendów wymaga dalszego wzmacniania profilaktyki, rozbudowy infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej oraz kontynuacji działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Tabela 4. Liczba przestępstw popełnionych w Konstantynowie Łódzkim w latach 2018-2024

Rodzaj przestępstwa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Przestępczość ogólnie	310	272	234	545	254	249	224
Kradzież	63	54	43	52	62	58	22
Kradzież z włamaniem	29	79	26	28	23	19	20
Przestępstwa rozbójnicze	4	0	1	1	1	2	1
Bójka, pobicie	3	1	1	0	0	0	0
Uszczerbek na zdrowiu	4	1	1	5	4	3	3
Uszkodzenie rzeczy	21	14	20	16	11	12	17
Kradzież samochodu	10	3	13	8	5	9	4
Przestępstwa narkotykowe	21	9	11	9	5	8	4
Przestępstwa przeciwko rodzinie	36	11	11	7	12	4	8

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Konstantynowie Łódzkim

13. Wpływ procesów suburbanizacyjnych na spójność społeczną

Wzrost liczby mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego w ostatnich latach opierał się przede wszystkim na dodatnim saldzie migracji, co oznacza napływ ludności zróżnicowanej pod względem stylu życia, oczekiwań wobec jakości usług publicznych oraz poczucia tożsamości lokalnej. Procesy suburbanizacyjne, choć sprzyjają rozwojowi demograficznemu i gospodarczemu, niosą jednocześnie ryzyko fragmentaryzacji wspólnoty i osłabienia więzi sąsiedzkich, jeśli nie towarzyszą im odpowiednio ukierunkowane działania integracyjne.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabierają cele strategiczne związane z rozwojem kapitału społecznego, wspieraniem aktywności obywatelskiej i animowaniem inicjatyw lokalnych. Polityka miejska powinna koncentrować się na budowaniu poczucia wspólnoty, wzmacnianiu identyfikacji mieszkańców z miastem oraz tworzeniu przestrzeni i mechanizmów sprzyjających integracji społecznej. Tylko w ten sposób proces suburbanizacji może zostać przekształcony z potencjalnego źródła polaryzacji w czynnik wzmacniający spójność i odporność społeczną Konstantynowa Łódzkiego.

14. Nierówności przestrzenne w dostępie do usług publicznych

Pomimo ogólnie korzystnych wskaźników dotyczących dostępności edukacji i opieki zdrowotnej, w Konstantynowie Łódzkim widoczne są terytorialne dysproporcje w dostępie do usług publicznych. Na obrzeżach miasta brakuje placówek ochrony zdrowia, a rozmieszczenie szkół podstawowych jest nierównomierne, co ogranicza wygodę i równość dostępu do edukacji. Dodatkowym problemem jest brak systemu transportu zbiorowego integrującego peryferyjne osiedla z centrum usługowym, co szczególnie dotyka dzieci, osoby starsze i mieszkańców o ograniczonej mobilności. Zjawiska te wskazują na konieczność uwzględnienia perspektywy przestrzennej w planowaniu rozwoju usług publicznych, tak aby w przyszłości zapewniały one równy dostęp wszystkim mieszkańcom niezależnie od miejsca zamieszkania.

1. Szkoła Podstawowa nr 1
2. Szkoła Podstawowa nr 2
3. Szkoła Podstawowa nr 5
4. Przedszkole nr 1
5. Przedszkole nr 2
6. Przedszkole nr 3 BAJKA
7. MOPS
8. KCPR
9. CSiR
10. MOK
11. Urząd Miejski w Konstantynowie Łódzkim
12. Poczta
13. SP ZOZ
14. NZOZ Remedium
15. NZOZ Zgoda
16. NZOZ Eskulap
17. NZOZ Olmed
18. PSZOK
19. Niepubliczne Przedszkole Magnolki
20. Niepubliczne Przedszkole Pokaż Świat
21. Niepubliczne Przedszkole Barwne Dzieci
22. Niepubliczne Przedszkole Oliwka

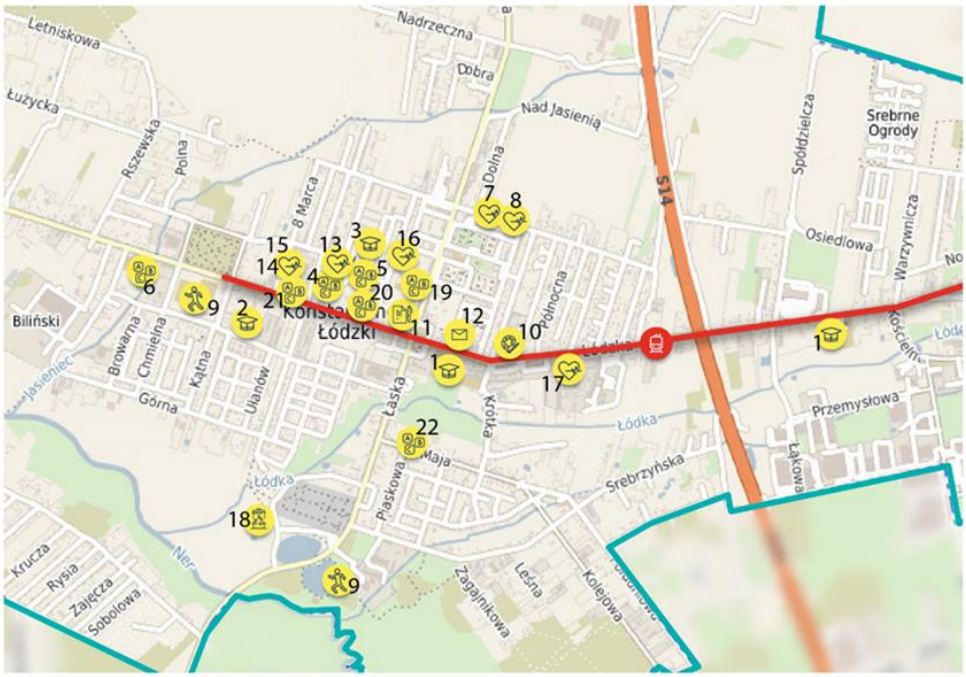

Rysunek 7. Dystrybucja usług publicznych w przestrzeni gminy Konstantynów Łódzki
Źródło: Opracowanie własne, Referat Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta

1.4. Wnioski z diagnozy w wymiarze gospodarczym

Analiza zjawisk zachodzących w Konstantynowie Łódzkim w sferze gospodarczej wskazuje na stabilny rozwój, którego przejawem jest systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, poprawa sytuacji na rynku pracy oraz rosnąca samodzielność finansowa gminy. Dogodne położenie w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym sprzyja zarówno powiązaniom z regionalnym rynkiem pracy, jak i wykorzystaniu potencjału inwestycyjnego wynikającego z bliskości dużego ośrodka miejskiego. Gospodarka Konstantynowa Łódzkiego opiera się przede wszystkim na mikroprzedsiębiorstwach działających głównie w branżach handlowej, budowlanej i usługowej, przy jednoczesnej istotnej roli przetwórstwa przemysłowego. Zróżnicowany charakter tej struktury, wzbogacony obecnością przedsiębiorstw funkcjonujących w podstrefie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, stanowi ważny atut rozwojowy i podnosi odporność lokalnej gospodarki na zmienne uwarunkowania koniunkturalne.

Ostatnie lata przyniosły realizację szeregu znaczących inwestycji, zarówno infrastrukturalnych, jak i społecznych, finansowanych ze środków własnych

oraz zewnętrznych. Wysoka zdolność gminy do pozyskiwania funduszy i mobilizowania zasobów przełożyła się na dynamiczny rozwój infrastruktury drogowej, transportowej, edukacyjnej i rekreacyjnej, co w długiej perspektywie wzmacnia atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Szczegółowe wnioski z diagnozy w wymiarze gospodarczym zostały zaprezentowane poniżej.

1. **Bliskość głównego ośrodka aglomeracji**

Konstantynów Łódzki korzysta z bezpośredniego sąsiedztwa Łodzi, co w znacznym stopniu determinuje jego potencjał gospodarczy. Bliskość dużego ośrodka miejskiego stwarza warunki do rozwoju funkcji usługowych, zarówno tych skierowanych do mieszkańców regionu metropolitalnego, jak i specjalistycznych usług wspierających działalność gospodarczą (np. logistyka, magazynowanie, obsługa transportowa, usługi B2B). W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie terenami inwestycyjnymi w strefie podmiejskiej Łodzi, a Konstantynów Łódzki, dysponując korzystnym położeniem komunikacyjnym, w tym dostępem do głównych tras (droga wojewódzka 710, przebieg drogi ekspresowej S14 i bliskość węzłów autostradowych A1 i A2), ma potencjał, aby rozwijać podobne funkcje.

2. **Ryzyko konfliktów-przestrzennych**

Na terenie gminy zidentyfikowano znaczne, częściowo uzbrojone, obszary przemysłowe, które obecnie wykorzystywane są w sposób ekstensywny. Równolegle pojawiły się nowe lokalizacje przeznaczane pod rozwój funkcji przemysłowo-usługowych, nierzadko w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Taki układ przestrzenny, mimo potencjału inwestycyjnego, generuje ryzyko konfliktów funkcjonalno-przestrzennych, co wymaga prowadzenia zintegrowanej polityki gospodarczej i przestrzennej.

3. **Marginalny charakter rolnictwa**

Pomimo, że w strukturze użytkowania gruntów dominują tereny rolne, rolnictwo w Konstantynowie Łódzkim ma charakter marginalny, a jego znaczenie gospodarcze jest ograniczone. Niewielka skala gospodarstw i spadek udziału terenów rolnych sprawiają, że sektor ten nie stanowi istotnego czynnika rozwojowego. Jednocześnie część gruntów rolnych oraz niewykorzystanych terenów posiada potencjał do ewentualnych inwestycji, które w przyszłości mogą zostać ukierunkowane na cele gospodarcze, mieszkaniowe bądź usługowe, wspierając dalszą dywersyfikację lokalnej gospodarki.

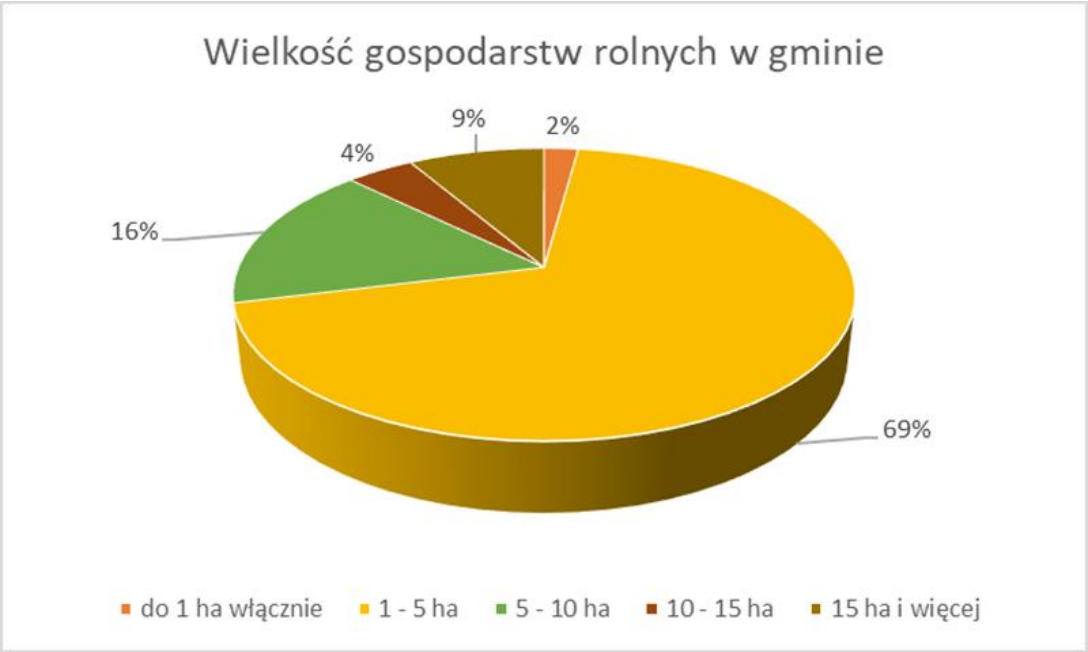

Rysunek 8. Wielkość gospodarstw rolnych w gminie Konstantynów Łódzki
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powszechny Spis Rolny 2020

4. Potencjał istniejących zasobów historycznych i rekreacyjnych jako uzupełnienie lokalnej oferty wspierającej atrakcyjność gminy

Funkcja turystyczna miasta nie stanowi jego kluczowej specjalizacji gospodarczej, co jest naturalną konsekwencją uwarunkowań przestrzennych i lokalizacyjnych. Konstantynów Łódzki posiada jednak zasoby o charakterze historycznym i rekreacyjnym, które mogą pełnić rolę uzupełniającą, wspierając rozwój lokalnej oferty rekreacyjnej, budowanie tożsamości mieszkańców oraz wzmacnianie atrakcyjności osiedleńczej gminy. Ponadto przez gminę przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- Szlak Gorących Źródeł, łącznie 194,4 km.
- Łódź Polesie Żabiczki, łącznie 11 km.
- Szlak łącznikowy Konstantynów Łódzki – Bechcice, łącznie 4,8 km.
- Łódzki Szlak Konny,
- Szlak kulturowy samochodowy - Szlak Frontu Wschodniego 1914-1918.

5. Stabilny rynek pracy

Rynek pracy w gminie Konstantynów Łódzki cechuje się stopniową stabilizacją, co znajduje odzwierciedlenie w spadku stopy bezrobocia oraz zmniejszeniu liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W powiecie pabianickim stopa bezrobocia w 2024 r. wyniosła ok. 6%, podczas gdy w samym Konstantynowie Łódzkim liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy spadła w latach 2018–2024 o 21%. Ważnym aspektem jest poprawa sytuacji kobiet na rynku pracy, co przejawia się zarówno w zwiększonej aktywności zawodowej, jak i w lepszej dostępności miejsc pracy w sektorach, w których kobiety tradycyjnie znajdują zatrudnienie.

Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Konstantynowie Łódzkim w 2024 r.

Liczba bezrobotnych			
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2018	525	262	263
2019	497	229	268
2020	536	246	290
2021	485	219	266
2022	483	218	265
2023	421	192	229
2024	415	185	230

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

6. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych

Liczba podmiotów gospodarczych systematycznie rośnie (od 2018 roku o 550 więcej), a wskaźniki rejestracji nowych firm na 10 tys. mieszkańców są z reguły wyższe niż średnia powiatowa. Konstantynów Łódzki wyróżnia się pozytywnym klimatem inwestycyjnym na tle sąsiednich gmin.

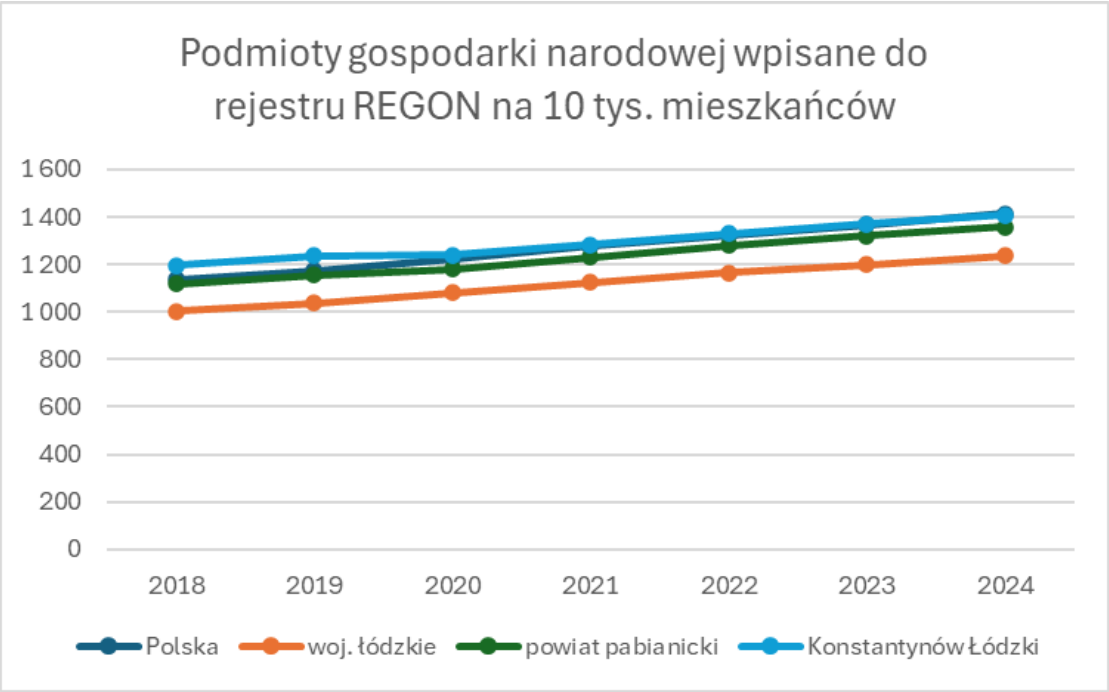

Rysunek 9. Podmioty gospodarki narodowej w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

7. Wysoka liczba mikroprzedsiębiorstw

Struktura gospodarcza Konstantynowa Łódzkiego jest w przeważającej mierze oparta na mikroprzedsiębiorstwach, które stanowią około 96% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Dominacja najmniejszych firm świadczy o dużej aktywności mieszkańców i przedsiębiorczości lokalnej, co jest pozytywnym sygnałem dla dynamiki życia gospodarczego gminy. Jednocześnie taka przewaga mikrofirm wiąże się z określonymi

ograniczeniami rozwojowymi. Firmy zatrudniające do 9 osób rzadziej inwestują w innowacje, mają ograniczony kapitał rozwojowy i trudności w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego. To sprawia, że lokalny rynek pracy pozostaje rozdrobniony, a możliwości tworzenia stabilnych i atrakcyjnych miejsc pracy są ograniczone.

8. Bliskość Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej jest ważnym atutem miasta, umożliwiającym lokalizację firm z branż nowoczesnych (farmacja, biotechnologia, logistyka). Stanowi ona potencjalny motor dalszej dywersyfikacji i rozwoju gospodarczego miasta.

9. Obecność kapitału zagranicznego

Konstantynów Łódzki stanowi atrakcyjną lokalizację także dla inwestorów spoza kraju, o czym świadczy obecność 32 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Jest to istotny element budowania bardziej otwartej i konkurencyjnej gospodarki lokalnej.

10. Istniejący potencjał do wzmacniania nowoczesnych usług oraz sektorów innowacyjnych i kreatywnych jako uzupełnienie tradycyjnych filarów lokalnej gospodarki

Struktura gospodarcza Konstantynowa Łódzkiego opiera się głównie na handlu hurtowym i detalicznym, przetwórstwie przemysłowym, budownictwie oraz działalności profesjonalnej i opiece zdrowotnej. Zapewnia to zróżnicowaną bazę ekonomiczną, lecz udział nowoczesnych usług oraz sektorów innowacyjnych i kreatywnych pozostaje ograniczony. W dłuższej perspektywie stwarza to przestrzeń do rozwoju działalności opartych na wiedzy i innowacjach, które mogłyby uzupełniać tradycyjne filary lokalnej gospodarki.

11. Stabilne finanse gminy

W latach 2018–2024 dochody własne Konstantynowa Łódzkiego wzrosły ponad dwukrotnie, osiągając poziom blisko 90% dochodów ogółem, co potwierdza rosnącą samodzielność finansową gminy.

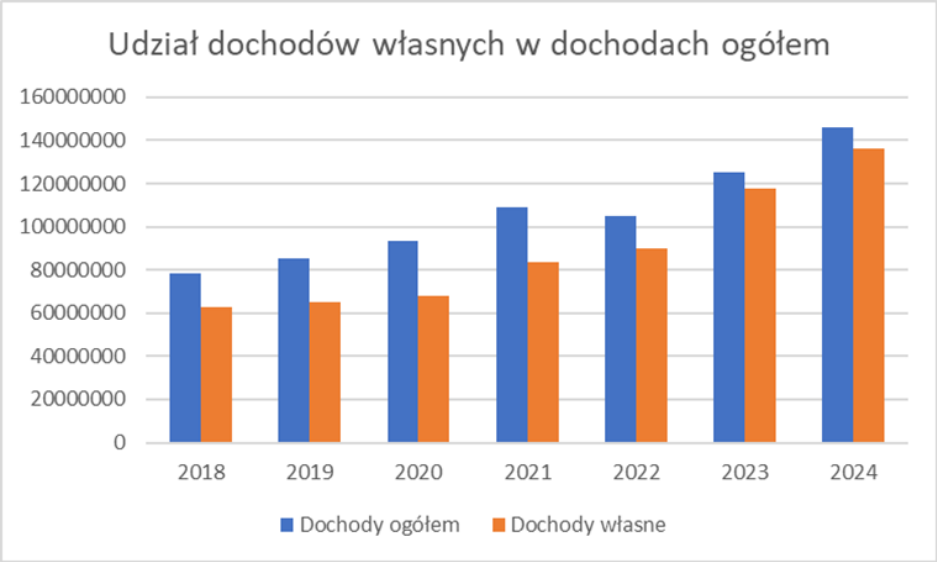

Rysunek 10. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu ds. Planowania Budżetowego, Urząd Miejski w Konstantynowie Łódzkim

W latach 2018–2024 dochody ogółem na mieszkańca w Konstantynowie Łódzkim rosły w tempie zbliżonym do średniej powiatowej, z przejściowym spowolnieniem w latach 2021-2022. W 2024 roku poziom dochodów w mieście praktycznie zrównał się z wynikami dla powiatu, co potwierdza rosnącą konkurencyjność i stabilność finansową gminy. Tendencja ta tworzy solidne podstawy do dalszych inwestycji, rozwoju infrastruktury i poprawy jakości usług publicznych.

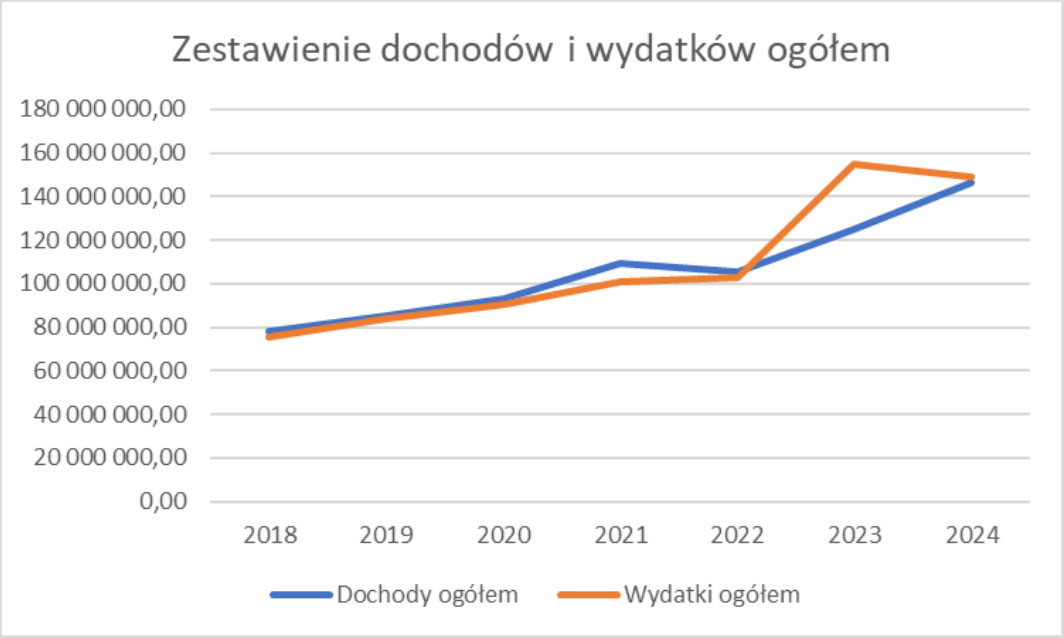

Rysunek 11. Dochody i wydatki w gminie Konstantynów Łódzki
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Jednocześnie utrzymujący się wysoki poziom wydatków inwestycyjnych wzmacnia jej potencjał rozwojowy, ale wymaga równoczesnego monitorowania długoterminowej stabilności budżetu.

Poziom zadłużenia gminy w stosunku do dochodów również systematycznie spada. Wzrost wskaźnika w 2023 roku może być wynikiem znaczącego wzrostu wydatków inwestycyjnych lub jednorazowych zobowiązań.

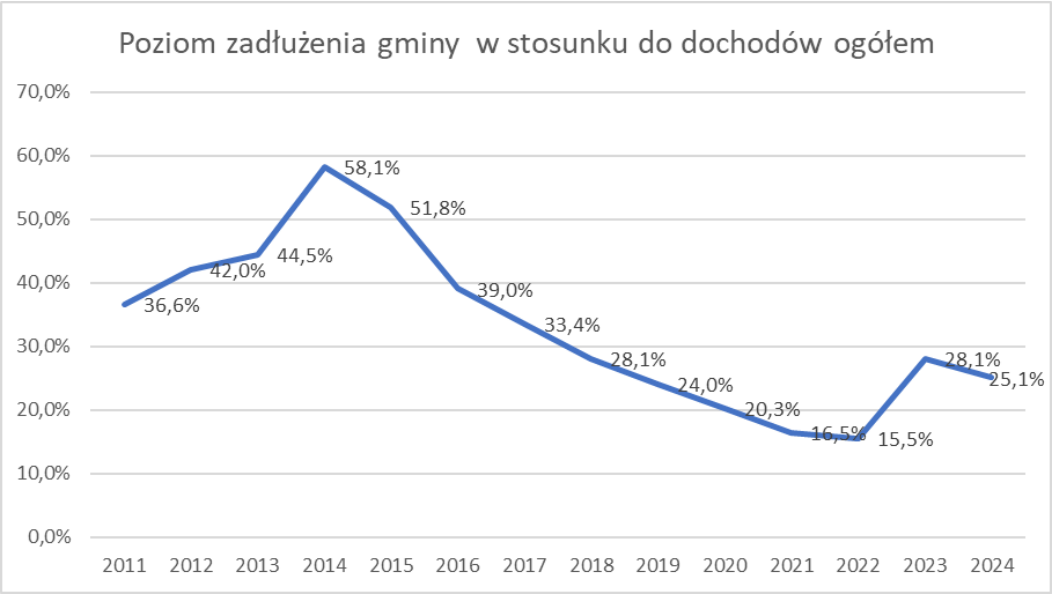

Rysunek 12. Poziom zadłużenia gminy w stosunku do dochodów ogółem
Źródło: Dane Zespołu ds. Planowania Budżetowego, Urząd Miejski w Konstantynowie Łódzkim

12. Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych

W latach 2018–2024 gmina Konstantynów Łódzki skutecznie realizowała projekty o łącznej wartości przekraczającej 72 mln zł, obejmujące m.in. modernizację infrastruktury drogowej i tramwajowej, budowę obiektów sportowo-edukacyjnych oraz inwestycje w obszarze rekreacji i ekologii. Skala i różnorodność tych przedsięwzięć potwierdza wysoką efektywność gminy w pozyskiwaniu oraz racjonalnym wykorzystywaniu funduszy zewnętrznych.

Systematyczne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych stało się jednym z głównych źródeł finansowania rozwoju infrastrukturalnego i społecznego miasta. Wysoki poziom absorpcji środków zewnętrznych stanowi potwierdzenie sprawności organizacyjnej i instytucjonalnej gminy oraz jej zdolności do przygotowania projektów odpowiadających wymaganiom programów finansowania.

1.5. Wnioski z diagnozy w wymiarze przestrzenno-środowiskowym

Przestrzenno-środowiskowy wymiar diagnozy umożliwił identyfikację uwarunkowań kształtujących rozwój gminy Konstantynów Łódzki. Analiza obejmowała między innymi zasoby środowiska przyrodniczego, strukturę użytkowania gruntów, zagospodarowanie przestrzenne, stan infrastruktury technicznej oraz system transportowy. Na tej podstawie sformułowano wnioski wskazujące zarówno mocne strony i potencjały rozwojowe, jak i istniejące ograniczenia oraz zagrożenia przestrzenno-środowiskowe. Wnioski te stanowią podstawę do określenia kierunków działań strategicznych w obszarze zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i infrastruktury technicznej. Umożliwiają one właściwe ukierunkowanie polityki przestrzennej gminy, a także zapewnienie spójności podejmowanych decyzji planistycznych i inwestycyjnych z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego. Uwarunkowania i wyzwania rozwojowe zostały przedstawione poniżej.

1. Wysoki udział terenów zielonych

W strukturze przestrzennej Konstantynowa Łódzkiego występuje stosunkowo wysoki udział terenów zielonych i rekreacyjnych, co przekłada się na korzystny wskaźnik powierzchni zieleni przypadającej na mieszkańca. Tereny te pełnią istotną funkcję społeczną i krajobrazową. Jednocześnie wraz z powstawaniem nowych osiedli i zagęszczaniem zabudowy wzrasta zapotrzebowanie na nowe tereny rekreacyjne i zieleń buforową, która ograniczałaby negatywne skutki urbanizacji.

Tabela 6. Zieleń miejska w Konstantynowie Łódzkim w 2024 r.

	Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem (w%)	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (w %)	Powierzchnia terenów zielonych na 1 mieszkańca (w m2)	Liczba nasadzeń drzew i krzewów w zadrzewieniach oraz terenach zieleni na 1 km2 powierzchni
Powiat pabianicki	0,71	0,4	29,4	2
Konstantynów Łódzki	2,53	1,5	35,9	14,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl

Zdjęcie 2. Tereny rekreacyjne na Siwaberku
Archiwum własne Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim

2. Nierównomierna dystrybucja terenów zielonych w przestrzeni miasta

Pomimo, że gmina dysponuje relatywnie korzystnym wskaźnikiem powierzchni terenów zielonych na mieszkańca, ich rozmieszczenie przestrzenne nie jest równomierne. W rejonach nowych osiedli brakuje odpowiednich terenów rekreacyjnych i zieleni kompensacyjnej. Brak planowej polityki w tym zakresie może prowadzić do deficytu przestrzeni publicznych służących integracji społecznej, rekreacji oraz łagodzeniu skutków urbanizacji.

3. **Redukcja powierzchni leśnej**

Udział gminnych gruntów leśnych i ich powierzchnia w przeliczeniu na mieszkańca są wyższe niż średnia powiatowa, niemniej zasoby te wymagają szczególnej ochrony i lepszego powiązania z funkcjami rekreacyjnymi. Obserwuje się zmniejszenie ich powierzchni, przy i tak ograniczonej skali tych terenów. Stanowi to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia równowagi środowiskowej.

4. **Wysoki stopień przekształcenia środowiska przyrodniczego**

Środowisko przyrodnicze Konstantynowa Łódzkiego charakteryzuje się silnym stopniem przekształcenia wynikającym z procesów urbanizacyjnych. Brak dużych form ochrony przyrody powoduje, że działania proekologiczne muszą być koncentrowane na lokalnych inicjatywach i rozwiązaniach kompensacyjnych. Rosnąca intensywność zabudowy oraz suburbanizacja wymagają większej troski o zachowanie równowagi ekologicznej i przeciwdziałanie utracie walorów środowiskowych.

5. **Suburbanizacja i presja inwestycyjna**

Oddanie do użytku drogi ekspresowej S14 radykalnie poprawiło dostępność komunikacyjną Konstantynowa Łódzkiego w skali metropolitalnej. Wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej gminy skutkuje rosnącą presją inwestycyjną, zwłaszcza w strefach peryferyjnych. Zjawisko to sprzyja procesom suburbanizacji, a w konsekwencji zwiększa ryzyko niekontrolowanego rozlewania się zabudowy i fragmentaryzacji układu przestrzennego.

6. **Rozwój nowych osiedli mieszkaniowych**

W ostatnich latach w Konstantynowie Łódzkim obserwuje się systematyczny rozwój zabudowy mieszkaniowej, szczególnie w obszarach peryferyjnych i w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych. Proces suburbanizacji, nasilony po oddaniu drogi ekspresowej S14, prowadzi do powstawania nowych osiedli o wysokiej intensywności zabudowy.

7. **Istniejący potencjał dla przyszłych przekształceń inwestycyjnych, wynikający ze struktury użytkowania gruntów**

Pomimo miejskiego charakteru Konstantynowa Łódzkiego, w strukturze użytkowania gruntów wciąż przeważają użytki rolne, które obejmują ponad 40% powierzchni miasta . Największy udział mają grunty orne (1150 ha, tj. 40,6% ogółu), ale istotne znaczenie mają również łąki trwałe (10,3%) i pastwiska (3,3%). Użytki rolne kształtują przestrzenny obraz północnych i południowych części gminy – w rejonie Niesięcina, Ignacewa, Bechcic czy Józefowa dominują rozległe pola uprawne, łąki i pastwiska związane z dolinami Neru, Jasieńca i Lubczyny. Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego i przestrzennego, utrzymujący się wysoki udział gruntów rolnych tworzy potencjał dla przyszłych przekształceń inwestycyjnych. Grunty te mogą być sukcesywnie włączane w proces urbanizacji, pod warunkiem zachowania zrównoważonej polityki przestrzennej i ochrony wartości środowiskowych.

8. **Zagrożenia wynikające z pasmowego charakteru przestrzeni gminy**

Układ przestrzenny Konstantynowa Łódzkiego ma charakter pasmowy, ukształtowany przez liniowe powiązania komunikacyjne oraz historyczne kierunki rozwoju zabudowy. Centralna część miasta charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniową, usługową i przemysłową, podczas gdy obszary peryferyjne zachowały głównie charakter rolniczy i leśny.

Powoduje to wyraźny kontrast między centrum a obrzeżami gminy, a także przestrzenną dysharmonię w rozmieszczeniu funkcji gospodarczych i mieszkaniowych. Brak odpowiedniej koordynacji przestrzennej może prowadzić do dalszej fragmentaryzacji układu osadniczego, powstawania enklaw zabudowy mieszkaniowej oderwanych od układu usług i infrastruktury technicznej, a także do konfliktów przestrzennych wynikających z bliskości funkcji mieszkaniowej i przemysłowej.

9. Wpływ drogi ekspresowej S14 na rozwój przestrzenny i inwestycyjny

Oddanie do użytku drogi ekspresowej S14 poprawiło dostępność komunikacyjną Konstantynowa Łódzkiego zarówno w wymiarze lokalnym, jak i metropolitalnym. Nowa trasa usprawniła połączenia z Łodzią, Pabianicami oraz węzłami autostradowymi A1 i A2, wzmacniając tym samym pozycję gminy jako atrakcyjnej lokalizacji dla mieszkańców i inwestorów. Jednocześnie wzrosło zagrożenie rosnącej presji urbanizacyjnej na terenach peryferyjnych.

10. Pokrycie planami miejscowymi prawie połowy gminy

Wskaźnik pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (48%) wyróżnia gminę na tle średniej krajowej i wojewódzkiej. Jednocześnie w porównaniu z innymi gminami Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego poziom ten pozostaje przeciętny, co wskazuje na potrzebę dalszego zwiększania zasięgu planów w celu wzmocnienia ładu przestrzennego.

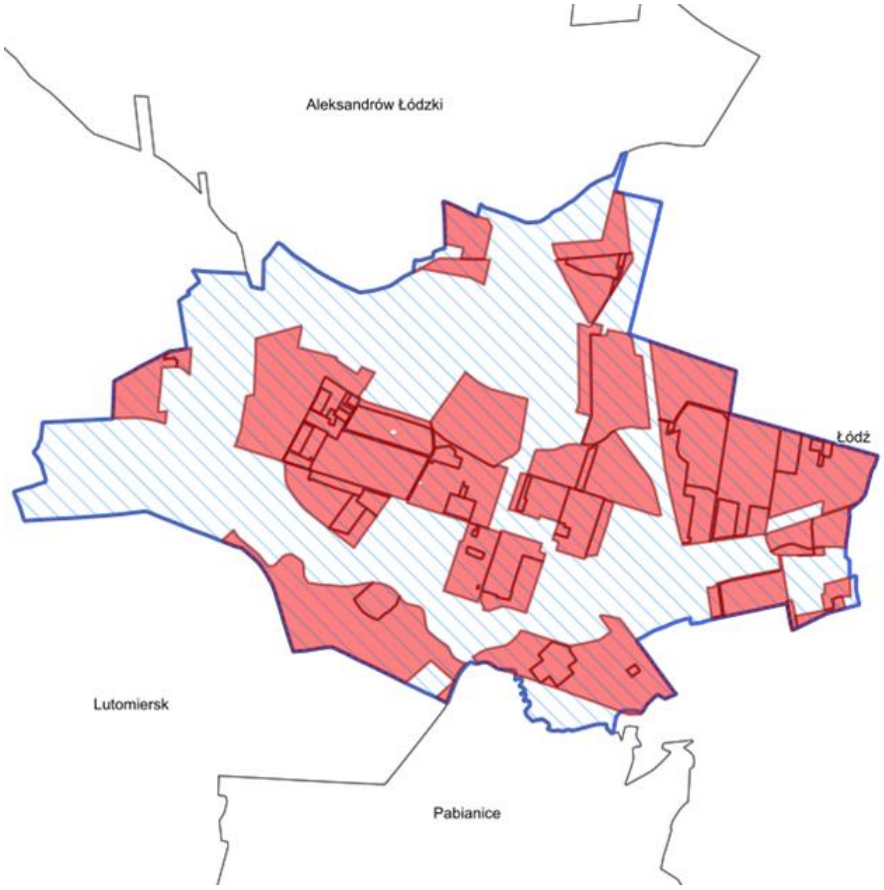

Rysunek 13. Wykaz obowiązujących planów miejscowych w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: System Informacji Przestrzennej, Konstantynów Łódzki, https://mkonstantynowlodzki.e-mapa.net/

11. Istniejące potrzeby w zakresie rewitalizacji obszarów śródmiejskich

Rewitalizacja obszarów śródmiejskich oraz porządkowanie zdegradowanej zabudowy w rejonach o dużym stopniu zainwestowania stanowią konieczny kierunek działań rozwojowych miasta. Proces ten nie może ograniczać się wyłącznie do modernizacji technicznej, lecz powinien być traktowany jako kompleksowa regeneracja łącząca sferę przestrzenną, społeczną i gospodarczą. Jej celem jest przywrócenie spójności urbanistycznej, poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez stworzenie bardziej funkcjonalnego i przyjaznego środowiska miejskiego.

12. Istniejące potrzeby w zakresie rozwoju transportu publicznego

System transportu publicznego w Konstantynowie Łódzkim, pomimo powiązania z systemem transportowym Łodzi, nie w pełni odpowiada na potrzeby mieszkańców, zwłaszcza nowych osiedli i obszarów peryferyjnych. Ograniczona dostępność transportu zbiorowego w tych rejonach prowadzi do zwiększonej zależności od samochodu osobowego i generuje ryzyko wykluczenia transportowego, które może pogłębiać nierówności w dostępie do usług, rynku pracy i aktywności społecznych. Z tego względu rozwój i dostosowanie oferty komunikacji publicznej powinny stać się jednym z kluczowych elementów polityki przestrzenno-transportowej gminy.

13. Problemy eksploatacyjne infrastruktury wodociągowej

System wodociągowy Gminy Konstantynów Łódzki stanowi jeden z podstawowych elementów infrastruktury technicznej zapewniającej bezpieczeństwo mieszkańców oraz ciągłość dostaw wody. Dotychczas realizowane działania modernizacyjne przyczyniły się do poprawy jego funkcjonowania, jednak podobnie jak w przypadku innych systemów infrastrukturalnych wymaga on dalszego utrzymania, monitorowania oraz sukcesywnej modernizacji. Konieczne jest zatem podejmowanie działań służących zwiększaniu niezawodności funkcjonowania sieci wodociągowej, ograniczaniu strat wody, poprawie efektywności eksploatacji infrastruktury oraz racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi. Systematyczna modernizacja i właściwe utrzymanie infrastruktury będą sprzyjały zapewnieniu mieszkańcom stabilnych, bezpiecznych i wysokiej jakości usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

14. Zależność systemu odprowadzania ścieków od infrastruktury zewnętrznej

Odprowadzanie ścieków z Konstantynowa Łódzkiego realizowane jest poprzez Grupową Oczyszczalnię Ścieków w Łodzi, co gwarantuje wysoki poziom sprawności systemu i bezpieczeństwa środowiskowego. Jednocześnie rozwiązanie to powoduje zależność gminy od infrastruktury zewnętrznej, ograniczając możliwość samodzielnego kształtowania polityki w zakresie gospodarki ściekowej. W dłuższej perspektywie wymaga to utrzymywania ścisłej współpracy międzygminnej oraz dywersyfikacji rozwiązań technicznych, które mogłyby wzmacniać niezależność i elastyczność systemu.

15. Wysoka jakość infrastruktury społecznej i technicznej w zasobach komunalnych

Zasoby nieruchomości gminnych Konstantynowa Łódzkiego obejmują przede wszystkim infrastrukturę drogową oraz obiekty użyteczności publicznej, takie jak placówki edukacyjne, sportowe i kulturalne. Stanowią one istotny element systemu usług publicznych, zapewniający mieszkańcom dostęp do podstawowych funkcji społecznych oraz wspierając

atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania. Ich utrzymanie i dalszy rozwój sprzyjają podnoszeniu jakości życia, a także stwarzają korzystne warunki do rozwoju komplementarnych usług prywatnych.

16. Sieć drogowa zapewnia podstawowe powiązania komunikacyjne

Sieć drogowa Konstantynowa Łódzkiego jest stosunkowo rozbudowana i zapewnia podstawowe powiązania komunikacyjne wewnątrz gminy oraz z otoczeniem metropolitalnym. Jej funkcjonowanie ogranicza jednak zróżnicowany stan techniczny, w tym wysoki udział dróg o nawierzchni gruntowej, które obniżają dostępność przestrzenną niektórych obszarów oraz pogarszają komfort i bezpieczeństwo użytkowników. Poprawa jakości sieci drogowej poprzez modernizację i utwardzanie nawierzchni stanowi niezbędny warunek wyrównywania szans rozwojowych poszczególnych części gminy i integracji przestrzennej jej obszaru.

17. Uwarunkowania klimatyczne

Na terenie Konstantynowa Łódzkiego obszary zagrożenia powodziowego występują w części zachodniej (rzeka Ner), południowej (rzeka Ner) i wschodniej (rzeka Łódka i rzeka Jasieniec).

Rysunek 14. Zagrożenie powodziowe w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Stanowisko ds. Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Urząd Miejski w Konstantynowie Łódzkim

Szczególnie istotnym zjawiskiem są podtopienia generowane przez intensywne opady nawalne. Ze względu na rosnącą gęstość zabudowy, dużą powierzchnię terenów uszczelnionych oraz nie zawsze wystarczającą przepustowość systemu kanalizacji deszczowej, coraz częściej dochodzi do spiętrzeń wód opadowych, których system odwodnieniowy nie jest w stanie efektywnie odprowadzić. Procesy te nasilają się w rejonach zabudowy śródmiejskiej, na osiedlach mieszkaniowych oraz w rejonie intensywnie rozwijającej się zabudowy jednorodzinnej na obrzeżach gminy (m.in. Srebrna Ostoja, Srebrna Ostoja Ogrody, część zabudowy przy ul. Niesięcin, ul. Słowackiego – północna część).

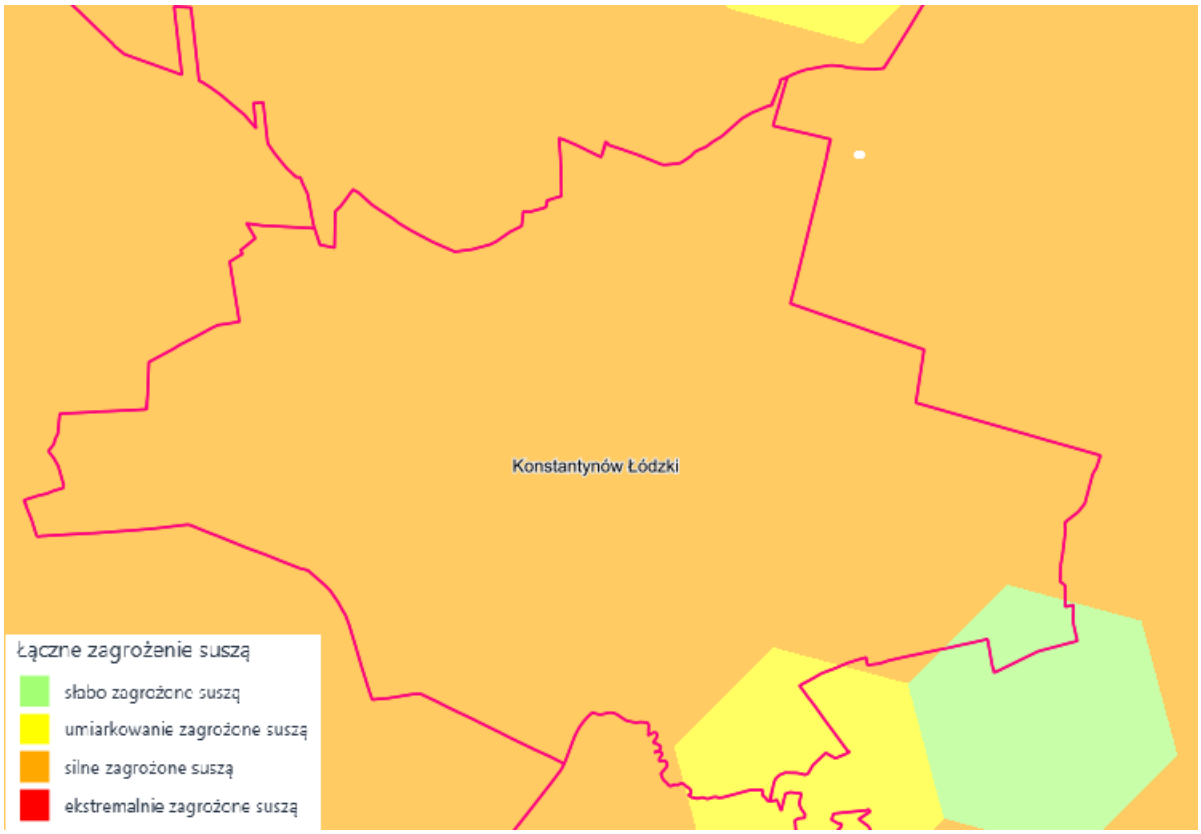

Rysunek 15. Łączne zagrożenie suszą w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Opracowanie na podstawie ISOK, https://wody.isok.gov.pl/

W gminie Konstantynów Łódzki zidentyfikowano:

- IV stopień zagrożenia suszą atmosferyczną,
- IV stopnień zagrożenia suszą rolniczą,
- II stopień zagrożenia suszą hydrologiczną,
- I stopień zagrożenia suszą hydrogeologiczną.
  W łącznym zestawieniu gmina Konstantynów Łódzki klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą (III stopień).

17. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Zgodnie z II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, na terenie Gminy Konstantynów Łódzki zlokalizowane są jednolite części wód powierzchniowych: Jasieniec (PLRW600009183234), Ner (PLRW600011183235) oraz Łódka (PLRW600010183232). Wszystkie wskazane jednolite części wód powierzchniowych charakteryzują się złym stanem oraz są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Jednocześnie obszar gminy obejmuje jednolitą część wód podziemnych PLGW600072, która charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym oraz nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Uwarunkowania te wskazują na potrzebę prowadzenia działań służących ochronie zasobów wodnych, ograniczaniu presji na wody powierzchniowe oraz zwiększaniu retencji.

2. Analiza strategiczna czynników i uwarunkowań rozwoju gminy Konstantynów Łódzki – analiza SWOT

2.1. Przesłanki wykonania analizy SWOT w procesie budowy strategii rozwoju gminy

Analiza strategiczna (SWOT) stanowi zestawienie kluczowych elementów w układzie współzależnym, który umożliwia weryfikację oraz uzasadnienie wyboru celów strategicznych i kierunków działań. Jest ściśle powiązana z diagnozą i prognozą, tworzącymi warstwę analityczno-diagnostyczną dokumentu, a jednocześnie stanowi pomost do części kierunkowej, w której formułowane są cele rozwoju. Uwzględnia ona strategiczne relacje między atutami, słabościami, szansami i zagrożeniami, pozwalając na określenie najbardziej racjonalnych i spójnych kierunków rozwoju gminy.

SWOT jest metodą analizy jakościowej, pozwalającą na identyfikację zarówno pozytywnych, jak i negatywnych uwarunkowań rozwoju jednostki terytorialnej. Jej celem jest ocena interakcji zachodzących pomiędzy gminą a jej otoczeniem, w którym funkcjonuje. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich terminów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) oraz Threats (zagrożenia). Dotyczy ona dwóch perspektyw: wewnętrznej i zewnętrznej. Do czynników wewnętrznych zaliczane są mocne i słabe strony, czyli cechy tkwiące w samej jednostce terytorialnej, na które istnieje możliwość bezpośredniego oddziaływania. Obejmują one m.in. zasoby społeczne, gospodarcze i środowiskowe, walory przyrodnicze i krajobrazowe, a także jakość zagospodarowania przestrzeni. Z kolei czynniki zewnętrzne, szanse i zagrożenia, wynikają z procesów i zjawisk zachodzących w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki. Na ich kształtowanie władze lokalne mają ograniczony wpływ, jednak należy je uwzględniać w polityce rozwoju. Szanse stanowią potencjalny impuls prorozwojowy, podczas gdy zagrożenia mogą ograniczać możliwości rozwojowe gminy i stanowić bariery dla realizacji celów strategicznych.

Klasyczna analiza SWOT stanowi narzędzie służące do identyfikacji zasobów oraz uwarunkowań rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, prowadzoną w celu określenia jej przewag konkurencyjnych. Analiza ta, realizowana w układzie sektorowym, pozwala na rozpoznanie wewnętrznych mocnych i słabych stron gminy oraz zewnętrznych szans i zagrożeń rozwojowych. W takim ujęciu SWOT odzwierciedla tradycyjne podejście do oceny potencjału i barier rozwoju, stanowiąc punkt wyjścia do formułowania kierunków strategicznych.

Współczesne podejście do analizy SWOT wykracza poza tradycyjne zestawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. W nowoczesnym zarządzaniu strategicznym SWOT traktowana jest nie tylko jako narzędzie diagnostyczne, lecz także jako instrument integrujący wiedzę o różnych sektorach funkcjonowania jednostki terytorialnej. Takie zintegrowane podejście umożliwia całościową ocenę sytuacji rozwojowej gminy, uwzględniającą nie tylko identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, lecz także ich wzajemne powiązania. Potrzeba zastosowania tego podejścia wynika z analizy złożonych i wielowymiarowych uwarunkowań rozwojowych, między którymi występują istotne współzależności. Procesy społeczne, gospodarcze i przestrzenno-środowiskowe nie działają bowiem w izolacji, ale oddziałują na siebie wzajemnie.

2.2. Analiza strategiczna SWOT

2.2.1. Ogólny opis metody

Klasyczna analiza SWOT została przeprowadzona w trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym oraz przestrzenno-środowiskowym, co pozwala ukazać pełny obraz potencjału i barier rozwojowych gminy, w matrycy podzielonej na cztery części. Uwarunkowania rozwojowe o charakterze zewnętrznym, czyli takie, na które władze samorządowe, społeczność lokalna, przedsiębiorcy czy inni interesariusze nie mają bezpośredniego wpływu, zostały uwzględnione w rubrykach SZANSE i ZAGROŻENIA. Obejmują one przede wszystkim globalne procesy i trendy gospodarcze, przemiany cywilizacyjne i kulturowe oraz zjawiska przyrodnicze, które oddziałują na lokalne systemy społeczne i gospodarcze. Do tej grupy zaliczono również czynniki instytucjonalne wynikające z polityki rozwoju prowadzonej przez samorząd województwa, administrację krajową, instytucje Unii Europejskiej oraz inne organizacje międzynarodowe. Z kolei uwarunkowania wewnętrzne, oznaczające czynniki rozwojowe, które mogą być w różnym stopniu kształtowane przez samorząd lokalny oraz podmioty działające w jego otoczeniu, ujęto w rubrykach MOCNE STRONY i SŁABE STRONY. Obejmują one m.in. zasoby społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne, przestrzenne i środowiskowe, które tworzą potencjał lub stanowią ograniczenia rozwoju Konstantynowa Łódzkiego.

Rysunek 16. Schemat matrycy SWOT
Źródło: Opracowanie własne

2.2.2. Matryca uwarunkowań rozwojowych SWOT

Analiza SWOT została opracowana w trzech komplementarnych wymiarach: społecznym, gospodarczym oraz przestrzenno-środowiskowym, co pozwala na pełniejsze uchwycenie złożonych uwarunkowań rozwoju Konstantynowa Łódzkiego. Takie podejście umożliwia identyfikację kluczowych potencjałów, barier i wyzwań w każdej z tych sfer, a następnie ich powiązanie w spójną całość strategiczną.

Analizę SWOT wypracowano w oparciu o:

- diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej gminy Konstantynów Łódzki;
- dyskusję przeprowadzoną w ramach spotkań Zespołu ds. opracowania strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 (Zarządzenie nr 176/2025 Burmistrza Konstantynowa Łódzkiego w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035);
- materiał wypracowany w trakcie spotkań z radnymi Konstantynowa Łódzkiego.

Tabela 7. Analiza SWOT w wymiarze społecznym

<table>
<tr><th colspan="2">SPOŁECZEŃSTWO</th></tr>
<tr><th>SZANSE</th><th>ZAGROŻENIA</th></tr>
<tr><td>rozwój współpracy w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, która otwiera nowe możliwości w zakresie integracji usług publicznych, a także wspólnych inicjatyw społecznych i projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych</td><td>postępujący proces starzenia się społeczeństwa i niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej</td></tr>
<tr><td>kontynuacja procesów suburbanizacyjnych w obszarze metropolitalnym Łodzi, prowadząca do dalszego napływu mieszkańców i odmładzania struktury demograficznej</td><td>możliwe nasilanie się suburbanizacji żywiołowej, prowadzącej do rozproszenia społeczności i osłabienia więzi lokalnych</td></tr>
<tr><td>rozwój gospodarki opartej na wiedzy i usług wysokich technologii w skali metropolitalnej, stwarzający potencjalne efekty spillover dla lokalnej gospodarki</td><td>rosnące oczekiwania mieszkańców wobec jakości usług publicznych i społecznych przy ograniczonych zasobach finansowych JST</td></tr>
<tr><td>wzrost znaczenia polityk równościowych, integracyjnych i partycypacyjnych, sprzyjających spójności społecznej i włączeniu grup defaworyzowanych</td><td>zmiany na rynku pracy, w tym automatyzacja i transformacja gospodarcza, które mogą pogłębiać nierówności społeczne</td></tr>
<tr><td>zmiana trendów społecznych i kulturowych, obejmująca m.in. rosnącą świadomość ekologiczną, potrzebę wysokiej jakości przestrzeni publicznych, usług społecznych i rekreacyjnych</td><td rowspan="3">potencjalne ograniczenie finansowania działań społecznych po 2027 roku w wyniku zmian w polityce spójności UE</td></tr>
<tr><td>dostępność funduszy europejskich i krajowych przeznaczonych na działania społeczne, w tym projekty wspierające integrację społeczną, politykę senioralną, cyfryzację usług publicznych, aktywizację zawodową czy rozwój edukacji</td></tr>
<tr><td>napływ nowych mieszkańców</td></tr>
</table>

rozwój nowych technologii cyfrowych i narzędzi partycypacyjnych, zwiększających zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
stabilizacja demograficzna z wyraźnym komponentem migracyjnym i napływ nowych mieszkańców, w tym młodych rodzin, wzmacniający strukturę społeczną	prawie 10% rozbieżność w liczbie mieszkańców zameldowanych i zamieszkujących KŁ, co rodzi skutki w kwestiach rozliczeń podatkowych i deklaracji śmieciowych
relatywnie wysoka jakość życia wynikająca z połączenia miejskiego charakteru z dostępem do terenów zielonych i rekreacyjnych	odpływ młodych, dobrze wykształconych osób do większych ośrodków akademickich i metropolitalnych
szeroka i modernizowana oferta usług społecznych: edukacyjnych, sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych (m.in. szkoły, obiekty sportowe, MOK, biblioteka)	niska aktywność społeczna w grupie ludzi młodych
wysoka aktywność sportowa i rekreacyjna mieszkańców, sprzyjająca budowaniu kapitału społecznego i integracji lokalnej wspólnoty	rosnąca liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym
duża aktywność społeczna seniorów, która znajduje wyraz m.in. w działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW)	utrzymujący się od wielu lat ujemny przyrost naturalny
systematycznie zmniejszająca się liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej – spadek poziomu ubóstwa (systematycznie spadająca liczba rodzin długotrwale korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej)	niska jakość i stan techniczny znacznej części komunalnych zasobów mieszkaniowych
funkcjonująca sieć przedszkoli i szkół posiadających bogatą ofertę edukacyjną	niewystarczająca pod względem ilościowym i jakościowym oferta lokali komunalnych i socjalnych, niepozwalająca na pełne zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców
bogata oferta MOK i MBP odpowiadająca zróżnicowanym potrzebom mieszkańców	brak nocnej i świątecznej pomocy lekarskiej dostępnej na miejscu
dobre wyniki edukacyjne młodzieży, przejawiające się w wyższych niż średnia powiatowa wynikach egzaminu ósmoklasisty	niedostateczne wykorzystanie narzędzi partycypacji obywatelskiej i zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Analiza SWOT w wymiarze gospodarczym

GOSPODARKA	
SZANSE	**ZAGROŹENIA**
możliwość przyciągnięcia nowych inwestycji dzięki dogodnej lokalizacji i poprawie dostępności transportowej po uruchomieniu drogi ekspresowej S14	wysoka konkurencja ze strony większych ośrodków miejskich (Łódź, Pabianice, Zgierz) w przyciąganiu inwestycji i wysoko wykwalifikowanych pracowników
bliskość i powiązania komunikacyjne z Łodzią jako rynkiem pracy dla mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego	ryzyko niedopasowania struktury lokalnego rynku pracy do potrzeb rozwijających się branż technologicznych
obecność terenów objętych Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną znacząco zwiększają atrakcyjność Konstantynowa Łódzkiego dla inwestorów krajowych i zagranicznych, co daje potencjał tworzenia nowych miejsc pracy, generowania efektów mnożnikowych w lokalnej gospodarce (rozwój usług towarzyszących, wzrostu dochodów podatkowych, współpracy z lokalnymi firmami) oraz podnoszenie konkurencyjność miasta w skali metropolitalnej i regionalnej	niestabilność gospodarki krajowej i globalnej, zmienność koniunktury, spowolnienie inwestycji prywatnych
rozwój technologii związanych z OZE dających szanse na rozwój elektromobilności	potencjalne ograniczenie dostępności funduszy europejskich po 2027 roku
rozwój sektora usług nowoczesnych i technologii cyfrowych w aglomeracji łódzkiej, stwarzający możliwości kooperacji i transferu wiedzy	rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej (energia, surowce, wynagrodzenia), wpływające na konkurencyjność przedsiębiorstw
napływ nowych mieszkańców w wyniku suburbanizacji, zwiększający popyt na lokalne usługi i produkty	zmiany regulacyjne w zakresie polityki klimatycznej i środowiskowej mogące zwiększać koszty działalności przedsiębiorstw
zwiększone zainteresowanie inwestorów terenami położonymi w bezpośrednim sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich	wysokie ceny gruntów o charakterze budowlanym oraz inwestycyjnym
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
atrakcyjne położenie geograficzne w granicach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, bliskość aglomeracji łódzkiej oraz dostęp do kluczowej infrastruktury transportowej	niewielki udział sektorów innowacyjnych, kreatywnych i zaawansowanych technologicznie w strukturze lokalnej gospodarki
stabilny rynek pracy i wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego	niedostateczna oferta terenów inwestycyjnych, zarówno w zasobach publicznych, jak i prywatnych, stanowiąca ofertę dla potencjalnych inwestorów
różnorodna struktura gospodarki, której odzwierciedleniem jest znaczący udział sektora handlowego, przetwórstwa przemysłowego, budownictwa i usług profesjonalnych	brak wyraźnych specjalizacji gospodarczych, które mogłyby wzmacniać konkurencyjność gminy

wzrost inwestycji infrastrukturalnych podnoszących atrakcyjność inwestycyjną miasta	niewystarczające wykorzystanie potencjału terenów poprzemysłowych i zdegradowanych pod nowe inwestycje oraz brak możliwości wykorzystania tego potencjału, wynikającą ze struktury własnościowej tych terenów
wysoka skuteczność UMKŁ i jednostek organizacyjnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	przeciętne znaczenie Konstantynowa Łódzkiego jako lokalnego rynku pracy; znaczna część mieszkańców dojeżdża do pracy w Łodzi lub innych miastach regionu
stabilna sytuacja finansowa gminy, w której dochody własne stanowią blisko 90% budżetu, a ich wartość w latach 2018–2024 wzrosła ponad dwukrotnie	wysoki udział mikroprzedsiębiorstw ograniczający zdolność do generowania stabilnych miejsc pracy i rozwoju działalności o większej skali

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Analiza SWOT w wymiarze przestrzenno-środowiskowym

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
dalsza integracja funkcjonalno-przestrzenna z Łodzią i obszarem metropolitalnym, wspierana przez inwestycje infrastrukturalne (m.in. system ponadlokalnych DDR, modernizacja linii tramwajowej nr 43)	wzrost presji suburbanizacyjnej i ryzyko rozproszenia zabudowy po otwarciu drogi ekspresowej S14, prowadzące do degradacji krajobrazu i wzrostu kosztów obsługi infrastrukturalnej
rozwój nowoczesnych standardów planowania przestrzennego i wdrażanie narzędzi cyfrowych (GIS, dane przestrzenne, cyfrowe plany), sprzyjających bardziej zrównoważonemu zarządzaniu przestrzenią	pogłębianie się problemu chaosu przestrzennego w wyniku niekontrolowanego rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej i braku skuteczności systemu planowania przestrzennego na poziomie krajowym
możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych (UE, fundusze krajowe) na projekty rewitalizacyjne, zielono-błękitną infrastrukturę i inwestycje retencyjne	ryzyko wystąpienia zjawisk ekstremalnych, na przykład podtopień i zalewania terenów zabudowanych w wyniku intensywnych opadów i zmian klimatu
wzrost znaczenia działań klimatycznych i adaptacyjnych w politykach miejskich, co umożliwia realizację inwestycji poprawiających odporność miasta na zmiany klimatu	możliwe ograniczenie środków finansowych na inwestycje przestrzenne i środowiskowe po 2027 roku w związku ze zmianami polityki spójności UE
zmieniające się wzorce mobilności i preferencje mieszkańców (transport zbiorowy, rowerowy, multimodalność), które mogą stymulować rozwój zrównoważonej mobilności	presja inwestycyjna prowadząca do utraty terenów rolnych i naturalnych, zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej i spadku odporności ekosystemów miejskich
programy wspierania wymiany urządzeń grzewczych adresowane do gospodarstw domowych	pogłębiające się trendy społeczne do poszukiwania atrakcyjnych miejsc zamieszkania na terenach atrakcyjnych środowiskowo
pogłębiające się trendy społeczne do poszukiwania miejsc do zamieszkania w gminach sąsiadujących z rdzeniem metropolii	rosnące uzależnienie komunikacyjne społeczeństwa od indywidualnych środków transportu
zmiana nawyków ludzi w zakresie mobilności miejskiej (upowszechnianie się roweru jako środka dojazdu do pracy lub miejsca nauki, wzrost znaczenia pojazdów o napędzie elektrycznym)	chaos urbanizacyjny niesprzyjający rozwojowi niezrównoważonej mobilności
wzrost znaczenia społecznej percepcji przestrzeni publicznej i jej wysokiej jakości w miastach	brak aktualnie określonych kierunków rozwoju i modernizacji infrastruktury tramwajowej od pl. Wolności w kierunku Lutomierska oraz brak przesądzonych planów dalszej rozbudowy linii tramwajowej 43
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
korzystne położenie geograficzne w centralnej części Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, w bezpośrednim sąsiedztwie Łodzi, co sprzyja integracji funkcjonalnej i rozwojowi infrastruktury	nierównomierna struktura przestrzenna, w tym pasmowy układ zabudowy z intensywnie zurbanizowanym centrum kontrastującym z rolniczymi i leśnymi peryferiami
dobre uwarunkowania geomorfologiczne dla rozwoju zabudowy na terenie gminy	niedostateczna jakość i przepustowość części infrastruktury drogowej, udział dróg gruntowych oraz zróżnicowany stan techniczny ograniczający dostępność transportową niektórych obszarów

stosunkowo wysoki poziom pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co stanowi solidną podstawę do kształtowania ładu przestrzennego i planowania inwestycji	potrzeba rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, szczególnie w rejonach o dużym stopniu zainwestowania
dostępność obszarów niezurbanizowanych (użytków rolnych) w granicach administracyjnych, które tworzą potencjał dla dalszych przekształceń funkcjonalnych	utrzymująca się awaryjność sieci wodociągowej oraz straty wody, wskazujące na potrzebę dalszej modernizacji infrastruktury technicznej i zwiększenia jej efektywności
obecność terenów zielonych i doliny rzeki Ner, które pełnią funkcje rekreacyjne, przyrodnicze i klimatyczne, zwiększając atrakcyjność przestrzeni	deficyt terenów inwestycyjnych przeznaczonych i przystosowanych do zabudowy komunalnej mieszkaniowej i produkcyjnej
dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej, wysoki poziom skanalizowania miasta	niski stan technicznych obiektów budowalnych o walorach historycznych (w szczególności dawnych domów tkackich i zabudowań pofabrycznych)
zróżnicowany stan infrastruktury drogowej, przy jednocześnie dobrym poziomie utrzymania sieci należącej do układu podstawowego	wyczerpywanie się przepustowości na DW 710 w godzinach dojazdów do pracy i powrotów
sukcesywnie realizowany program modernizacji infrastruktury drogowej	deficyt miejsc parkingowych w obszarach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
sukcesywnie realizowane inwestycje związane z poprawą przestrzeni publicznej	kolizyjność układu drogowego w sąsiedztwie linii tramwajowej
dobrze rozwinięte sieć wodociągowa oraz kanalizacji sanitarnej (wykazujące tendencje wzrostowe w zakresie obsługi mieszkańców)	brak sprawnego systemu wewnętrznego transportu zbiorowego
dobrej jakości woda z ujęć głębinowych odpowiadająca zapotrzebowaniu do celów konsumpcyjnych ludności	brak efektywnej siatki połączeń transportowych z sąsiednimi gminami, szczególnie z miastem powiatowym (Pabianice)
umiarkowanie dobre połączenie transportowe z Łodzią	
brak dużych zagrożeń hydrograficznych w gminie	
historyczne dziedzictwo świadczące o przemysłowej, wielonarodowej historii miasta	

Źródło: Opracowanie własne

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

3. Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowo-klimatycznym, kierunki działań oraz oczekiwane rezultaty

3.1. Wizja i misja rozwoju gminy Konstantynów Łódzki

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej, której syntezę przedstawiono w niniejszym dokumencie, uzupełniona analizą potencjałów i barier rozwojowych gminy (analizą SWOT), stanowiła merytoryczną podstawę do sformułowania zasadniczych elementów strategii rozwoju. W celu pogłębienia klasycznej analizy SWOT i uzyskania bardziej praktycznych wniosków dla polityki rozwoju gminy przeprowadzono analizę typu TOWS, stanowiącą jej rozwinięcie i uszczegółowienie. Na jej fundamentach określono długofalową wizję i misję rozwoju Konstantynowa Łódzkiego, stanowiące punkt wyjścia do zdefiniowania celów strategicznych i operacyjnych.

Wizja przedstawia pożądany obraz stanu gminy Konstantynów Łódzki, będący efektem realizacji przyjętych celów strategicznych i operacyjnych oraz zrealizowanych działań niezbędnych do osiągnięcia ww. celów.

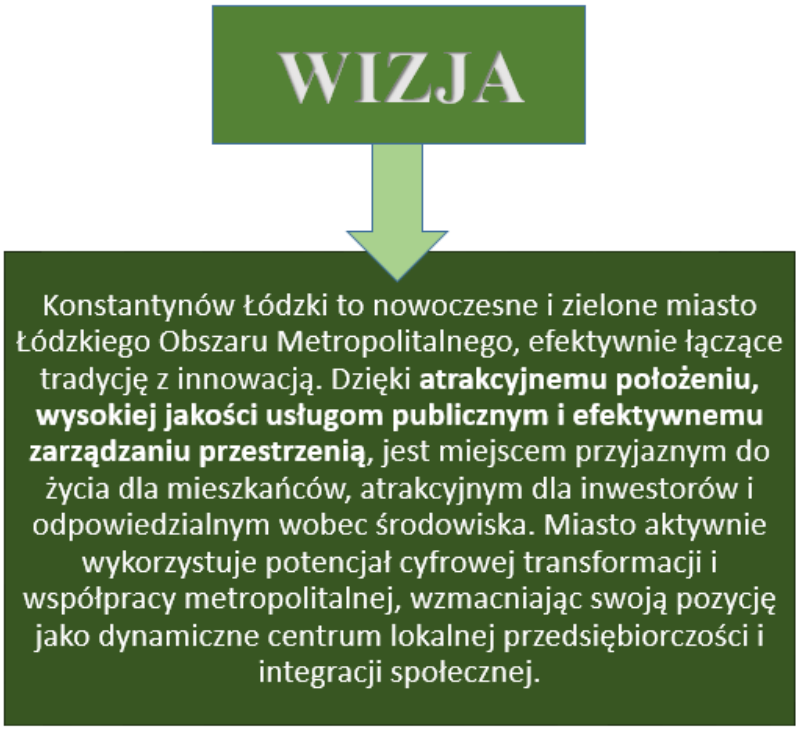

Rysunek 17. Wizja rozwoju gminy Konstantynów Łódzki
Źródło: Opracowanie własne

Misją Konstantynowa Łódzkiego jest **kształtowanie warunków zrównoważonego i nowoczesnego rozwoju miasta, które zapewnia wysoką jakość życia mieszkańców, wspiera lokalną przedsiębiorczość oraz dba o harmonijną i przyjazną środowisku przestrzeń.**

W wymiarze **społecznym** miasto stawia na integrację i aktywizację mieszkańców, rozwój usług publicznych, edukacji, kultury, sportu i ochrony zdrowia, a także na wzmacnianie więzi społecznych oraz poczucia bezpieczeństwa i tożsamości lokalnej.

W wymiarze **gospodarczym** Konstantynów Łódzki wspiera rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, buduje atrakcyjne warunki dla inwestorów oraz wykorzystuje swoje położenie w metropolii łódzkiej i zasoby Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej do tworzenia stabilnych miejsc pracy i wzrostu konkurencyjności.

W wymiarze **przestrzenno-środowiskowym** miasto dąży do odpowiedzialnego gospodarowania przestrzenią, wzmacniania ładu przestrzennego, rozwoju infrastruktury transportowej i technicznej, a także do ochrony zasobów naturalnych, zwiększania zieleni i adaptacji do wyzwań klimatycznych.

3.2. Cele strategiczne i operacyjne

Wizja i misja Konstantynowa Łódzkiego wyznaczają ogólny kierunek rozwoju gminy oraz ramy dla działań w czterech kluczowych wymiarach: społecznym, gospodarczym przestrzennym i środowiskowo-klimatycznym, zdefiniowanych w art. 10e ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025, poz. 1153). Dla ich realizacji określono zestaw celów strategicznych i operacyjnych, które przekładają założenia wizji na konkretne kierunki działań samorządu. Cele te stanowią podstawę prowadzenia zintegrowanej i długofalowej polityki rozwoju, ukierunkowanej na budowanie nowoczesnego, przyjaznego mieszkańcom i odpornemu na wyzwania przyszłości miasta.

Struktura celów została rozszerzona o cel o charakterze horyzontalnym, ukierunkowany na wzmacnianie współpracy międzysektorowej i międzyinstytucjonalnej oraz na podnoszenie efektywności zarządzania miastem. Działania w tym obszarze mają na celu zwiększenie zdolności samorządu do skutecznego reagowania na złożone wyzwania rozwojowe, ograniczania zjawisk problemowych oraz pełniejsze wykorzystanie potencjałów miasta. Istotą tego celu jest podnoszenie sprawności instytucjonalnej zarządzania miastem Konstantynów Łódzki.

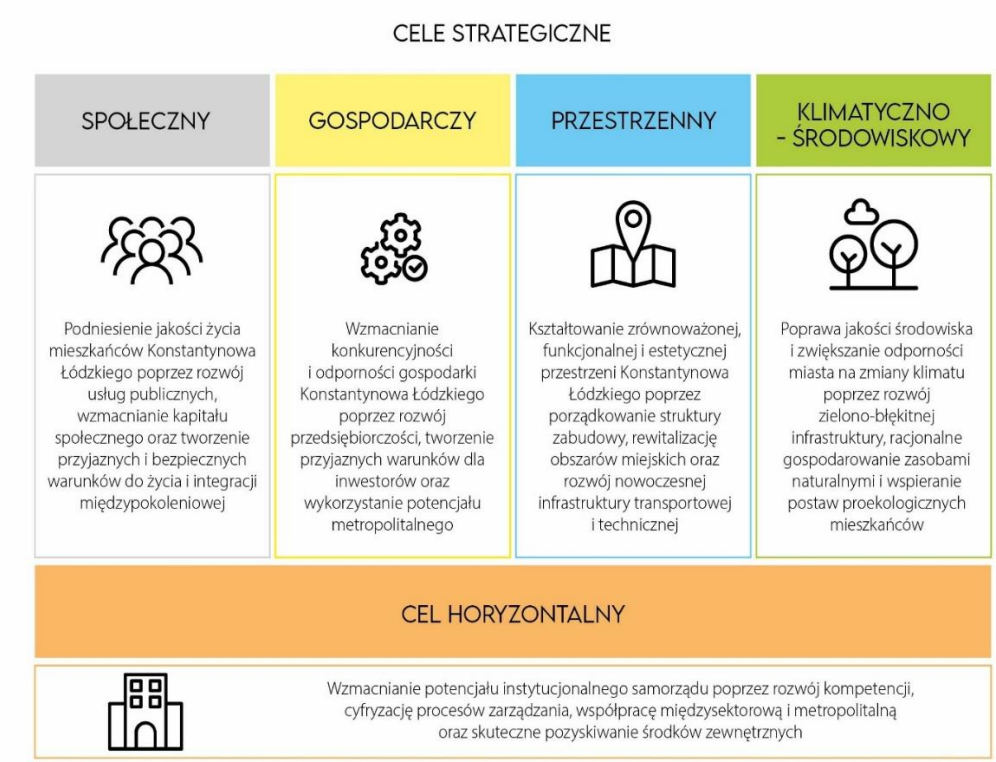

Rysunek 18. Cele strategiczne gminy Konstantynów Łódzki
Źródło: Opracowanie własne

Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych obejmuje m.in.:

- rozwój przywództwa lokalnego i kompetencji urzędników w zakresie zarządzania projektowego i strategicznego,
- cyfryzację usług i procesów administracyjnych,
- zwiększenie przejrzystości działań i komunikacji z mieszkańcami,
- koordynację działań w ramach metropolii łódzkiej,
- skuteczne wykorzystanie funduszy unijnych i krajowych w nowej perspektywie finansowej.

Tabela 10. Cele strategiczne i operacyjne

WYMIAR	CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE
SPOŁECZNY	S1. Podniesienie jakości życia mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego poprzez rozwój usług publicznych, wzmacnianie kapitału społecznego oraz tworzenie przyjaznych i bezpiecznych warunków do życia i integracji międzypokoleniowej	O1.1. Zwiększanie atrakcyjności Konstantynowa Łódzkiego jako miejsca do życia i wypoczynku
		O1.2. Wzmacnianie więzi społecznych i partnerstw lokalnych oraz wspieranie inicjatyw obywatelskich, działalności organizacji pozarządowych, wolontariatu oraz integracji międzypokoleniowej i nowych mieszkańców
		O1.3. Zapewnienie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia poprzez rozwój profilaktyki zdrowotnej, poprawę dostępu do usług opiekuńczych oraz realizację działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne
		O1.4. Podnoszenie jakości edukacji i rozwijanie kompetencji społecznych, cyfrowych i zawodowych mieszkańców, dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy i wyzwań współczesnej gospodarki
GOSPODARCZY	S2. Wzmacnianie konkurencyjności i odporności gospodarki Konstantynowa Łódzkiego poprzez rozwój przedsiębiorczości, tworzenie przyjaznych warunków dla inwestorów oraz wykorzystanie potencjału metropolitalnego	O2.1. Promocja gospodarcza Konstantynowa Łódzkiego oraz budowanie jego marki jako miejsca przyjaznego inwestycjom, nowoczesnego i dobrze skomunikowanego zaplecza metropolii łódzkiej
		O2.2. Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej wspierającej działalność gospodarczą
		O2.3. Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej i rozwoju sektora MŚP, doradztwo oraz tworzenie zachęt dla nowych działalności gospodarczych
PRZESTRZENNY	S3.Kształtowanie zrównoważonej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni Konstantynowa Łódzkiego poprzez porządkowanie struktury zabudowy, rewitalizację obszarów miejskich oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury transportowej i technicznej	O3.1. Porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez racjonalne gospodarowanie terenami, ograniczanie rozproszenia zabudowy oraz dostosowywanie dokumentów planistycznych do aktualnych potrzeb rozwojowych
		O3.2. Rewitalizacja i odnowa obszarów wymagających przekształceń, w tym centrum miasta, terenów poprzemysłowych i słabo zagospodarowanych obszarów peryferyjnych, w celu przywrócenia im funkcji społecznych, gospodarczych i rekreacyjnych
		O3.3. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, zapewniającej wysoką jakość życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy
		O3.4. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych
WISKO ŚRODO YCZNO-KLIMAT	S.4.Poprawa jakości środowiska, ochrona zasobów przyrodniczych	O4.1. Wdrażanie rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków suszy na terenach zurbanizowanych i rolnych

	i zwiększanie odporności miasta na zmiany klimatu	O4.2. Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiskowymi, w tym wodą, glebą i energią, poprzez modernizację systemów wodno-kanalizacyjnych, wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.
		O4.3. Poprawa jakości powietrza i ograniczanie emisji zanieczyszczeń.
		O4.4. Zrównoważona gospodarka odpadami i wdrażanie działań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)
WYMIAR INSTYTUCJONALNY		
Cel strategiczny		**Cele operacyjne**
Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego samorządu poprzez rozwój kompetencji, cyfryzację procesów zarządzania, współpracę międzysektorową i metropolitalną oraz skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych.		H.1. Doskonalenie systemu zarządzania miastem poprzez rozwój kompetencji kadr samorządowych, wprowadzenie nowoczesnych metod planowania i monitorowania realizacji strategii oraz podnoszenie jakości obsługi mieszkańców.
		H.2. Rozwój cyfrowych narzędzi zarządzania i komunikacji, w tym wdrażanie e-usług publicznych, otwartych danych i rozwiązań wspierających podejmowanie decyzji w oparciu o dane.
		H.3. Wzmacnianie współpracy i partnerstw – zarówno wewnętrznych (międzywydziałowych), jak i zewnętrznych – z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami metropolitalnymi, organizacjami pozarządowymi, biznesem i środowiskiem naukowym, w celu skuteczniejszej realizacji projektów rozwojowych i pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Źródło: Opracowanie własne

3.3. Kierunki działań oraz oczekiwane rezultaty

Struktura hierarchiczna Strategii znajduje swoje odzwierciedlenie w zestawie kierunków działań przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych. Działania te zostały określone na podstawie wniosków z diagnozy oraz w oparciu o realne możliwości organizacyjne i finansowe gminy Konstantynów Łódzki. Ich realizacja stanowi narzędzie osiągania celów strategicznych i prowadzi do urzeczywistnienia wizji rozwoju miasta. Przy wdrażaniu konkretnych projektów i przedsięwzięć odpowiadających poszczególnym kierunkom działań należy uwzględniać wartości i założenia określone w misji Strategii.

Wymiar społeczny

Działania w wymiarze społecznym wynikają bezpośrednio z ustaleń diagnozy, która wskazała na stabilizację demograficzną opartą na napływie nowych mieszkańców, rosnące oczekiwania wobec jakości usług publicznych, znaczącą aktywność seniorów, niskie zaangażowanie młodzieży oraz potrzebę integracji społecznej w szybko rozwijających się obszarach mieszkaniowych. W odpowiedzi na te zjawiska podejmowane będą działania wzmacniające atrakcyjność Konstantynowa Łódzkiego jako miejsca do życia i wypoczynku, obejmujące rozwój infrastruktury rekreacyjnej i zielonej oraz podnoszenie jakości przestrzeni publicznych.

Istotnym obszarem jest także wzmacnianie więzi społecznych, partnerstw lokalnych i integracji międzypokoleniowej, oparte na potencjale organizacji pozarządowych, rosnącej aktywności seniorów i potrzebie włączenia nowych mieszkańców w życie lokalnej wspólnoty. Działania te odpowiadają na potrzebę budowania kapitału społecznego zdiagnozowaną jako jeden z kluczowych czynników rozwoju gminy.

Działania w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa odnoszą się do starzenia się części populacji, rosnącego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze oraz oczekiwań dotyczących poprawy bezpieczeństwa publicznego. Obejmują one rozwój profilaktyki zdrowotnej, podnoszenie jakości usług opiekuńczych oraz modernizację infrastruktury służącej bezpieczeństwu mieszkańców.

Wreszcie, podnoszenie jakości edukacji i rozwijanie kompetencji cyfrowych, społecznych i zawodowych mieszkańców wynika z wysokiego poziomu lokalnej edukacji, ale także z wyzwań rynku pracy i potrzeby zatrzymania młodych mieszkańców w mieście. Działania te obejmują modernizację metod nauczania, rozwój edukacji nieformalnej i współpracę szkół z lokalnym biznesem, tak aby mieszkańcy mogli nabywać kompetencje adekwatne do wymagań nowoczesnej gospodarki.

Wszystkie kierunki działań są odpowiedzią na kluczowe procesy społeczne zachodzące w Konstantynowie Łódzkim i służą wzmacnianiu jakości życia, spójności społecznej oraz atrakcyjności miasta dla obecnych i przyszłych mieszkańców.

Tabela 11. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze społecznej

S1. Podniesienie jakości życia mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego poprzez rozwój usług publicznych, wzmacnianie kapitału społecznego oraz tworzenie przyjaznych i bezpiecznych warunków do życia i integracji międzypokoleniowej			
Cel operacyjny		**Kierunki działań**	**Oczekiwane rezultaty**
O1.1.	Zwiększanie atrakcyjności Konstantynowa Łódzkiego jako miejsca do życia i wypoczynku	Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i zielonej (m.in. ścieżki pieszo-rowerowe, parki, place zabaw, tereny wypoczynkowe) sprzyjającej aktywnemu spędzaniu czasu i integracji mieszkańców	Zwiększenie dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej; poprawa jakości życia mieszkańców; wzrost aktywności fizycznej i integracji społecznej; podniesienie atrakcyjności miasta dla rodzin z dziećmi
		Podnoszenie jakości przestrzeni publicznych poprzez działania rewitalizacyjne oraz wprowadzanie elementów zielono-błękitnej infrastruktury	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni miejskich; ograniczenie efektu miejskiej wyspy ciepła; zwiększenie udziału terenów zielonych w strukturze miejskiej
		Wspieranie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej promującej lokalną tożsamość i aktywny styl życia	Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wydarzeniach społecznych; wzmocnienie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej; rozwój oferty spędzania wolnego czasu w mieście
		Kreowanie pozytywnego wizerunku Konstantynowa Łódzkiego jako miasta przyjaznego, zielonego i atrakcyjnego dla mieszkańców oraz nowych osiedleńców	Wzrost rozpoznawalności miasta w regionie; napływ nowych mieszkańców; poprawa postrzegania Konstantynowa Łódzkiego jako miejsca nowoczesnego i komfortowego do życia
O1.2.	Wzmacnianie więzi społecznych i partnerstw lokalnych oraz wspieranie inicjatyw obywatelskich, działalności organizacji pozarządowych, wolontariatu oraz integracji międzypokoleniowej i nowych mieszkańców	Rozwijanie mechanizmów wsparcia dla organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, w tym systemu dotacji lokalnych, doradztwa i współpracy międzyinstytucjonalnej.	Zwiększenie liczby aktywnych organizacji pozarządowych; wzrost liczby projektów społecznych; rozwój partnerstw międzysektorowych
		Inicjowanie i wspieranie działań integracyjnych skierowanych do nowych mieszkańców, rodzin migrujących i środowisk wielopokoleniowych.	Wzmocnienie spójności społecznej i więzi sąsiedzkich; zwiększenie poczucia przynależności do lokalnej wspólnoty; ograniczenie wykluczenia społecznego
		Upowszechnianie form partycypacji obywatelskiej, takich jak budżet obywatelski, konsultacje społeczne, fora lokalne i panele obywatelskie.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne; poprawa przejrzystości i zaufania do administracji; wzrost frekwencji w procesach konsultacyjnych

		Rozwijanie wolontariatu i inicjatyw międzypokoleniowych, w tym projektów UTW, mentoringu społecznego i współpracy międzypokoleniowej	Aktywizacja osób starszych i młodzieży; rozwój solidarności międzypokoleniowej; budowanie trwałego kapitału społecznego
		Rozwijanie współpracy i sieciowania pomiędzy organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi oraz przedstawicielami sektora publicznego i prywatnego w celu zwiększenia skuteczności działań społecznych, integracji środowiska lokalnego oraz efektywniejszego wykorzystania dostępnych zasobów i potencjału poszczególnych podmiotów	Wzrost liczby działań społecznych przy wsparciu instytucjonalnym gminy oraz w partnerstwach międzysektorowych
O1.3.	Zapewnienie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia poprzez rozwój profilaktyki zdrowotnej, poprawę dostępu do usług opiekuńczych oraz realizację działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne	Rozwój systemu bezpieczeństwa publicznego - modernizacja oświetlenia, infrastruktury drogowej i monitoringu miejskiego	Zmniejszenie liczby incydentów zagrażających bezpieczeństwu; poprawa komfortu mieszkańców; zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej
		Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie bezpieczeństwa, zdrowia psychicznego i reagowania kryzysowego	Wzrost świadomości społecznej dotyczącej zachowań bezpiecznych; lepsze przygotowanie mieszkańców do reagowania w sytuacjach kryzysowych
		Rozwój usług opiekuńczych i zdrowotnych, w tym opieki środowiskowej, senioralnej i wsparcia osób niesamodzielnych	Poprawa dostępności usług medycznych i opiekuńczych; zwiększenie jakości życia seniorów; ograniczenie zjawiska samotności osób starszych
O1.4.	Podnoszenie jakości edukacji i rozwijanie kompetencji społecznych, cyfrowych i zawodowych mieszkańców, dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wyzwań współczesnej gospodarki	Doskonalenie jakości kształcenia w szkołach i placówkach oświatowych poprzez rozwój nowoczesnych metod nauczania i narzędzi cyfrowych	Wzrost jakości edukacji; poprawa wyników egzaminacyjnych; rozwój kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli
		Wspieranie rozwoju kompetencji społecznych, komunikacyjnych i przedsiębiorczych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych	Wzrost kompetencji miękkich i przedsiębiorczych mieszkańców; rozwój postaw proaktywnych i obywatelskich; zwiększenie innowacyjności lokalnej społeczności
		Tworzenie nowoczesnego ekosystemu edukacyjnego obejmującego współpracę szkół, instytucji kultury, organizacji społecznych i przedsiębiorstw w zakresie rozwijania kompetencji przyszłości	Wzrost synergii między edukacją formalną i nieformalną; lepsze przygotowanie młodzieży do rynku pracy; rozwój umiejętności współpracy, kreatywności i przedsiębiorczości

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja celów w wymiarze społecznym wymaga stałego monitorowania zmian zachodzących w jakości życia mieszkańców, poziomie aktywności społecznej, dostępności usług publicznych oraz warunkach sprzyjających integracji i bezpieczeństwu lokalnej społeczności. W tym celu dla każdego celu operacyjnego określono zestaw wskaźników umożliwiających ocenę postępów wdrażania Strategii oraz stopnia osiągania zakładanych rezultatów.

Tabela 12. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze społecznym

S1. Podniesienie jakości życia mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego poprzez rozwój usług publicznych, wzmacnianie kapitału społecznego oraz tworzenie przyjaznych i bezpiecznych warunków do życia i integracji międzypokoleniowej		
Cel operacyjny		**Wskaźniki**
O1.1.	Zwiększanie atrakcyjności Konstantynowa Łódzkiego jako miejsca do życia i wypoczynku	– powierzchnia terenów zieleni publicznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca – liczba obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej – liczba wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych organizowanych rocznie – liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych – saldo migracji wewnętrznych – odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających jakość życia w gminie
O1.2.	Wzmacnianie więzi społecznych i partnerstw lokalnych oraz wspieranie inicjatyw obywatelskich, działalności organizacji pozarządowych, wolontariatu oraz integracji międzypokoleniowej i nowych mieszkańców	– liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców – liczba inicjatyw lokalnych i projektów społecznych realizowanych rocznie – liczba uczestników konsultacji społecznych – liczba osób biorących udział w głosowaniu w budżecie obywatelskim – liczba wolontariuszy lub osób zaangażowanych w działania społeczne - liczba zawiązanych partnerstw i inicjatyw współpracy międzysektorowej na terenie gminy
O1.3.	Zapewnienie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia poprzez rozwój profilaktyki zdrowotnej, poprawę dostępu do usług opiekuńczych oraz realizację działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne	– liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 mieszkańców – liczba punktów oświetlenia ulicznego lub długość oświetlonych dróg – liczba kamer monitoringu miejskiego – liczba osób objętych usługami opiekuńczymi – liczba świadczeń w podstawowej opiece zdrowotnej – liczba uczestników programów profilaktycznych i edukacyjnych – odsetek mieszkańców oceniających poziom bezpieczeństwa jako wysoki
O1.4.	Podnoszenie jakości edukacji i rozwijanie kompetencji społecznych, cyfrowych i zawodowych mieszkańców, dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy i wyzwań współczesnej gospodarki	– średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty – liczba uczniów przypadających na komputer z dostępem do Internetu – odsetek szkół wyposażonych w nowoczesne narzędzia cyfrowe – liczba projektów edukacyjnych realizowanych we współpracy z instytucjami zewnętrznymi

		– liczba uczniów i mieszkańców uczestniczących w programach rozwijających kompetencje społeczne, cyfrowe i przedsiębiorcze

Źródło: Opracowanie własne

Wymiar gospodarczy

Rozwój gospodarczy Konstantynowa Łódzkiego opiera się na łączeniu lokalnej przedsiębiorczości z wykorzystaniem potencjału metropolitalnego oraz tworzeniem stabilnych i atrakcyjnych warunków do inwestowania. Miasto funkcjonuje w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu, w którym coraz większe znaczenie mają nowoczesne technologie, dostępność komunikacyjna, jakość infrastruktury oraz zdolność samorządu do wspierania różnorodnych form aktywności gospodarczej. Dlatego przyjęte kierunki działań koncentrują się na budowaniu spójnej i rozpoznawalnej oferty inwestycyjnej, wzmacnianiu wizerunku miasta jako miejsca przyjaznego biznesowi oraz rozwijaniu instrumentów ułatwiających podejmowanie działalności gospodarczej.

Ważnym elementem polityki gospodarczej jest także rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, która tworzy podstawowe warunki dla prowadzenia działalności. Modernizacja dróg i poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych sprzyja zwiększaniu atrakcyjności lokalizacyjnej miasta. Równolegle istotne jest wspieranie mobilności pracowników oraz poprawa jakości transportowych powiązań z otoczeniem metropolitalnym, co umożliwia sprawne funkcjonowanie lokalnych firm.

Konstantynów Łódzki dysponuje znacznym potencjałem przedsiębiorczości mieszkańców, jednak jego pełne wykorzystanie wymaga zapewnienia odpowiednich warunków organizacyjnych, informacyjnych i doradczych. Dlatego rozwój usług wsparcia dla MŚP, takich jak choćby działania informacyjne dotyczące dostępnych instrumentów finansowych oraz organizacja warsztatów i konsultacji gospodarczych stanowią istotny komponent interwencji. Ważne jest również podnoszenie kwalifikacji zawodowych i rozwijanie kompetencji mieszkańców w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby rynku pracy, co sprzyja zwiększaniu elastyczności zasobów pracy i wzmacnia konkurencyjność lokalnej gospodarki.

Całość podejmowanych działań tworzy spójny system wsparcia dla inwestorów, przedsiębiorców i mieszkańców, wzmacniający odporność miasta na wyzwania gospodarcze i poprawiający jego pozycję jako nowoczesnego zaplecza metropolii łódzkiej. Dzięki temu Konstantynów Łódzki może rozwijać się w sposób stabilny, przyciągać inwestorów oraz budować silną lokalną gospodarkę opartą na przedsiębiorczości, innowacyjności i dobrej dostępności infrastrukturalnej.

Tabela 13. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze gospodarczej

S2. Wzmacnianie konkurencyjności i odporności gospodarki Konstantynowa Łódzkiego poprzez rozwój przedsiębiorczości, tworzenie przyjaznych warunków dla inwestorów oraz wykorzystanie potencjału metropolitalnego			
Cel operacyjny		**Kierunki działań**	**Oczekiwane rezultaty**
O2.1.	Promocja gospodarcza Konstantynowa Łódzkiego oraz budowanie jego marki jako miejsca przyjaznego inwestycjom, nowoczesnego i dobrze skomunikowanego zaplecza metropolii łódzkiej	Rozwijanie spójnej oferty inwestycyjnej miasta obejmującej aktualne informacje o terenach, dostępności infrastruktury technicznej, strukturze gospodarczej i atutach lokalizacyjnych	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy z wykorzystaniem lokalnych zasobów
		Budowanie wizerunku gminy Konstantynów Łódzki jako miejsca przyjaznego dla inwestorów	Wzrost zainteresowania firm z sektorów o wysokim potencjale rozwojowym
O2.2.	Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej wspierającej działalność gospodarczą	Modernizacja dróg gminnych i poprawa dojazdów do obszarów aktywności gospodarczej	Lepsze warunki logistyczne i transportowe dla firm; większa atrakcyjność terenów inwestycyjnych
		Uzupełnianie infrastruktury technicznej (woda, kanalizacja, energia, światłowód) na obszarach o potencjale rozwojowym	Zwiększenie dostępności terenów nadających się do zagospodarowania gospodarczego
		Poprawa dostępności transportowej pracowników do stref zatrudnienia	Wyższa atrakcyjność miasta w oczach przedsiębiorców i pracowników
O2.3.	Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej i rozwoju sektora MŚP poprzez uproszczenie procedur, doradztwo oraz tworzenie zachęt dla nowych działalności gospodarczych	Ułatwianie dostępu do informacji o możliwościach wsparcia (dotacje, ulgi, fundusze UE, pożyczki)	Wzrost liczby przedsiębiorców i mieszkańców, którzy skorzystali z informacji lub konsultacji dotyczących instrumentów wsparcia
		Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez rozwój usług doradczych, organizację warsztatów oraz prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych	Wzrost liczby uczestników warsztatów, szkoleń lub konsultacji dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej
		Wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców poprzez dostosowanie umiejętności do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz wspieranie procesów przekwalifikowania	Wzrost liczby osób, które ukończyły szkolenia zawodowe lub kursy podnoszące kwalifikacje / umożliwiające przekwalifikowanie

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki przypisane do celów gospodarczych mają umożliwić ocenę stopnia realizacji działań związanych ze wzmacnianiem lokalnej przedsiębiorczości, poprawą atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz rozwojem infrastruktury wspierającej aktywność gospodarczą. Ich zadaniem jest monitorowanie zmian zachodzących w lokalnej gospodarce, poziomie aktywności przedsiębiorców oraz warunkach sprzyjających rozwojowi rynku pracy i pozyskiwaniu nowych inwestycji.

Tabela 14. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze gospodarczym

S2. Wzmacnianie konkurencyjności i odporności gospodarki Konstantynowa Łódzkiego poprzez rozwój przedsiębiorczości, tworzenie przyjaznych warunków dla inwestorów oraz wykorzystanie potencjału metropolitalnego		
Cel operacyjny		**Wskaźniki**
O2.1.	Promocja gospodarcza Konstantynowa Łódzkiego oraz budowanie jego marki jako miejsca przyjaznego inwestycjom, nowoczesnego i dobrze skomunikowanego zaplecza metropolii łódzkiej	– liczba przygotowanych i aktualizowanych ofert terenów inwestycyjnych – powierzchnia terenów objętych ofertą inwestycyjną gminy – liczba działań promocyjnych i wydarzeń gospodarczych realizowanych przez gminę – liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy
O2.2.	Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej wspierającej działalność gospodarczą	– długość zmodernizowanych lub wybudowanych dróg gminnych – długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenach inwestycyjnych – liczba terenów inwestycyjnych wyposażonych w podstawową infrastrukturę techniczną – długość sieci światłowodowej lub odsetek obszarów objętych dostępem do Internetu szerokopasmowego – liczba połączeń transportu publicznego obsługujących obszary aktywności gospodarczej
O2.3.	Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej i rozwoju sektora MŚP poprzez uproszczenie procedur, doradztwo oraz tworzenie zachęt dla nowych działalności gospodarczych	– liczba szkoleń, warsztatów i spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców – liczba uczestników działań szkoleniowych i doradczych – liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych – liczba podmiotów gospodarczych sektora MŚP na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Wymiar przestrzenny

Kształtowanie przestrzeni Konstantynowa Łódzkiego wymaga podejścia, które łączy troskę o ład przestrzenny, efektywne gospodarowanie terenami oraz rozwój infrastruktury technicznej dostosowanej do współczesnych potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców. Miasto rozwija się dynamicznie, co powoduje zwiększoną presję inwestycyjną, szczególnie w rejonach nowych osiedli mieszkaniowych i obszarów peryferyjnych. Dlatego jednym z kluczowych elementów polityki przestrzennej jest porządkowanie struktury zabudowy oraz stopniowe rozszerzanie zasięgu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Umożliwia to przewidywalny i zrównoważony rozwój oraz ogranicza ryzyko niekontrolowanej suburbanizacji.

Istotnym aspektem jest także aktywne kształtowanie nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych, tak aby wykorzystać potencjał lokalizacyjny miasta, jednocześnie chroniąc wartości środowiskowe i krajobrazowe. Uzupełnieniem tych działań jest wzmacnianie edukacji przestrzennej mieszkańców oraz rozwijanie mechanizmów partycypacji, które zwiększają transparentność procesów planistycznych i sprzyjają budowaniu odpowiedzialnej postawy wobec przestrzeni wspólnej.

Ważne miejsce w polityce przestrzennej zajmuje rewitalizacja obszarów, które wymagają przekształceń ze względu na niski standard zabudowy lub niewykorzystany potencjał funkcjonalny. Dotyczy to zarówno centrum miasta, jak i terenów poprzemysłowych czy słabo zagospodarowanych obszarów peryferyjnych. Kompleksowe działania rewitalizacyjne pozwalają przywracać tym obszarom funkcje społeczne, gospodarcze i rekreacyjne oraz wzmacniają estetykę i atrakcyjność przestrzeni miejskiej. Szczególną rolę odgrywa również ochrona i rewaloryzacja obiektów zabytkowych, które stanowią ważny element tożsamości lokalnej.

Utrzymanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych jest ważnym elementem budowania atrakcyjnego i przyjaznego miasta. Tworzenie nowych miejsc rekreacji, rozwój zieleni urządzonej oraz nasadzenia drzew w przestrzeniach publicznych przyczyniają się do poprawy mikroklimatu, zwiększają bioróżnorodność oraz wpływają pozytywnie na komfort użytkowania miasta. Ochrona terenów cennych przyrodniczo przed nadmierną zabudową stanowi istotny element równoważenia rozwoju. Kształtowanie nowych przestrzeni publicznych oraz modernizacja terenów wokół obiektów użyteczności publicznej wzmacniają estetykę, dostępność i funkcjonalność przestrzeni wspólnych, szczególnie dla grup wrażliwych.

Tabela 15. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze przestrzennej

S3.Kształtowanie zrównoważonej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni Konstantynowa Łódzkiego poprzez porządkowanie struktury zabudowy, rewitalizację obszarów miejskich oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury transportowej i technicznej			
	Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty
O3.1.	Porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez racjonalne gospodarowanie terenami, ograniczanie rozproszenia zabudowy oraz dostosowywanie dokumentów planistycznych do aktualnych potrzeb rozwojowych	Zwiększanie zasięgu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu uporządkowania procesów inwestycyjnych i zapewnienia przewidywalności rozwoju przestrzennego	Zwiększenie pokrycia gminy planami miejscowymi, ograniczenie chaosu przestrzennego oraz poprawa przewidywalności procesów inwestycyjnych
		Wzmacnianie edukacji przestrzennej mieszkańców oraz rozwijanie skutecznych form partycypacji społecznej, umożliwiających świadomy udział społeczności w procesach planowania przestrzennego	Wzrost świadomości przestrzennej mieszkańców, zwiększenie ich zaangażowania w procesy planistyczne oraz lepsze dopasowanie decyzji przestrzennych do lokalnych potrzeb
		Kształtowanie nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych w sposób zapewniający ład przestrzenny oraz ochronę wartości środowiskowych i krajobrazowych	Uporządkowany rozwój terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych, ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz zachowanie wartości środowiskowych i krajobrazowych
O3.2.	Rewitalizacja i odnowa obszarów wymagających przekształceń, w tym centrum miasta, terenów poprzemysłowych i słabo zagospodarowanych obszarów peryferyjnych, w celu przywrócenia im funkcji społecznych, gospodarczych i rekreacyjnych	Prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na poprawę jakości przestrzeni publicznych, modernizację zdegradowanej zabudowy oraz przywracanie funkcji społecznych, gospodarczych i rekreacyjnych kluczowym obszarom miasta.	Poprawa jakości przestrzeni publicznych, przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych obszarom zdegradowanym oraz wzrost atrakcyjności centrum miasta i terenów peryferyjnych
		Ochrona i rewaloryzacja obiektów oraz układów zabytkowych, połączona z ich adaptacją do współczesnych funkcji społecznych, edukacyjnych i kulturalnych	Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej i kulturowej gminy

0.3.3.	Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, zapewniającej wysoką jakość życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy	Systematyczna modernizacja, przebudowa dróg gminnych wraz z infrastrukturą techniczną podziemną i towarzyszącą oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	Poprawa jakości infrastruktury drogowej, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu oraz poprawa dostępności komunikacyjnej gminy
		Rozwój tras rowerowych łączących gminę z regionalnym systemem komunikacji	Wzrost znaczenia transportu rowerowego, poprawa powiązań komunikacyjnych z otoczeniem oraz rozwój mobilności niskoemisyjnej
		Systemowe uzupełnianie i łączenie sieci chodników i tras rowerowych w układ funkcjonalny, poprawiający ciągłość i standard obsługi ruchu niezmotoryzowanego	Poprawa spójności systemu transportu niezmotoryzowanego, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz poprawa dostępności przestrzeni publicznych
		Rozbudowa i modernizacja sieci wod-kan	Poprawa jakości infrastruktury technicznej, zwiększenie dostępności usług komunalnych oraz poprawa warunków środowiskowych i sanitarnych
O3.4.	Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych	Tworzenie i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej, zapewniającej mieszkańcom bezpieczne, funkcjonalne i atrakcyjne przestrzenie do sportu i relaksu	Zwiększenie dostępności terenów rekreacyjnych, poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzrost aktywności społecznej i fizycznej
		Kształtowanie zieleni urządzonej oraz prowadzenie nasadzeń drzew w ciągach komunikacyjnych, na terenach publicznych i rekreacyjnych, w sposób wspierający retencję wód, bioróżnorodność i poprawę mikroklimatu	Poprawa mikroklimatu, zwiększenie retencji wód, wzrost bioróżnorodności oraz ograniczenie negatywnych skutków zmian klimatu
		Ochrona obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo przed presją wynikającą z rozwoju zabudowy mieszkaniowej	Zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ograniczenie presji urbanizacyjnej oraz zwiększenie odporności lokalnych ekosystemów
		Kształtowanie i modernizacja przestrzeni publicznych oraz terenów wokół obiektów użyteczności publicznej w sposób zapewniający funkcjonalność, estetykę i dostępność dla mieszkańców (z uwzględnieniem grup wrażliwych)	Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni, zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców oraz podniesienie jakości przestrzeni wspólnych

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki przypisane do celów w wymiarze przestrzennym służą monitorowaniu zmian związanych z kształtowaniem ładu przestrzennego, poprawą jakości przestrzeni publicznych oraz rozwojem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Ich zadaniem jest ocena skuteczności działań podejmowanych w zakresie racjonalnego gospodarowania przestrzenią, rewitalizacji obszarów wymagających przekształceń oraz zwiększania funkcjonalności i dostępności miasta.

Tabela 16. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze przestrzennym

S3.Kształtowanie zrównoważonej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni Konstantynowa Łódzkiego poprzez porządkowanie struktury zabudowy, rewitalizację obszarów miejskich oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury transportowej i technicznej		
	Cel operacyjny	**Wskaźniki**
O3.1.	Porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez racjonalne gospodarowanie terenami, ograniczanie rozproszenia zabudowy oraz dostosowywanie dokumentów planistycznych do aktualnych potrzeb rozwojowych	– udział powierzchni gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (%) – powierzchnia terenów objętych nowymi lub zaktualizowanymi dokumentami planistycznymi – liczba uczestników procesów partycypacyjnych związanych z planowaniem przestrzennym – powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych przygotowanych do zagospodarowania
O3.2.	Rewitalizacja i odnowa obszarów wymagających przekształceń, w tym centrum miasta, terenów poprzemysłowych i słabo zagospodarowanych obszarów peryferyjnych, w celu przywrócenia im funkcji społecznych, gospodarczych i rekreacyjnych	– powierzchnia obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi lub naprawczymi – liczba obiektów zabytkowych poddanych rewaloryzacji lub adaptacji – wartość środków przeznaczonych na rewitalizację i ochronę dziedzictwa kulturowego – liczba wydarzeń społecznych, kulturalnych i edukacyjnych realizowanych na obszarach poddanych odnowie – odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających jakość przestrzeni publicznych
0.3.3.	Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, zapewniającej wysoką jakość życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy	– długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg gminnych (km) – długość wybudowanych lub zmodernizowanych chodników i tras rowerowych (km) – liczba inwestycji poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego – długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (%) – powierzchnia terenów inwestycyjnych wyposażonych w infrastrukturę techniczną
O3.4.	Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych	– powierzchnia terenów rekreacyjnych i zieleni urządzonej (ha) – liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych i przestrzeni publicznych – liczba nasadzeń drzew i krzewów realizowanych rocznie

		– liczba projektów związanych z zielono-błękitną infrastrukturą

Źródło: Opracowanie własne

Wymiar środowiskowo-klimatyczny

Wymiar klimatyczno-środowiskowy odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu długofalowej odporności Konstantynowa Łódzkiego na wyzwania związane ze zmianami klimatu, jakością środowiska oraz racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych. Transformacja przestrzeni i gospodarki w kierunku bardziej zrównoważonym wymaga kompleksowego podejścia obejmującego zarówno działania techniczne, jak i edukacyjne, a także rozwijania współpracy z partnerami lokalnymi i ponadlokalnymi.

Gmina stoi w obliczu rosnącej presji wynikającej z coraz częściej występujących ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze, fale upałów i gwałtowne opady. Dlatego jednym z najważniejszych obszarów interwencji jest wdrażanie rozwiązań adaptacyjnych, obejmujących rozwój zielono-błękitnej infrastruktury, modernizację systemów gospodarowania wodami opadowymi oraz wzmacnianie retencji na terenach zabudowanych i rolnych. Działania te pozwalają ograniczać skutki zmian klimatu, poprawiać mikroklimat miasta i chronić cenne zasoby wodne. Równolegle istotne jest podejmowanie aktywnych działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych, ograniczania zanieczyszczeń trafiających do cieków i zbiorników oraz zachowania spójności lokalnego systemu przyrodniczego, w tym poprzez wspieranie działań na rzecz ochrony przyrody.

Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiskowymi, w tym wodą, energią i glebą, stanowi podstawę długoterminowej odporności miasta. Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, promowanie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, a także ochrona terenów szczególnie cennych przyrodniczo wspierają zrównoważoną eksploatację zasobów i ograniczają negatywne skutki presji inwestycyjnej.

Wymiar środowiskowy obejmuje również działania na rzecz poprawy jakości powietrza, które stanowi jedno z kluczowych wyzwań polskich miast. Modernizacja nieefektywnych źródeł ciepła, rozwój niskoemisyjnych form ogrzewania oraz promowanie termomodernizacji budynków sprzyjają redukcji emisji i zwiększają efektywność energetyczną. Uzupełnieniem tych działań jest wspieranie zrównoważonej mobilności, zarówno transportu publicznego, jak i mikromobilności, poprzez działania informacyjne oraz poprawę dostępności infrastruktury dla ruchu pieszego i rowerowego.

Rosnące znaczenie gospodarki obiegu zamkniętego wymaga podejmowania działań na rzecz zwiększenia poziomu selektywnej zbiórki odpadów, promowania recyklingu oraz wspierania innowacyjnych rozwiązań cyrkularnych. Wymaga to nie tylko rozwijania infrastruktury technicznej, lecz także budowania świadomości ekologicznej mieszkańców oraz zacieśniania współpracy ponadlokalnej w zakresie wdrażania GOZ.

Całość działań podejmowanych w wymiarze klimatyczno-środowiskowym ma na celu tworzenie miasta odpornego na zmiany klimatu, odpowiedzialnie gospodarującego zasobami oraz zapewniającego mieszkańcom wysoką jakość środowiska życia. Wzmacnianie zieleni, rozwój infrastruktury retencyjnej, poprawa efektywności energetycznej i wdrażanie zasad gospodarki cyrkularnej tworzą fundament zrównoważonego i bezpiecznego rozwoju Konstantynowa Łódzkiego w perspektywie długoterminowej

Tabela 17. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze klimatyczno-środowiskowej

S.4.Poprawa jakości środowiska, ochrona zasobów przyrodniczych i zwiększanie odporności miasta na zmiany klimatu			
	Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty
O4.1.	Wdrażanie rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków suszy na terenach zurbanizowanych i rolnych	Identyfikowanie i ocena obszarów cennych przyrodniczo pod kątem objęcia lokalnymi formami ochrony przyrody	Zwiększenie zakresu ochrony obszarów cennych przyrodniczo oraz lepsze zabezpieczenie ich przed presją inwestycyjną
		Aktualizacja gminnego programu ochrony środowiska	Dostosowanie polityki środowiskowej gminy do aktualnych wyzwań i uwarunkowań oraz poprawa skuteczności działań ochronnych
		Podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych poprzez ograniczanie zanieczyszczeń trafiających do cieków i zbiorników, modernizację infrastruktury odprowadzania wód opadowych oraz promowanie praktyk sprzyjających ochronie zasobów wodnych	Poprawa jakości wód powierzchniowych, ograniczenie dopływu zanieczyszczeń oraz zwiększenie efektywności systemów odprowadzania wód opadowych
		Wzmacnianie odporności miasta na zmiany klimatu poprzez rozwój zielono-błękitnej infrastruktury, wspieranie działań adaptacyjnych w zabudowie mieszkaniowej i usługowej, modernizację systemów gospodarowania wodą oraz edukację mieszkańców w zakresie rozwiązań sprzyjających ograniczaniu skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych	Zwiększenie odporności miasta na skutki zmian klimatu, poprawa retencji wód oraz ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych
		Zmniejszanie niedoborów wody poprzez poprawę zdolności retencyjnych, w tym zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania	
		Promocja i wdrażanie lokalnych rozwiązań adaptacyjnych w gospodarce wodnej, w tym małej retencji i racjonalnego gospodarowania wodą, ochrona gruntów zmeliorowanych	Bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, rozwój małej retencji oraz poprawa stanu gruntów rolnych
		Modernizacja infrastruktury melioracyjnej, w tym melioracji szczegółowej	Poprawa funkcjonowania systemów melioracyjnych, ograniczenie skutków suszy i podtopień oraz zwiększenie efektywności gospodarowania wodą

O4.2.	Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiskowymi, w tym wodą, glebą i energią	Modernizacja systemów wodno-kanalizacyjnych	Poprawa jakości infrastruktury komunalnej, zwiększenie dostępności usług oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko
		Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Zmniejszenie zużycia energii, ograniczenie emisji oraz wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy
		Ograniczanie presji inwestycyjnej na terenach cennych środowiskowo	Zachowanie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz ograniczenie ich degradacji
O4.3.	Poprawa jakości powietrza i ograniczanie emisji zanieczyszczeń	Wsparcie działań zmierzających do modernizacji nieefektywnych źródeł ciepła w kierunku niskoemisyjnych systemów ogrzewania	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz poprawa jego jakości na terenie gminy
		Wspieranie poprawy efektywności energetycznej budynków poprzez promocję programów termomodernizacyjnych	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię, obniżenie kosztów eksploatacji budynków oraz ograniczenie emisji
		Promowanie zrównoważonych i niskoemisyjnych form mobilności, w tym transportu publicznego oraz mikromobilności, poprzez działania informacyjne, poprawę dostępności infrastruktury	Wzrost udziału transportu niskoemisyjnego, ograniczenie emisji komunikacyjnych oraz poprawa dostępności alternatywnych form przemieszczania się
O.4.4	Zrównoważona gospodarka odpadami i wdrażanie działań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)	Podejmowanie działań zmierzających zwiększania poziomu selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów komunalnych	Wzrost poziomu odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowiska
		Wzmacnianie współpracy ponadlokalnej w zakresie wdrażania technologii cyrkularnych	Rozwój rozwiązań gospodarki obiegu zamkniętego oraz zwiększenie efektywności systemu gospodarowania odpadami
		Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz większe zaangażowanie w działania prośrodowiskowe

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki przypisane do celów w wymiarze klimatyczno-środowiskowym umożliwiają monitorowanie zmian związanych z ochroną środowiska, racjonalnym gospodarowaniem zasobami naturalnymi oraz zwiększaniem odporności gminy na skutki zmian klimatu. Ich celem jest ocena skuteczności działań podejmowanych w zakresie poprawy jakości powietrza, ochrony zasobów wodnych i przyrodniczych, rozwoju zielono-błękitnej infrastruktury oraz wdrażania rozwiązań wspierających gospodarkę niskoemisyjną i gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Tabela 18. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze klimatyczno-środowiskowym

S.4.Poprawa jakości środowiska, ochrona zasobów przyrodniczych i zwiększanie odporności miasta na zmiany klimatu		
	Cel operacyjny	**Wskaźniki**
O4.1.	Wdrażanie rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków suszy na terenach zurbanizowanych i rolnych	– powierzchnia obszarów objętych formami ochrony przyrody (ha) – aktualność gminnego programu ochrony środowiska (tak/nie) – liczba działań adaptacyjnych związanych z retencją wód i zielono-błękitną infrastrukturą – długość zmodernizowanej infrastruktury melioracyjnej (km) – liczba inwestycji związanych z gospodarowaniem wodami opadowymi – liczba uczestników działań edukacyjnych dotyczących adaptacji do zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych
O4.2.	Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiskowymi, w tym wodą, glebą i energią	– długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (zmiana) – odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (%) – zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca – udział terenów biologicznie czynnych w powierzchni gminy (%) – powierzchnia terenów objętych ograniczeniami zabudowy ze względu na ochronę środowiska (ha)
O4.3.	Poprawa jakości powietrza i ograniczanie emisji zanieczyszczeń	– liczba wymienionych źródeł ciepła na niskoemisyjne – liczba budynków poddanych termomodernizacji – stężenie pyłów PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w gminie – emisja CO_2 i innych zanieczyszczeń powietrza – długość infrastruktury pieszo-rowerowej i tras wspierających mobilność niskoemisyjną (km) – liczba pasażerów korzystających z transportu publicznego
O.4.4	Zrównoważona gospodarka odpadami i wdrażanie działań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)	– poziom selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (%) – poziom recyklingu odpadów komunalnych (%) – ilość odpadów komunalnych wytwarzanych przez 1 mieszkańca (kg) – liczba działań i projektów związanych z gospodarką obiegu zamkniętego

Źródło: Opracowanie własne

Wymiar instytucjonalny

Wymiar instytucjonalny ma charakter horyzontalny, co oznacza, że przenika wszystkie pozostałe obszary Strategii i warunkuje skuteczność realizacji działań w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym oraz środowiskowym. Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego samorządu stanowi fundament sprawnego wdrażania polityki rozwoju, zapewniając odpowiednie zaplecze organizacyjne, kompetencyjne i technologiczne dla realizacji celów strategicznych gminy.

Działania koncentrują się na wzmacnianiu zdolności zarządczych Gminy Konstantynów Łódzki poprzez rozwój kompetencji kadr, wdrażanie nowoczesnych narzędzi zarządzania oraz cyfryzację procesów administracyjnych. Kluczowe znaczenie ma podnoszenie jakości zarządzania strategicznego, opartego na danych, a także zwiększanie dostępności i efektywności usług publicznych poprzez rozwój e-usług i rozwiązań cyfrowych. Istotnym elementem tego wymiaru jest również rozwijanie współpracy, zarówno wewnętrznej, pomiędzy komórkami organizacyjnymi urzędu, jak i zewnętrznej, obejmującej partnerstwa z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, w tym w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, a także z sektorem społecznym, gospodarczym i naukowym. Podejście to sprzyja skuteczniejszej realizacji przedsięwzięć rozwojowych oraz zwiększa możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, wzmacniając tym samym potencjał instytucjonalny gminy.

Tabela 19. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze instytucjonalnej

WYMIAR INSTYTUCJONALNY			
Cel strategiczny	**Cele operacyjne**	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty
Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego samorządu poprzez rozwój kompetencji, cyfryzację procesów zarządzania, współpracę międzysektorową i metropolitalną oraz skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych.	H.1. Doskonalenie systemu zarządzania miastem poprzez rozwój kompetencji kadr samorządowych, wprowadzenie nowoczesnych metod planowania i monitorowania realizacji strategii oraz podnoszenie jakości obsługi mieszkańców.	Rozwój kompetencji kadr samorządowych poprzez systematyczne szkolenia, wymianę doświadczeń oraz wdrażanie standardów zarządzania opartych na wiedzy i danych	Podniesienie kompetencji pracowników urzędu, co przełoży się na wyższą jakość zarządzania oraz sprawniejsze realizowanie zadań publicznych
		Wdrażanie nowoczesnych narzędzi planowania i monitorowania realizacji strategii, w tym systemów zarządzania projektami i wskaźnikami	Zwiększenie skuteczności i przejrzystości zarządzania strategicznego oraz lepsza kontrola postępów realizacji działań rozwojowych
	H.2. Rozwój cyfrowych narzędzi zarządzania i komunikacji, w tym wdrażanie e-usług publicznych, otwartych danych i rozwiązań wspierających podejmowanie decyzji w oparciu o dane.	Rozwój i wdrażanie e-usług publicznych zwiększających dostępność i wygodę korzystania z usług administracji	Zwiększenie dostępności usług publicznych, skrócenie czasu obsługi spraw oraz poprawa jakości kontaktu mieszkańców z urzędem
	H.3. Wzmacnianie współpracy i partnerstw - zarówno wewnętrznych (międzywydziałowych), jak i zewnętrznych - z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami metropolitalnymi, organizacjami pozarządowymi, biznesem i środowiskiem naukowym, w celu	Rozwój współpracy międzywydziałowej oraz integracja działań jednostek organizacyjnych gminy	Poprawa koordynacji działań wewnątrz urzędu oraz zwiększenie efektywności realizacji zadań

	skuteczniejszej realizacji projektów rozwojowych i pozyskiwania funduszy zewnętrznych.	Rozwijanie partnerstw zewnętrznych, w tym w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego oraz współpracy z sektorem społecznym, gospodarczym i naukowym	Zwiększenie liczby wspólnych inicjatyw i projektów oraz skuteczniejsze pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój gminy

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki przypisane do celów w wymiarze instytucjonalnym służą monitorowaniu zmian związanych z jakością zarządzania publicznego, rozwojem kompetencji administracji samorządowej, cyfryzacją usług oraz wzmacnianiem współpracy międzyinstytucjonalnej. Ich zadaniem jest ocena skuteczności działań podejmowanych w celu budowania sprawnego, nowoczesnego i otwartego samorządu, zdolnego do efektywnego realizowania polityki rozwoju oraz odpowiadania na potrzeby mieszkańców.

Tabela 20. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze instytucjonalnym

WYMIAR INSTYTUCJONALNY	
Cele operacyjne	Wskaźniki
H.1. Doskonalenie systemu zarządzania miastem poprzez rozwój kompetencji kadr samorządowych, wprowadzanie nowoczesnych metod planowania i monitorowania realizacji strategii oraz podnoszenie jakości obsługi mieszkańców.	– liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach i programach podnoszenia kompetencji (dane gminne) – poziom satysfakcji mieszkańców z jakości obsługi w urzędzie (badania własne gminy)
H.2. Rozwój cyfrowych narzędzi zarządzania i komunikacji, w tym wdrażanie e-usług publicznych, otwartych danych i rozwiązań wspierających podejmowanie decyzji w oparciu o dane.	– liczba dostępnych e-usług publicznych (dane gminne) – średni czas obsługi wybranych spraw administracyjnych (dane gminne)
H.3. Wzmacnianie współpracy i partnerstw, zarówno wewnętrznych (międzywydziałowych), jak i zewnętrznych - z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami metropolitalnymi, organizacjami pozarządowymi, biznesem i środowiskiem naukowym, w celu skuteczniejszej realizacji projektów rozwojowych i pozyskiwania funduszy zewnętrznych.	– liczba projektów realizowanych w partnerstwie z podmiotami zewnętrznymi (dane gminne) – wartość pozyskanych środków zewnętrznych na realizację projektów rozwojowych (dane gminne)

Źródło: Opracowanie własne

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Konstantynów Łódzki

4.1. Rola modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w strategii rozwoju

Skuteczna strategia rozwoju jednostki samorządu terytorialnego wymaga podejścia zintegrowanego, łączącego cele społeczno-gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne. Takie ujęcie pozwala racjonalnie gospodarować zasobami JST i kierunkować ich wykorzystanie w sposób sprzyjający długofalowemu, zrównoważonemu rozwojowi. Kluczowe znaczenie ma tu właściwe kształtowanie struktury przestrzennej miasta, które powinno odpowiadać przyjętym w strategii celom, odzwierciedlając zarówno potrzeby i aspiracje mieszkańców, jak i rzeczywiste uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, w tym rosnące wyzwania przyszłości, takie jak zmiany klimatu, konieczność transformacji energetycznej, ograniczanie presji na środowisko czy funkcjonowanie w warunkach globalnej gospodarki.
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej (SFP) odzwierciedla pożądaną wizję rozwoju gminy, opartą na diagnozie jej obecnego stanu, lokalnych uwarunkowań, obowiązujących trendów oraz wniosków z procesu partycypacyjnego, w tym warsztatów diagnostyczno-projektowych. Uwzględnia także kierunki i standardy kształtowania przestrzeni, które wyznaczają współczesne ramy dla zrównoważonego rozwoju terytorialnego. Model identyfikuje także obszary kluczowe dla realizacji celów rozwojowych, tereny wymagające ochrony oraz najważniejsze powiązania funkcjonalne między poszczególnymi częściami gminy. Tym samym stanowi podstawę do prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, ukierunkowanej na harmonijne łączenie procesów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych.
Model SFP opiera się o cztery komponenty:

- strukturę sieci osadniczej,
- system powiązań przyrodniczych,
- głównych korytarzy transportowych,
- infrastrukturę techniczną i społeczną.

Zdjęcie 3. Widok na centrum Konstantynowa Łódzkiego

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Konstantynów Łódzki porządkuje kierunki rozwoju przestrzennego oraz wskazuje docelowy sposób zagospodarowania poszczególnych obszarów. Model ten opiera się na wyraźnym zróżnicowaniu funkcji przestrzennych, obejmując m.in. strefy zabudowy mieszkaniowej, aktywności gospodarczej, obszary przyrodnicze i rekreacyjne, a także kluczowe korytarze infrastrukturalne i powiązania komunikacyjne.

4.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Konstantynów Łódzki

Gmina Konstantynów Łódzki jest gminą miejską, a jej granice w całości pokrywają się z granicami miasta. Oznacza to brak wewnętrznej hierarchii osadniczej oraz brak wyraźnie wyodrębnionych jednostek osadniczych o zróżnicowanych funkcjach i randze. Z tego względu komponent ten koncentruje się nie na relacjach między jednostkami osadniczymi, lecz na wewnętrznym zróżnicowaniu funkcjonalno-przestrzennym miasta, obejmującym m.in. obszar centralny, tereny mieszkaniowe, strefy aktywności gospodarczej oraz obszary zieleni oraz powiązaniach zewnętrznych.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna (SFP) Konstantynowa Łódzkiego charakteryzuje się wyraźnym podziałem na centralną, intensywnie zagospodarowaną część miasta oraz otaczające ją tereny o przewadze funkcji rolnych i przyrodniczych. Układ przestrzenny Konstantynowa Łódzkiego ma formę pasmową, silnie powiązaną z głównymi ciągami komunikacyjnymi, co determinuje zarówno kierunki urbanizacji, jak i lokalizację aktywności gospodarczej.

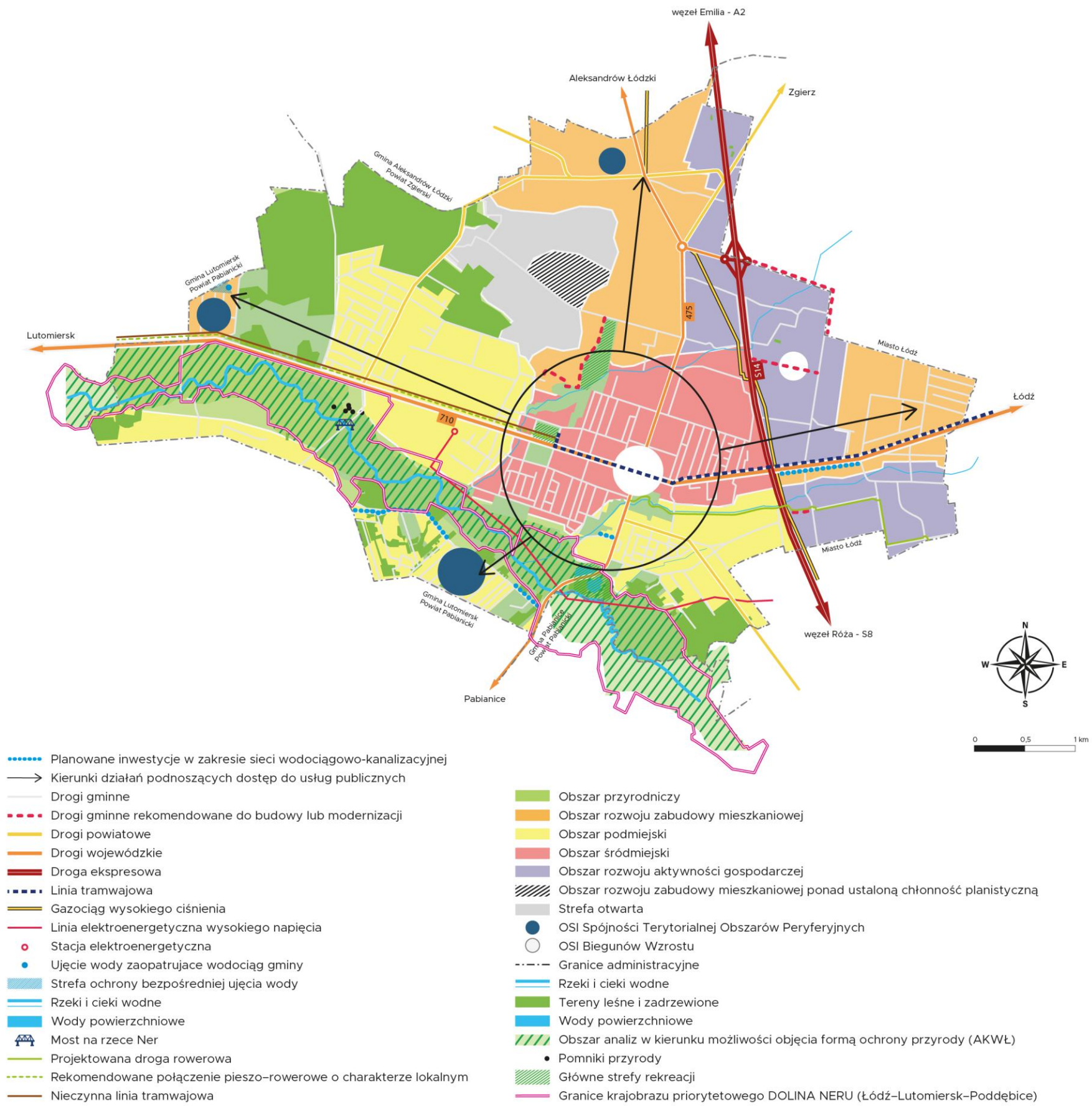

Rysunek 19. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Konstantynów Łódzki
Źródło: Opracowanie własne

Pomimo, że Konstantynów Łódzki jest gminą miejską, w strukturze użytkowania gruntów dominują tereny rolne. W tej kategorii największy udział mają grunty orne, stanowią 40,6% ogólnej powierzchni miasta, co świadczy o wciąż istotnym potencjale rolnictwa w lokalnym krajobrazie, mimo rosnącej urbanizacji. Znaczącą powierzchnię zajmują także łąki trwałe (10,3%) oraz pastwiska trwałe (3,3%). Grunty rolne zabudowane stanowią 3,2% powierzchni gminy. Drugą co do wielkości kategorią są grunty zabudowane i zurbanizowane, obejmujące łącznie 24,8% powierzchni miasta. W tej grupie dominują tereny mieszkaniowe, które stanowią 11,1% ogółu, co odzwierciedla funkcję osadniczą Konstantynowa Łódzkiego. Tereny przemysłowe odpowiadają za 3,7%, natomiast drogi za 6,8%, co potwierdza dobrze rozwiniętą infrastrukturę transportową. Grunty leśne obejmują łącznie 10,2% powierzchni miasta (288,05 ha), z czego zdecydowaną większość stanowią lasy (278,03 ha). To istotny zasób przyrodniczy, wpływający na jakość środowiska, bilans wodny i mikroklimat lokalny.

Intensywność zagospodarowania przestrzennego gminy układa się pasmowo. W jego południowej i północnej części przeważają tereny otwarte, takie jak użytki rolne oraz obszary leśne. Natomiast centralna część charakteryzuje się zurbanizowaną zabudową, której główną osią jest droga wojewódzka nr 710. Pasmo środkowe obejmuje zwarty obszar zainwestowania miejskiego, zlokalizowany w granicach historycznego układu urbanistycznego. Najistotniejszą zmianą w strukturze zagospodarowania przestrzennego Konstantynowa Łódzkiego w ostatnich latach była budowa drogi ekspresowej S14, oddanej do użytku w lipcu 2023 roku. Inwestycja ta wiązała się z przebudową istniejącego układu komunikacyjnego oraz przekształceniem ponad 50 hektarów gruntów, w większości dotychczas użytkowanych rolniczo. Realizacja tego przedsięwzięcia znacząco wpłynęła na układ przestrzenny gminy, tworząc nowe powiązania transportowe, poprawiając dostępność komunikacyjną i zwiększając potencjał inwestycyjny przyległych terenów.

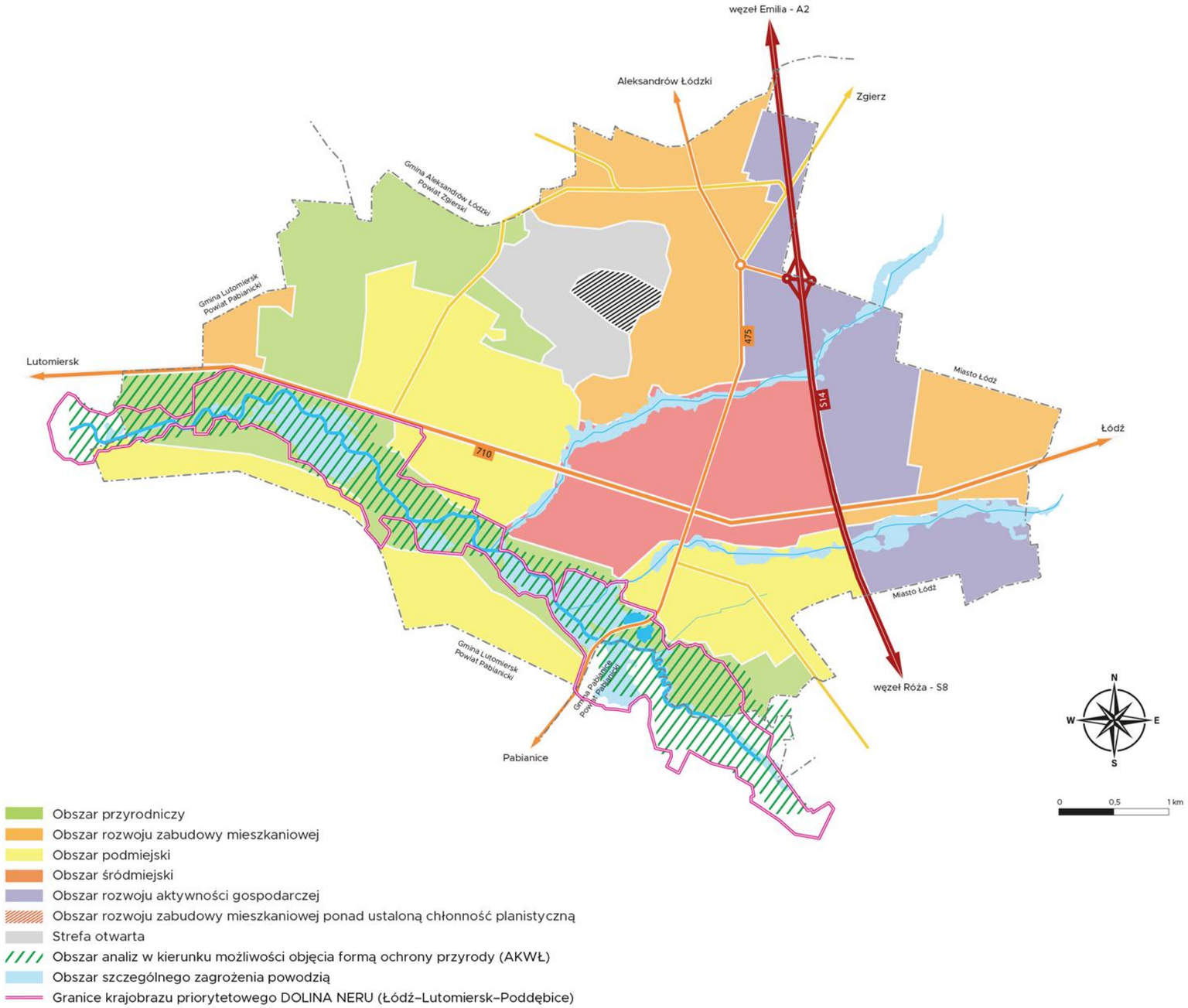

Rysunek 20. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Konstantynowa Łódzkiego
Źródło: Opracowanie własne

Tereny leśne koncentrują się głównie po jego północno-zachodniej i południowej stronie. Największy, zwarty kompleks leśny o powierzchni około 200 ha, co stanowi blisko 2/3 wszystkich gruntów leśnych w granicach administracyjnych, zlokalizowany jest w rejonie Żabiczek, na północny zachód od centrum. W południowej części gminy dominują mniejsze skupiska leśne, towarzyszące dolinie rzeki Ner. Są to rozproszone kompleksy o powierzchni od 1 do 25 ha, występujące w okolicach Bechcic, Józefowa oraz przy ul. Srebrzyńskiej. Podlegają one nasilającej się presji urbanizacyjnej, spowodowanej ekspansją zabudowy jednorodzinnej oraz intensyfikacją rekreacyjnego wykorzystania tych terenów.

Użytki rolne kształtują w dużej mierze przestrzenny charakter północnych i południowych obszarów gminy. W północnej części, zwłaszcza w rejonie ulic Dąbrowa, Nadrzecznej i Niesięcin oraz w okolicach Ignacewa, dominują rozległe pola uprawne. W dolinach rzek Jasieńca i Lubczyny pojawiają się także niewielkie fragmenty trwałych użytków zielonych. Z kolei południowe rejony, czyli Bechcice, Józefów i Srebrna charakteryzują się przewagą łąk i pastwisk związanych z doliną Neru i Łódki, przy marginalnym udziale gruntów ornych. Na obrzeżach gminy zlokalizowane są również ogródki działkowe - w rejonie ul. Józefów (ok. 9 ha) oraz w Ignacewie (ok. 18 ha).

Najsilniej zurbanizowana część gminy koncentruje się w jej centralnym obszarze, obejmującym historyczne centrum miasta ze zwartą zabudową o miejskim charakterze i regularnym, geometrycznym układzie ulic. Główny układ komunikacyjny tworzą ciągi ulic Łódzka - Jana Pawła II - Lutomierska oraz Łaska - Zgierska, które stanowią kluczowe połączenia Konstantynowa Łódzkiego z Łodzią i Lutomierskiem. Wzdłuż tych arterii rozwija się zróżnicowana zabudowa o funkcjach mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych oraz produkcyjnych. Na południu miasta, w rejonie Bechcic, dominuje zabudowa w układzie liniowym, natomiast w okolicach Józefowa i Srebrnej występują zwarte zespoły zabudowy o uporządkowanym, geometrycznym układzie. Z kolei w północnym pasie gminy zabudowa ma głównie charakter ekstensywny, nawiązujący do tradycyjnego układu dawnych wsi, takich jak Niesięcin, Dąbrowa, Kolonia Rszew i Rszewek. Dominują tu ulicówki i przysiółki z zabudową zagrodową, która stopniowo uzupełniana jest nową zabudową jednorodzinną. Wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 475, w rejonie granicznym z Łodzią (ul. Niesięcin) oraz Aleksandrowem Łódzkim, obserwuje się rozwój zabudowy o charakterze usługowym i produkcyjnym.

Mając na uwadze uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe gminy Konstantynów Łódzki, w tym istniejące zagospodarowanie przestrzeni oraz przebieg głównych sieci infrastrukturalnych i komunikacyjnych, obszar gminy można podzielić na następujące strefy strukturalno-przestrzenne:

1. Strefa rozwoju zabudowy mieszkaniowej - obejmująca istniejącą zabudowę mieszkaniową wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz obszary wcześniej wyznaczone pod zabudowę wielorodzinną, indywidualną i zagrodową w planach miejscowych;
2. Strefa rozwoju aktywności gospodarczej – obejmująca obszary już zainwestowane, przeznaczone pod działalność gospodarczą w planach miejscowych, oraz tereny możliwe do takiego wykorzystania w przyszłości; w strefę tę włączyć można obszary obejmujące istniejące tereny rolne oraz tereny o potencjale rozwojowym dla działalności rolniczej;
3. Strefa śródmiejska - stanowiąca centrum miasta, charakteryzująca się wysoką koncentracją usług społecznych;
4. Strefa przyrodnicza - obejmujące nieużytki, obszary zieleni naturalnej, lasy, rzeki i ich doliny oraz tereny między obszarami infrastrukturalnymi i komunikacyjnymi.
5. Strefa podmiejska - poza centrum miasta, słabo skomunikowana z pozostałymi obszarami

System powiązań przyrodniczych stanowi jeden z kluczowych elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, warunkujący zachowanie równowagi środowiskowej oraz jakość życia mieszkańców. Obejmuje on układ powiązanych ze sobą terenów zieleni, cieków wodnych oraz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, które pełnią funkcje ekologiczne, klimatyczne i społeczne. W warunkach nasilających się zmian klimatu oraz presji urbanizacyjnej jego znaczenie systematycznie rośnie, stając się istotnym narzędziem adaptacji miasta do nowych wyzwań środowiskowych.

Do głównych elementów sieci hydrograficznej gminy należą następujące rzeki:

- Ner – którego odcinek na obszarze Konstantynowa Łódzkiego zaliczany jest do górnego jego biegu,
- Łódka – będąca prawym dopływem Neru, przepływającym przez południowo-wschodnią część gminy, zasilana przez spływy powierzchniowe oraz drenaż melioracyjny,
- Jasieniec – będący prawym dopływem Neru, przepływający przez gminę w układzie południkowym.

Doliny tych rzek pełnią funkcję naturalnych korytarzy ekologicznych.

Rysunek 21. System powiązań przyrodniczych w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Opracowanie własne

Silnym związkiem z doliną rzeki Ner charakteryzuje się południowa część gminy. Obszar ten obejmuje tereny terasy zalewowej z trwałymi użytkami zielonymi narażonymi na okresowe podtopienia. Mimo tego uwarunkowania, dolina nie stanowi istotnej bariery dla dalszego rozwoju przestrzennego w kierunku południowym. Obszar pomiędzy doliną Neru a ujściem rzeki Łódki został już częściowo zagospodarowany pod funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz, we wschodniej części, pod działalność produkcyjno-usługową, w tym inwestycje w ramach Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Zagrożenie powodziowe w gminie Konstantynów Łódzki wynika bezpośrednio z jej położenia w dolinie rzeki Ner oraz obecności licznych mniejszych cieków wodnych, starorzeczy i systemów melioracyjnych. Największe zagrożenie występuje w dolinie Neru, obejmując południowe i południowo-zachodnie fragmenty Konstantynowa Łódzkiego, okolice Józefowa, Bechcic. Należy podkreślić, że zasadnicza część obszaru miejskiego Konstantynowa Łódzkiego położona jest na wyraźnym wyniesieniu terenu względem doliny rzeki Ner, która stanowi główny ciek wodny przebiegający przez gminę. Wyznaczanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią reguluje Prawo wodne[1], zgodnie z którym obszarami takimi są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Na obszarach tych wprowadza się zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, a także lokalizowania nowych cmentarzy. Ponadto w przypadku lokalizowania na nich nowych obiektów budowlanych i przedsięwzięć obowiązuje wymóg uzyskania pozwolenia wodnoprawnego dla lokalizowania nowych obiektów budowlanych i przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Na terenie Konstantynowa Łódzkiego obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują w części zachodniej (rzeka Ner), południowej (rzeka Ner) i wschodniej (rzeka Łódka i rzeka Jasieniec).

W Konstantynowie Łódzkim jedynymi formami ochrony przyrody są pomniki przyrody, ustanowione na podstawie ustawy o ochronie przyrody[2] w 1993 r. Wykaz pomników przyrody wraz z ich charakterystyką przedstawia poniższa tabela:

Tabela 21. Wykaz pomników przyrody w Konstantynowie Łódzkim

L.P.	Typ	Rodzaj	Gatunek	Wysokość (m)	Obwód (cm)	Data ustanowienia
1	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	30	137	31.12.1993 r.
2	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	30	131	31.12.1993 r.
3	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	34	177	31.12.1993 r.
4	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	34	200	31.12.1993 r.
5	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	25	130	31.12.1993 r.

[1] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Dz. U. 2025, poz. 960.
[2] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz. U. 2026 poz. 13.

6	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	30	129	31.12.1993 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf

Główne korytarze transportowe stanowią podstawowy szkielet funkcjonalno-przestrzenny miasta, determinując kierunki przepływów ludzi i towarów oraz warunkując dostępność poszczególnych obszarów. Elementem tego systemu jest droga ekspresowa S14, przebiegająca w osi północ - południe we wschodniej części gminy, stanowiąca istotny komponent obwodnicy aglomeracji łódzkiej i zapewniająca szybkie połączenia z siecią dróg krajowych. Uzupełnieniem tego układu są drogi wojewódzkie, w tym przede wszystkim droga nr 710 o przebiegu wschód - zachód, która pełni funkcję głównej osi komunikacyjnej miasta, integrując jego strukturę wewnętrzną oraz zapewniając powiązania z Łodzią i Lutomierskiem. Istotną rolę odgrywa również droga wojewódzka nr 475, wzmacniająca dostępność w relacjach północ - południe i uzupełniająca układ powiązań regionalnych. W kontekście rozwoju zrównoważonego systemu transportowego istotne znaczenie mają również działania na rzecz utrzymania i rozwoju transportu zbiorowego o charakterze ponadlokalnym, w tym analiza możliwości wykorzystania i modernizacji istniejącej infrastruktury transportu szynowego we współpracy z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych, organizacyjnych i dostępności środków finansowych.

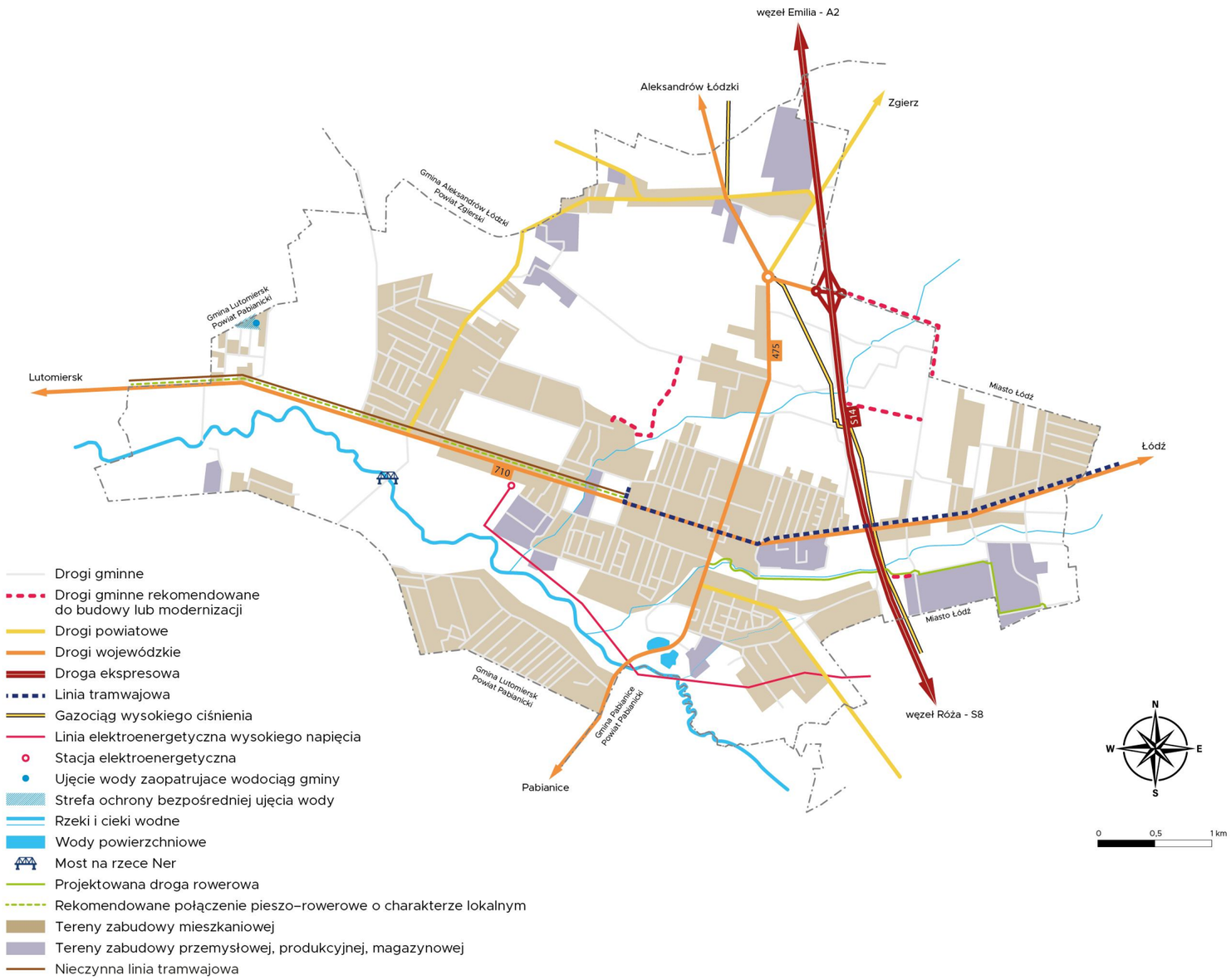

Rysunek 22. Sieć dróg ponadlokalnych w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Opracowanie własne

W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Konstantynów Łódzki kluczowe znaczenie przypisano zintegrowanemu rozwojowi infrastruktury technicznej, transportowej oraz społecznej, jako warunkowi wzmacniania spójności przestrzennej i poprawy jakości życia mieszkańców. Zaplanowane działania inwestycyjne odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby w zakresie dostępności komunikacyjnej, rozwoju funkcji gospodarczych, ochrony środowiska oraz kształtowania wysokiej jakości przestrzeni publicznych. Stanowią one jednocześnie narzędzie porządkowania struktury miasta, ograniczania barier funkcjonalnych oraz aktywizacji terenów o niewykorzystanym potencjale.

Tabela 22. Inwestycje rekomendowane do realizacji w latach 2026-2035 w Konstantynowie Łódzkim

LP.	Iwestycja	Przewidywany termin	Uzasadnienie
1	Budowa mostu na rzece Ner, ul. Bechcice	2026-2027	Przywrócenie pełnej funkcjonalności połączenia ul. Bechcice oraz sąsiednich terenów z drogą wojewódzką nr 710
2	Stworzenie systemu lokalnej komunikacji zbiorowej	2026-2028	Skomunikowanie obszarów peryferyjnych z centrum miasta
3	Rozbudowa sieci dróg dla rowerów i pieszych w stronę Łodzi oraz Lutomierska	2026-2028	Zapewnienia bezpiecznych i spójnych połączeń dla ruchu niezmotoryzowanego w relacjach międzygminnych
4	Dalsze zagospodarowanie terenu rekreacyjnego Siwaberek z rozwojem funkcji prozdrowotnych	2026-2028	Wykorzystanie potencjału istniejącego terenu rekreacyjnego, podniesienie jego atrakcyjności i funkcjonalności, a także wzmacniając jego rolę jako miejsca integracji mieszkańców
5	Budowa drogi od ul. Krakowskiej do ul. Łąkowej	2026-2030	Zapewnienie bezpośredniego dostępu do terenów inwestycyjnych w Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej od strony wschodniej
6	Odbudowa ul. Wycieczkowej w stronę ul. Józefów	2027-2030	Poprawa spójności układu drogowego gminy, połączenia osiedli mieszkaniowych oraz podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w Bechcicach w kierunku Pabianic oraz na Józefowie w kierunku Lutomierska
7	Odbudowa ul. Górnej	2033-2035	Poprawa spójności układu drogowego gminy
8	Budowa łącznika ul. Spółdzielczej z drogą ekspresową S14	2032-2035	Umożliwienie tranzytu z ominięciem centrum miasta
9	Budowa Miejskiego Centrum Kultury	2029-2031	Rozwój prowadzonej przez MOK działalności kulturalnej oraz stworzenie miejsca do działań w kierunku animacji społecznej, edukacji nieformalnej i lokalnego dialogu
10	Odnowa terenów za przedszkolem Bajka, od koryta rzeki Jasieniec, w kwartale ul. Lutomierskiej-ul. Mickiewicza-ul. Browarnej, budowa bulwaru lub stworzenie terenu rekreacyjnego	2029-2032	Przywrócenie funkcji społecznych i krajobrazowych doliny rzeki Jasieniec, poprawa jakości przestrzeni publicznych
11	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Łódzkiej, od S14 do ul. Kościelnej	2026-2027	Działania na rzecz ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców, poprzez ograniczenie zanieczyszczenia wód gruntowych oraz poprawę standardu życia i warunków sanitarnych

12	Konsekwentne uzupełnianie istniejącej sieci wodociągów i kanalizacji na terenie gminy zgodnie z obowiązującą dokumentacją planistyczną, tj. Studium Lokalizacyjnym pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Konstantynowa Łódzkiego (faza III)	2026-2035	Działania na rzecz poprawy dostępu do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, poprawy jakości usług komunalnych, ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko oraz prowadzenia rozwoju sieci w sposób spójny z obowiązującymi dokumentami planistycznymi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim oraz jednostek organizacyjnych Gminy

Powyższa tabela przedstawia wykaz inwestycji rekomendowanych do realizacji w ramach kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, których wdrożenie uzależnione jest od dostępności środków finansowych, możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego oraz uwarunkowań formalno-prawnych. Należy podkreślić, że wskazane przedsięwzięcia mają charakter kierunkowy i stanowią katalog działań wspierających rozwój miasta, przy czym ich realizacja będzie następować etapowo, zgodnie z priorytetami oraz bieżącymi możliwościami budżetowymi gminy.

Realizacja przedsięwzięć będzie następować etapowo, zgodnie z priorytetami rozwojowymi gminy, potrzebami mieszkańców oraz możliwościami organizacyjnymi i finansowymi gminy i spółki komunalnej. Zakres oraz harmonogram poszczególnych działań będą uzależnione od dostępności środków finansowych, w tym możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, a także od uwarunkowań formalnoprawnych i technicznych. Wskazane kierunki działań mają charakter planistyczny i stanowią ramy prowadzenia polityki rozwoju infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej gminy Konstantynów Łódzki do 2035 roku.

W Polityce Rozwoju Mobilności Rowerowej w Województwie Łódzkim[3], na terenie gminy Konstantynów Łódzki Konstantynów Łódzki wytyczono dwa korytarze regionalne tras rowerowych: nr 241 relacji północ-południe łączącej Łódź, Konstantynów Łódzki i Pabianice oraz nr 243 relacji wschód-zachód łączącej Lutomiersk, Konstantynów Łódzki i Łódź.

[3] Polityka Rozwoju Mobilności Rowerowej w Województwie Łódzkim, Uchwała Zarządu Województwa Łódzkiego nr 520/26 z dnia 16 kwietnia 2026 r.

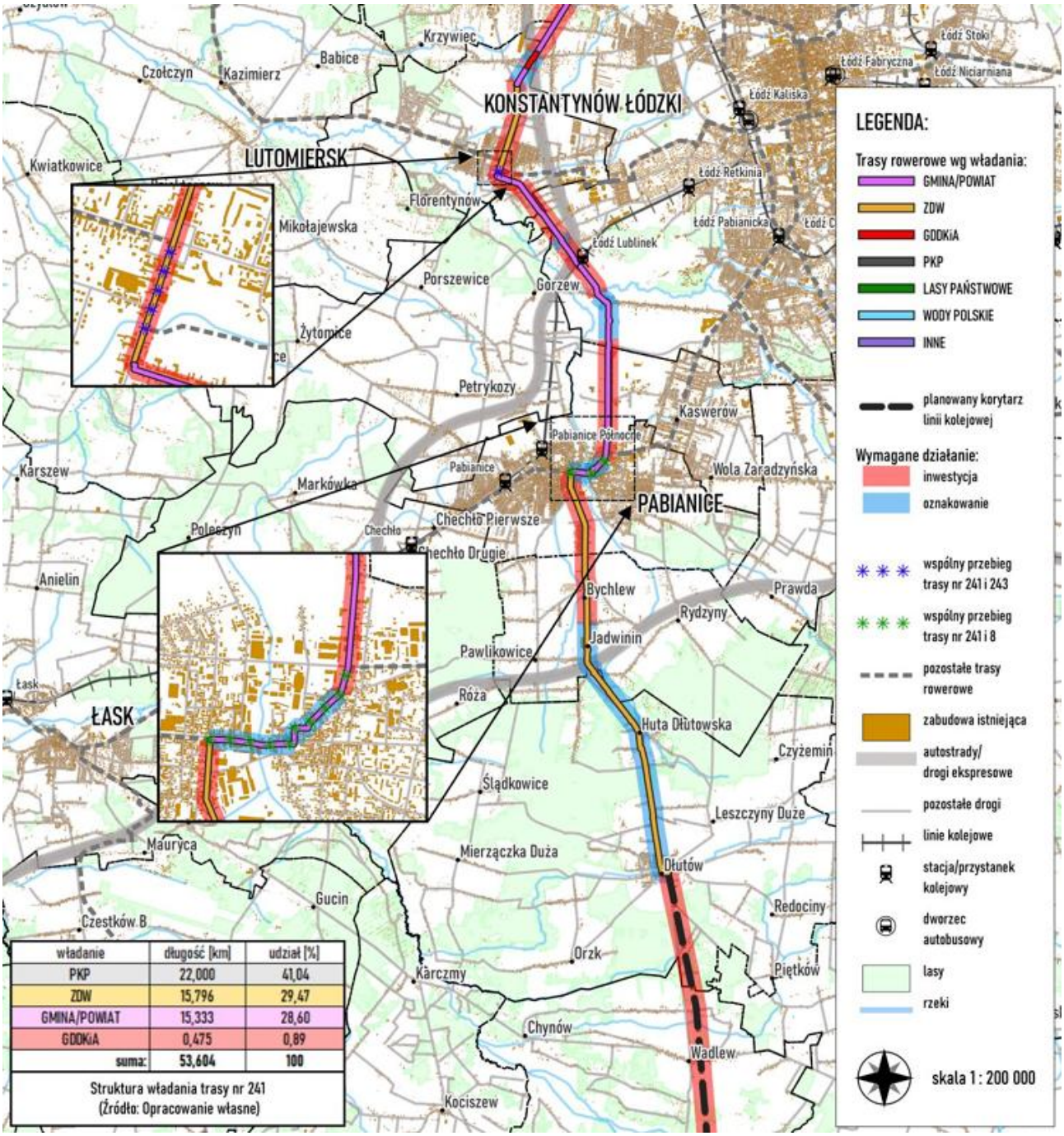

władanie	długość [km]	udział [%]
PKP	22,000	41,04
ZDW	15,796	29,47
GMINA/POWIAT	15,333	28,60
GDDKiA	0,475	0,89
suma:	53,604	100

Rysunek 23. Trasa regionalna nr 241 – proponowany przebieg
Źródło: Polityka Rozwoju Mobilności Rowerowej w Województwie Łódzkim, https://rowery.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2026/04/Polityka_Rozwoju_Mobilnosci_Rowerowej_Lodzkie_2026.pdf (data dostępu: 15.06.2026 r.)

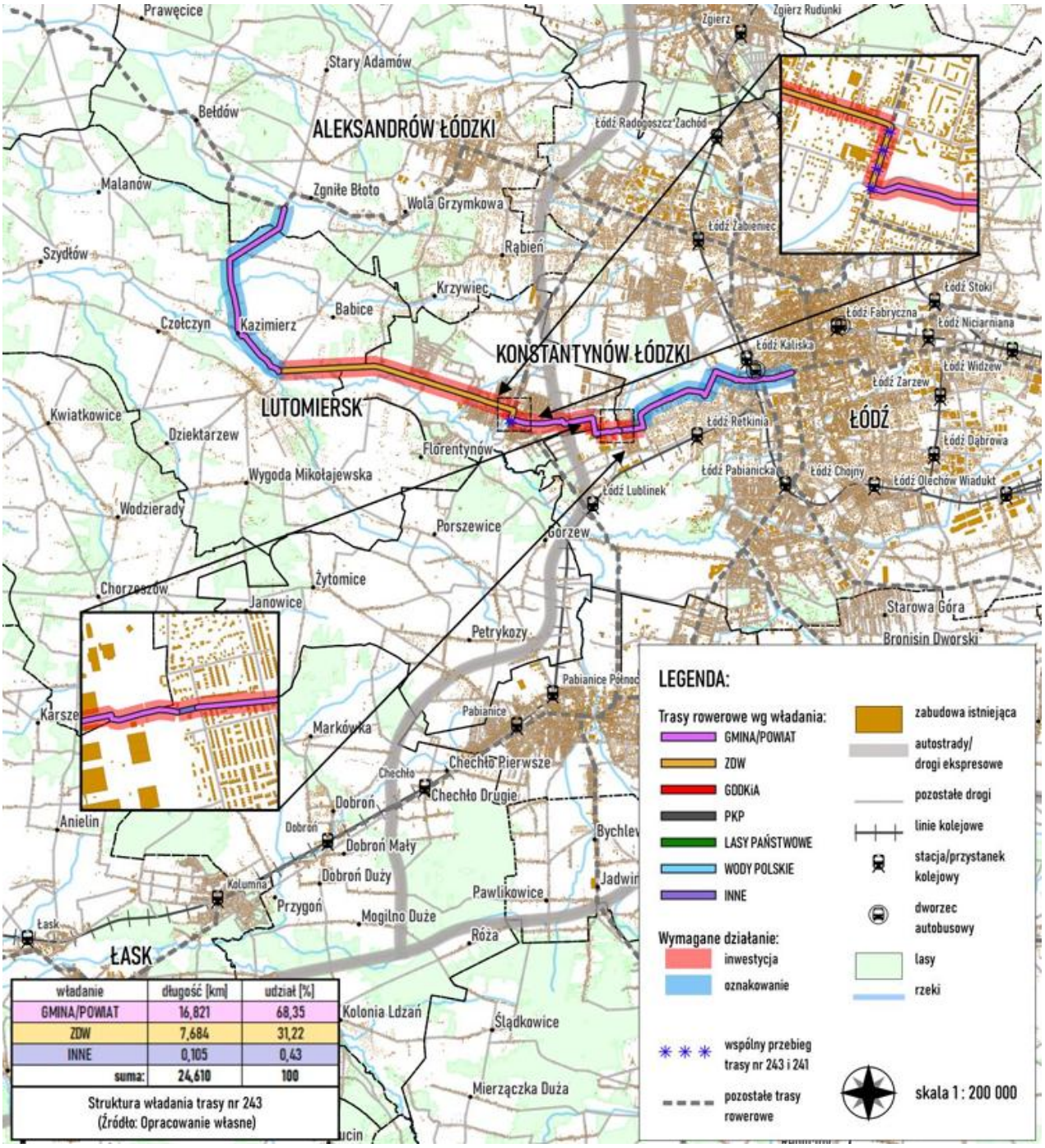

władanie	długość [km]	udział [%]
GMINA/POWIAT	16,821	68,35
ZDW	7,684	31,22
INNE	0,105	0,43
suma:	24,610	100

Struktura władania trasy nr 243
(Źródło: Opracowanie własne)

Rysunek 24. Trasa regionalna nr 243 – proponowany przebieg
Źródło: Polityka Rozwoju Mobilności Rowerowej w Województwie Łódzkim, https://rowery.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2026/04/Polityka_Rozwoju_Mobilnosci_Rowerowej_Lodzkie_2026.pdf (data dostępu: 15.06.2026 r.)

Infrastruktura społeczna w Konstantynowie Łódzkim koncentruje się przede wszystkim w centralnej części miasta, gdzie zlokalizowane są najważniejsze instytucje edukacyjne, kulturalne, społeczne i sportowe, tworzące główny obszar obsługi mieszkańców. Jednocześnie w strukturze przestrzennej miasta widoczne są obszary o obniżonym dostępie do usług publicznych, położone głównie w obszarach peryferyjnych, poza bezpośrednim zasięgiem strefy centralnej.

Rysunek 25. Infrastruktura społeczna w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Opracowanie własne

W odpowiedzi na zidentyfikowane ograniczenia w dostępności transportowej, w tym w dostępie do infrastruktury społecznej głównie w obszarach peryferyjnych miasta, opracowana została koncepcja rozwoju transportu zbiorowego na terenie Konstantynowa Łódzkiego. Zakłada ona wzmocnienie powiązań wewnętrznych miasta oraz lepszą integrację z systemem transportowym Łodzi i gmin sąsiednich poprzez rozwój i optymalizację przebiegu linii autobusowych oraz ich dostosowanie do rzeczywistych potrzeb mieszkańców. Szczególny nacisk położono na poprawę dostępności obszarów peryferyjnych oraz zapewnienie sprawnych połączeń z kluczowymi usługami publicznymi, takimi jak placówki edukacyjne, instytucje kultury, opieki społecznej czy obiekty sportowe. Realizacja założeń koncepcji ma przyczynić się do zwiększenia spójności funkcjonalnej miasta, ograniczenia wykluczenia transportowego oraz podniesienia jakości życia mieszkańców.

Rysunek 26. Planowane trasy w ramach koncepcji utworzenia komunikacji gminnej w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Koncepcja utworzenia komunikacji gminnej w Konstantynowie Łódzkim, PTC Public Transport Consulting, 2025, maszynopis. Zamówienie Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim

5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej są nieodłącznym elementem strategii rozwoju gminy, wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym[4]. Polityka przestrzenna gminy Konstantynów Łódzki będzie ukierunkowana na tworzenie warunków sprzyjających wzmacnianiu jej konkurencyjności i atrakcyjności, przy jednoczesnej poprawie jakości życia mieszkańców. Działania te prowadzone będą z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, zakładających równowagę pomiędzy aktywnością gospodarczą, potrzebami społecznymi a ochroną środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

Kształtowanie polityki przestrzennej powinno być zgodne między innymi z rekomendacjami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych, t. j. strategią rozwoju województwa łódzkiego czy strategią rozwoju ponadlokalnego. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego[5] 2030 (SRWŁ 2030) zalicza Konstantynów Łódzki do grupy aglomeracyjnych ośrodków lokalnych, z uwagi na pełnienie przez nie funkcji zapewniających dostęp do podstawowych usług mieszkańcom miasta i sąsiednich gmin. obszarów obsługi o maksymalnym zasięgu przestrzennym dwóch-trzech gmin. W zakresie polityki przestrzennej w SRWŁ 2030 zawiera w odniesieniu do gminy Konstantynów Łódzki następujące grupy ustaleń i rekomendacji:

1. Ośrodki lokalne:
    a. wspieranie rozwoju usług podstawowych, w tym podstawowej opieki zdrowotnej;
    b. zapewnienie efektywnej obsługi transportem zbiorowym.
2. Wszystkie ośrodki miejskie:
    a. dążenie do eliminacji barier architektonicznych i dostosowanie przestrzeni i budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób wszystkich grup wiekowych oraz osób ze szczególnymi potrzebami;
    b. kształtowanie obszarów miast w kierunku wyprowadzania indywidualnego ruchu samochodowego z centrów miast z uwzględnieniem wprowadzania obszarów uspokojonego ruchu z priorytetem dla użytkowników niezmotoryzowanych;
    c. utrzymywanie wysokiej jakości infrastruktury transportowej służącej zapewnieniu powiązań ośrodków miejskich między sobą i z ich obszarami obsługi oraz w ramach układu bipolarnego Łodzi i Warszawy wraz z Centralnym Portem Komunikacyjnym;
    d. kształtowanie struktur zabytkowych z poszanowaniem autentyzmu i integralności, w tym rewaloryzacja historycznych założeń przestrzennych w miastach, konserwacja, restauracja i rewaloryzacja zabytków;
    e. rozwijanie i kształtowanie przestrzeni publicznych, zwłaszcza w postaci terenów zieleni urządzonej (parków i skwerów);

[4] Ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r., Dz. U. 2026, poz. 662 i 912..

[5] Uchwała Nr XVIII/218/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 23 września 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

f. ochrona przed zabudową korytarzy przewietrzających, zapewnienie ciągłości wewnątrzmiejskich układów ekologicznych i kształtowanie powiązań terenów zieleni miejskiej z terenami otwartymi i ponadlokalnym systemem przyrodniczym;
g. kontynuacja działań rewitalizacyjnych, w tym m.in. poprzez wprowadzanie nowych funkcji na zdegradowanych terenach miejskich, w szczególności w Łodzi i w ośrodkach subregionalnych;
h. wspieranie rozwoju usług dla seniorów, w tym m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury służącej świadczeniu usług na rzecz osób starszych, rozwój lokalnych centrów usług społecznych;
i. wspieranie działań na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa i obronności, w tym wsparcie przemysłu zbrojeniowego, zapewnienie ochrony i ciągłości funkcjonowania infrastruktury krytycznej oraz podwójnego zastosowania, a także działań na rzecz ochrony i obrony ludności cywilnej (np. schrony).

Mając na uwadze powyższe rekomendacje i zapisy, w odniesieniu do Konstantynowa Łódzkiego planuje się wzmocnienie potencjału rozwojowego gminy poprzez konsekwentne kształtowanie ładu przestrzennego oraz racjonalnej struktury użytkowania terenów. Szczególny nacisk położony zostanie na harmonijny rozwój zabudowy, porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ograniczanie niekontrolowanego rozpraszania zabudowy. Takie podejście pozwala na efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury oraz zachowanie spójności przestrzennej miasta. Równolegle rozwój i modernizacja systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej stanowią istotny czynnik podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz poprawy warunków zamieszkania i wypoczynku. Sprawnie funkcjonująca infrastruktura wspiera zarówno rozwój gospodarczy, jak i codzienne potrzeby mieszkańców, wzmacniając pozycję Konstantynowa Łódzkiego jako miejsca przyjaznego do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Przyjmuje się zasady ochrony środowiska oraz jego zasobów, ukierunkowane na zachowanie, racjonalne i zrównoważone wykorzystanie, a także odtwarzanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Zasady te obejmują działania służące ochronie różnorodności biologicznej, zasobów wodnych, gleb oraz jakości powietrza, a także ograniczaniu negatywnego oddziaływania działalności człowieka na środowisko.

W dokumentach planistycznych gminy należy uwzględniać ustalenia obowiązujących planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, wynikające z II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy zgodnie z art. 326 ust. 1 Prawa wodnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zm.), w szczególności w zakresie ochrony zasobów wodnych, osiągania celów środowiskowych dla jednolitych części wód, zwiększania retencji, ograniczania uszczelniania powierzchni oraz ochrony dolin rzecznych i terenów podmokłych.

Realizacja przyjętych zasad powinna uwzględniać potrzebę adaptacji do zmian klimatu, przeciwdziałania degradacji środowiska oraz zachowania równowagi pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a ochroną środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych i długofalowych celów rozwojowych gminy.

W zakresie ochrony powietrza ustala się:

- wdrażanie gospodarki niskoemisyjnej obejmującej działania ukierunkowane na ograniczanie emisji zanieczyszczeń oraz poprawę efektywności energetycznej, w szczególności poprzez zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym źródeł rozproszonych, wspierających lokalne wytwarzanie energii elektrycznej i cieplnej,
- prowadzenie przedsięwzięć termomodernizacyjnych budynków oraz promowanie stosowania efektywnych energetycznie, niskoemisyjnych systemów grzewczych, w tym paliw stałych o wysokiej jakości, spełniających obowiązujące normy środowiskowe,
- zmniejszanie zapotrzebowania na energię cieplną poprzez ograniczanie strat ciepła,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych, informujących społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia płynących ze spalania śmieci poza instalacjami,
- poprawę płynności ruchu drogowego poprzez modernizację nawierzchni dróg, przebudowę skrzyżowań, budowę nowych odcinków dróg,
- rozwój i wspieranie stosowania alternatywnych form transportu poprzez realizację tras rowerowych i pieszo-rowerowych, wyznaczanie pasów dla ruchu rowerowego w ciągach drogowych oraz poprawę warunków dla bezpiecznego i komfortowego poruszania się uczestników ruchu niezmotoryzowanego,
- ograniczanie wyznaczania nowych terenów mieszkaniowych w oddaleniu od infrastruktury, z uwagi na wykluczenie transportowe i konieczność stosowania indywidualnych źródeł ciepła,
- kształtowanie struktury przestrzennej gminy w sposób wspierający redukcję emisji z transportu, poprzez koncentrację funkcji mieszkaniowych, usługowych i publicznych w zasięgu dostępności pieszej, rowerowej i transportu zbiorowego oraz zapewnianie ciągłości tras rowerowych i pieszo-rowerowych,
- ochronę i wzmacnianie systemu terenów otwartych oraz zieleni urządzonej, w tym pasów zieleni ochronnej, terenów wolnych od zabudowy oraz korytarzy przewietrzania, jako elementów poprawiających warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i jakość powietrza,
- zapewnianie spójności ustaleń planistycznych z obowiązującymi programami ochrony powietrza oraz innymi dokumentami ochrony środowiska, wykorzystując planowanie przestrzenne jako istotne narzędzie realizacji celów poprawy jakości powietrza na poziomie lokalnym.

W zakresie ochrony przyrody, w odniesieniu do ustalonych form ochrony przyrody obowiązują stosowne akty prawne, ustanawiające te formy. Na podstawie ustawy o ochronie przyrody[6] do form ochrony przyrody należą: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Na terenie gminy Konstantynów Łódzki występują wyłącznie pomniki przyrody, do których zalicza się pojedyncze twory przyrody

[6] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz. U. 2026, poz. 13.

ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. W przypadku gminy Konstantynów Łódzki tą formą ochrony objętych jest sześć dębów szypułkowych (*Quercus robur*).

Zdjęcie 4. Widok na dolinę Neru od strony Konstantynowa Łódzkiego

Obszar doliny Neru położony jest w granicach krajobrazu priorytetowego: 10-318.19-28 - Dolina Neru (Łódź-Lutomiersk-Poddębice) - krajobraz bagienno-łąkowy, głównie bezleśny (Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego, AKWŁ)). Ponadto został wskazany w AKWŁ jako obszar przeprowadzenie analiz w kierunku możliwości objęcia formą ochrony przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu). W związku z tym rekomenduje się:

- zachowanie ciągłości przestrzennej doliny oraz ograniczanie działań prowadzących do fragmentacji krajobrazu,
- ochronę terenów podmokłych, łąk, zadrzewień śródpolnych i roślinności towarzyszącej ciekom wodnym jako elementów decydujących o tożsamości krajobrazu,
- utrzymanie i wzmacnianie funkcji przyrodniczych oraz retencyjnych doliny, w szczególności poprzez ograniczanie przekształceń stosunków wodnych,
- zakaz nowej zabudowy w celu otwartego charakteru krajobrazu doliny oraz zachowania najcenniejszych powiązań widokowych,
- preferowanie ekstensywnych form użytkowania łąk sprzyjających zachowaniu siedlisk,
- uwzględnianie w dokumentach planistycznych wniosków wynikających z Audytu Krajobrazowego Województwa Łódzkiego oraz wyników przyszłych analiz dotyczących ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych.

Mając na uwadze wskazanie zawarte w Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego dotyczące przeprowadzenia analiz w kierunku możliwości objęcia tego obszaru formą ochrony

przyrody, rekomenduje się monitorowanie wyników tych analiz oraz uwzględnianie ich w przyszłych działaniach planistycznych. Na obecnym etapie nie przesądza się o zasadności ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu, pozostawiając tę kwestię do rozstrzygnięcia po przeprowadzeniu szczegółowych analiz przyrodniczych, krajobrazowych i funkcjonalno-przestrzennych.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej Konstantynów Łódzki w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030[7] został uwzględniony jako specyficzna miejscowość o tradycjach wielokulturowych i przemysłowych, związanych głównie z rozwojem XIX-wiecznego włókiennictwa.
Ustala się zatem następujące zasady:

- ochrona i zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego gminy, w tym w szczególności cennych układów urbanistycznych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych, jako kluczowego zasobu tożsamości lokalnej i trwałego rozwoju,
- ochrona różnorodności i dziedzictwa kulturowego gminy i dóbr kultury współczesnej,
- adaptacja zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych potrzeb społecznych i gospodarczych, z zapewnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz w miarę możliwości, z zastosowaniem rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną i odporność na zmiany klimatu (m.in. retencja wód opadowych, zwiększanie przepuszczalności nawierzchni, ogrody deszczowe),
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz rozwój i komercjalizacja funkcji turystycznej w oparciu o zasoby historyczne, traktowane jako kluczowy komponent budowania atrakcyjności i rozpoznawalności obszaru.

Wyznacza się następujące **kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:**

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej oraz form zabudowy, z dopuszczeniem ich uzupełniania w sposób spójny z dotychczasowym charakterem i ładem przestrzennym,
- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej oraz form zabudowy z uwzględnieniem cech i walorów środowiska przyrodniczego,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów kształtowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dostosowanych do lokalnego charakteru i uwarunkowań przestrzennych, z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług publicznych,
- planowanie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, z zapewnieniem dostępu do terenów zieleni, z zapewnieniem rozwiązań wspierających retencję wód opadowych oraz dostępu do niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym miejsc postojowych i zaplecza społecznego,

[7] Uchwała nr XVIII/218/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Dz. Urz. Woj. Łódz. 2025. poz. 9379.

- promowanie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z odpowiednim udziałem zieleni urządzonej, zadrzewień, terenów rekreacyjnych, wykraczającym poza minimalne wymagania wynikające z przepisów prawa
- rozwój zabudowy mieszkaniowej jako elementu wspierającego rozwój funkcji gospodarczych gminy, w szczególności w kontekście wyznaczonych stref aktywności gospodarczej i potencjalnego napływu inwestycji produkcyjnych, co może generować zwiększone zapotrzebowanie na mieszkania dla pracowników,
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w sposób skoordynowany z rozwojem układu komunikacyjnego, dostosowanego do planowanej intensywności zabudowy oraz zapewniającego sprawną obsługę transportową w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zapewnienie możliwości stopniowego zwiększania powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową ponad ustaloną w Planie Ogólnym chłonność planistyczną, w szczególności w celu zabezpieczenia długoterminowych potrzeb rozwojowych gminy, utrzymania równowagi na lokalnym rynku mieszkaniowym oraz przeciwdziałania niekontrolowanemu rozpraszaniu zabudowy,
- uwzględnienie rezerwy terenów pod budownictwo wielorodzinne, z uwagi na wyznaczone strefy gospodarcze i potencjalny rozwój demograficzny związany ze zwiększeniem miejsc pracy,
- dopuszczenie rozszerzenia terenów zabudowy mieszkaniowej w planach miejscowych na obszarach przylegających do istniejącej struktury osadniczej, wyposażonych lub możliwych do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, jako elementu racjonalnego wykorzystania istniejącego uzbrojenia oraz potencjału rozwojowego gminy,
- tworzenie rezerw terenowych pod rozwój funkcji mieszkaniowej w perspektywie długoterminowej, wynikającej z roli gminy w strukturze Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, procesów suburbanizacyjnych oraz przewidywanych zmian demograficznych i strukturalnych gospodarstw domowych,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez eliminację kolizji sąsiadujących ze sobą funkcji,
- ochrona oraz rozwój terenów zielonych i przestrzeni otwartych jako kluczowych elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, takich jak dolina Neru, terenów otwartych pełniących funkcje przewietrzania, parki, zieleńce oraz obszary pełniące funkcje rekreacyjne i społeczne,
- dążenie do utrzymania zwartych kompleksów użytków rolnych oraz terenów zieleni, wraz z zadrzewieniami śródpolnymi i korytarzami zieleni wzdłuż cieków wodnych, jako istotnych elementów systemu przyrodniczego i krajobrazowego,
- uwzględnianie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na obszarach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje handel wielkopowierzchniowy jako „handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2". Na terenie gminy Konstantynów Łódzki **nie wyznacza się terenów dla lokalizacji nowych obiektów handlu wielkopowierzchniowego**, poza obszarem wyznaczonym w obowiązującym planie miejscowym[8]. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, inwestycje celu publicznego obejmują przedsięwzięcia realizowane zarówno w skali lokalnej, jak i ponadlokalnej, w tym na poziomie gminnym, powiatowym, wojewódzkim oraz krajowym. Obejmują one zarówno działania o znaczeniu gminnym, jak i inicjatywy o charakterze ponadlokalnym, w tym powiatowym, metropolitalnym wojewódzkim, krajowym oraz ponadregionalnym i międzynarodowym. Kluczowym kryterium ich kwalifikacji jest realizacja celów publicznych określonych w art. 6 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, niezależnie od formy własności, statusu podmiotu realizującego inwestycję czy źródeł jej finansowania.

Na terenie gminy Konstantynów Łódzki dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych, a także z zachowaniem wymogów w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi. W odniesieniu do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przyjmuje się następujące zasady:

- dążenie do minimalizacji uciążliwości inwestycji dla terenów zabudowy mieszkaniowej oraz ograniczania ich oddziaływania na środowisko przyrodnicze i walory krajobrazowe,
- lokalizowanie inwestycji poza obszarami objętymi ochroną, terenami leśnymi oraz gruntami o wysokiej wartości rolniczej,
- uwzględnianie w polityce przestrzennej Gminy planowanych przedsięwzięć o znaczeniu ponadlokalnym, w tym regionalnym i krajowym,
- stosowanie rozwiązań przestrzennych i technicznych ograniczających oddziaływanie inwestycji do granic terenu objętego przekształceniem lub zagospodarowaniem,
- maksymalne wykorzystanie istniejących elementów infrastruktury przy realizacji inwestycji celu publicznego.

[8] Uchwała Nr VII/42/15 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Konstantynowa Łódzkiego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Układ komunikacyjny gminy Konstantynów Łódzki stanowią:

- droga ekspresowa S14, wraz z węzłem Konstantynów Łódzki,
- drogi wojewódzkie:
  - DW 710 (w osi wschód - zachód) – ul. Łódzka-Jana Pawła II-Lutomierska,
  - DW475 (w osi północ - południe) – ul. Aleksandrowska-Zgierska-Łaska.
- drogi powiatowe:
  - 3307E - ul. 1 Maja (od ul. Łaskiej do ul. Kolejowej),
  - 3307E - ul. Kolejowa (od ul. 1 Maja do granic m. Łodzi),
  - 3302E - ul. Klonowa (od ul. Niesięcin do ul. Lutomierskiej),
  - 3302E - ul. Niesięcin (od ul. Krętej do ul. Klonowej)
  - 1112E - ul. Niesięcin (od ul. Zgierskiej do ul. Krętej),
  - 1112E - ul. Kręta (od ul. Niesięcin do granic aglomeracyjnych),
  - 5102E - ul. Zgierska (od ronda S-14 do granic aglomeracyjnych (ul. Szczecińska, Łódź).
- drogi gminne.

W zakresie **rozwoju układu drogowego** rekomenduje się:

- konsekwentne wspieranie inwestycji komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym i krajowym poprzez ich systemowe ujmowanie w dokumentach planistycznych, z odzwierciedleniem faktycznych parametrów technicznych wynikających z obowiązujących standardów, norm oraz rzeczywistych uwarunkowań przestrzennych i terenowych;
- remont, modernizacje, przebudowę lub rozbudowę istniejących dróg;
- budowę nowych dróg gminnych i wewnętrznych w celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych, a także poprawę powiązań komunikacyjnych z nadrzędnym układem komunikacyjnym;
- rozwój zintegrowanych systemów podnoszących poziom bezpieczeństwa na drogach publicznych, obejmujących w szczególności wdrażanie monitoringu ruchu, instalację inteligentnych przejść dla pieszych, a także właściwe projektowanie, budowę i oświetlenie miejsc o podwyższonym stopniu ryzyka oraz realizację nowoczesnych, funkcjonalnych przestrzeni parkingowych.

W zakresie **rozwoju systemów infrastruktury technicznej i społecznej** rekomenduje się:

- prowadzenie spójnej polityki ukierunkowanej na racjonalne kształtowanie i usprawnianie powiązań komunikacyjnych w skali lokalnej oraz ponadlokalnej, w szczególności międzygminnej, z naciskiem na poprawę spójności funkcjonalnej i dostępności połączeń;
- kontynuację systematycznej rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o niskim stopniu wyposażenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, a także enklaw zabudowy pozostających poza zasięgiem obsługi sieci na pozostałym obszarze gminy;
- utrzymywanie dobrej jakości i ilości dostarczanej wody;
- rozwijanie oraz utrzymywanie na terenie gminy kompleksowego systemu zabezpieczenia ludności, obejmującego przygotowanie i utrzymanie obiektów

ochronnych, takich jak miejsca doraźnego schronienia oraz schrony wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną wspierającą realizację zadań z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej oraz niezawodnego zaopatrzenia w wodę;
- dalsze wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego poprzez systematyczne doposażanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w profesjonalny sprzęt pomocny w zapobieganiu i walce z klęskami żywiołowymi;
- prowadzenie gospodarki odpadami w sposób ukierunkowany na ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów u źródła, zmniejszanie strumienia odpadów zmieszanych oraz systematyczne zwiększanie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu;
- konsekwentną walkę z nielegalnymi składowiskami odpadów,
- ograniczanie zapotrzebowania na energię poprzez racjonalne kształtowanie zagospodarowania przestrzennego oraz wykorzystanie narzędzi planistycznych do efektywnego planowania i organizacji struktur osadniczych;
- wspieranie ograniczania niskiej emisji i poprawy efektywności energetycznej budynków;
- wspieranie rozwoju na obszarze całej gminy rozwiązań opartych na odnawialnych i niskoemisyjnych źródłach energii, w tym instalacji wykorzystujących energię promieniowania słonecznego, realizowanych między innymi na dachach i elewacjach budynków;
- rozwój infrastruktury kultury, w tym przygotowanie i realizacja Miejskiego Centrum Kultury, poprzedzone analizą uwarunkowań oraz wyborem optymalnej lokalizacji;
- wyznaczenie terenów na organizację imprez masowych w gminie;
- rozwój infrastruktury sportu, wypoczynku i rekreacji poprzez wspieranie realizacji inwestycji gminnych, jak i działań organizacji sportowych;
- przyśpieszenie transformacji technologicznej w gminie (dostępność technologii cyfrowych, sztuczna inteligencja, Internet Rzeczy) oddziaływującej pozytywnie na jakość życia oraz realizacji usług publicznych;
- systematyczne wzmacnianie współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, w tym w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, ukierunkowane na zapewnienie komplementarności, spójności oraz zintegrowanej dostępności usług publicznych w układzie ponadlokalnym.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Lokalizowanie instalacji służących wytwarzaniu energii o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW dopuszcza się wyłącznie w granicach i na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Usytuowanie takich obiektów, z uwzględnieniem ich rodzaju, parametrów technicznych oraz zastosowanej technologii, wymaga spełnienia właściwych wymogów formalno-lokalizacyjnych, a także każdorazowo podlega ocenie wpływu planowanej inwestycji na środowisko oraz warunki życia i zdrowia mieszkańców. W zakresie zasad lokalizacji rekomenduje się:
- wspieranie rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii na obiektach budowlanych, z wyłączeniem budynków objętych ochroną konserwatorską;
- wprowadzenie zakazu lokalizowania wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych i wiatrowych o mocy przekraczającej 500 kW na obszarach chronionych, w strefach otoczenia zabytków, na gruntach o wysokich klasach bonitacyjnych (I–III) oraz w obrębie

kompleksów gleb o szczególnej przydatności rolniczej, w granicach regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych, na terenach o wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych, narażonych na degradację, jak również na obszarach zabudowy mieszkaniowej;
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi instalacji energetycznych wykorzystujących potencjał wód termalnych.

Ponadto ustala się następujące zasady realizacji farm fotowoltaicznych, zgodne z ustaleniami AKWŁ:
- wprowadzanie drzew i krzewów z gatunków rodzimych w formie zieleni „kurtynowej" (np. żywopłoty) celem zmniejszenia ingerencji instalacji w krajobraz;
- wprowadzanie zadrzewień i tworzenia enklaw korzystnych dla bytowania zwierząt;
- wprowadzanie nasadzeń roślinności pod panelami słonecznymi (ogniwami fotowoltaicznymi), z uwzględnieniem specyficznych warunków tam panujących, celem nie pozostawiania odsłoniętej wierzchniej warstwy gleby.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określa stosowne Rozporządzenie Rady Ministrów[9]. W zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko rekomenduje się:
- realizację nowych inwestycji z uwzględnieniem konieczności zachowania ciągłości powiązań ekologicznych, w szczególności korytarzy ekologicznych oraz ochrony przed działaniami inwestycyjnymi mogącymi naruszać ich funkcjonalność i spójność;
- ograniczenie przekształcania najcenniejszych obszarów przyrodniczych;
- wzmacnianie istniejących powiązań poprzez rozwój trwałych użytków zielonych, zalesień, zadrzewień, zakrzewień, a także ochronę i kształtowanie wód powierzchniowych oraz gruntów rolnych;
- ograniczanie indywidualnej zabudowy realizowanej w formach rozproszonych, stanowiących zagrożenie dla środowiska oraz element ekspansji na tereny otwarte i zawłaszczania najbardziej atrakcyjnych elementów krajobrazu;
- systemowe uwzględnianie w polityce przestrzennej i inwestycyjnej gminy działań ukierunkowanych na ograniczanie zanieczyszczenia światłem, w tym stosowanie rozwiązań oświetleniowych minimalizujących emisję światła do góry oraz redukujących jego nadmierną intensywność;
- realizację przedsięwzięć związanych z działalnością usługową, przemysłową i produkcyjną w sposób niewywołujący przekroczeń dopuszczalnych norm emisji szkodliwych substancji, promieniowania elektromagnetycznego, hałasu i wibracji poza granicami działki budowlanej;
- prowadzenie systematycznego monitoringu istniejących zagrożeń wpływających na stan środowiska przyrodniczego oraz jego prawidłowe funkcjonowanie.

[9] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. 2019, poz. 1839.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej rekomenduje się:

- ograniczenie wprowadzania funkcji umożliwiających realizację inwestycji OZE na gruntach klasy bonitacyjnej I-III;
- utrzymanie produkcji rolniczej na wybranych terenach w gminie;
- zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych;
- wspieranie funkcjonowania i rozwoju lokalnego rynku obrotu płodami rolnymi poprzez realizację działań i inwestycji służących modernizacji i rozwojowi istniejącego targowiska.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Dopuszcza się wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, zgodnie z przepisami prawa.

Rekomenduje się:

- przeprowadzenie diagnozy i identyfikacji obszarów zdegradowanych wymagających interwencji, w celu ustalenie priorytetów inwestycyjnych;
- systematyczne monitorowanie stanu przestrzeni miejskiej oraz podejmowanie adekwatnych działań w odpowiedzi na pojawiające się symptomy degradacji;
- pozyskiwanie funduszy unijnych i krajowych na działania regeneracyjne i rewitalizacyjne;
- nadawanie terenom zdegradowanym nowych funkcji, w szczególności związanych z zielenią miejską, wypoczynkiem i rekreacją;
- wspieranie realizacji projektów opartych na infrastrukturze błękitno-zielonej oraz inicjatyw ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia mieszkańców;
- promowanie zrównoważonego budownictwa oraz rozwiązań sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

6. Obszary strategicznej interwencji (OSI)

6.1. Obszary strategicznej interwencji określone w ponadlokalnych strategiach rozwoju

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju[10] obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. W ujęciu ogólnokrajowym Konstantynów Łódzki został zakwalifikowany do OSI wsparcia dla policentrycznej sieci miast i ich obszarów funkcjonalnych, w odniesieniu do Łodzi. Strategia wskazuje, że metropolia łódzka pełni istotną rolę w krajowym systemie osadniczym jako ośrodek rozwoju i obsługi centralnej części Polski oraz element układu bipolarnego Łódź – Warszawa. Oznacza to działania na rzecz wzmocnienia metropolitalnych funkcji Łodzi i jej obszaru funkcjonalnego w wymiarze krajowym i międzynarodowym. polegające na wsparciu jej potencjału rozwojowego oraz pomocy w rozwiązywaniu problemów transformacyjnych.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030[11] wyznaczyła 5 OSI, a Konstantynów Łódzki wyróżniony został w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Łodzi, dla którego istotna jest realizacja zintegrowanych, kompleksowych projektów związanych z rozwojem zrównoważonego transportu publicznego, zwiększaniem efektywności energetycznej, poprawą stanu środowiska przyrodniczego, szczególnie w zakresie jakości powietrza, wzrostem atrakcyjności osadniczej, wsparciem rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego oraz rozwojem kultury, turystyki i rekreacji.

Rysunek 27. OSI w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030+
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Ulokowanie Konstantynowa Łódzkiego w OSI MOF Łódź oznaczało także wsparcie w postaci Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w perspektywie finansowej 2021-2027. Instrument ZIT oznacza możliwość realizacji projektów o zintegrowanym charakterze pod względem tematycznym lub terytorialnym, które jednostki samorządu terytorialnego

[10] Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dz.U. z 2025, poz. 198 i 1846.
[11] Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030. Uchwała nr XVIII/218/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Dz. Urz. Woj. Łódz. 2025. poz. 9379.

tworzące MOF zdecydują się adresować wspólnie, zarówno na etapie realizacji projektu, jak i późniejszej eksploatacji.

Kierunki działań zaprojektowane w Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 są zgodne z kierunkami działań określonymi przez województwo łódzkie dla OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF Łodzi) w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

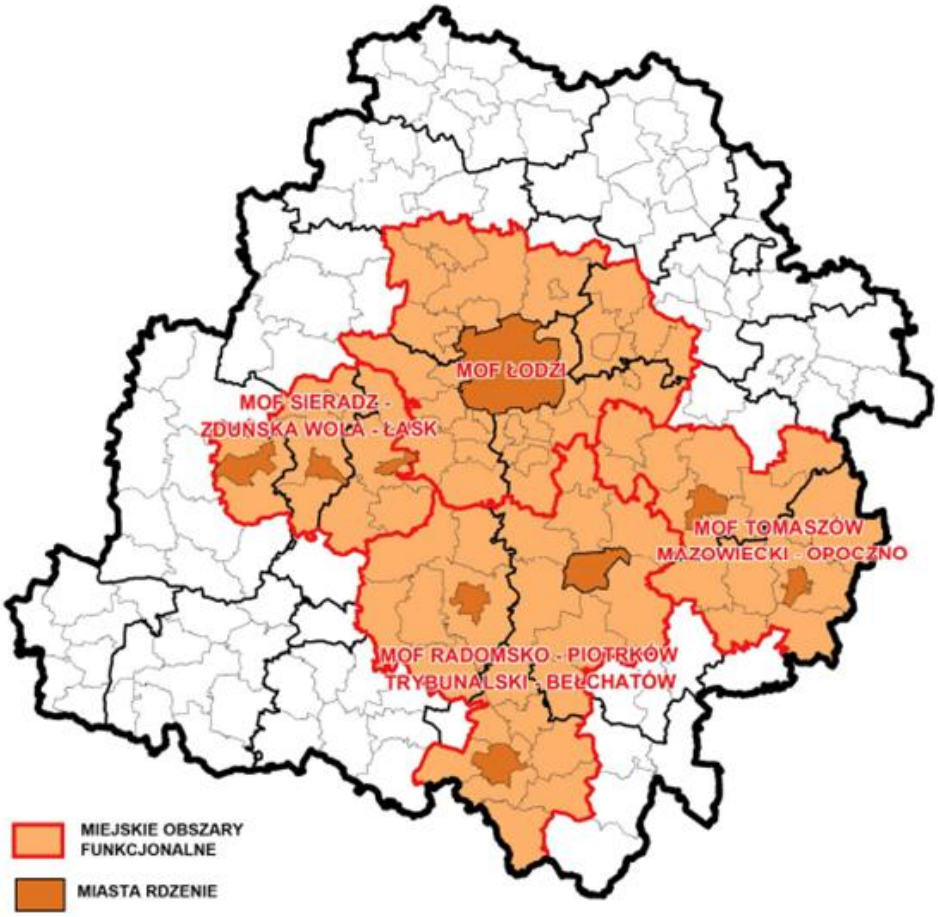

Rysunek 28. Przestrzenne odzwierciedlenie OSI w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

6.2. Lokalne obszary strategicznej interwencji

W ramach strategii rozwoju gminy możliwe jest wskazanie wewnętrznych obszarów wymagających ukierunkowanego wsparcia. Dotyczy to zarówno działań w ujęciu terytorialnym, jak i problemowym, co pozwala na ograniczanie nierówności wewnętrznych i podnoszenie jakości życia mieszkańców. Lokalne obszary strategicznej interwencji stanowią instrument wdrażania zintegrowanego podejścia do planowania i zarządzania rozwojem. Ich wyznaczenie służy koncentracji działań publicznych na obszarach wymagających ukierunkowanego wsparcia oraz dostosowaniu interwencji do specyficznych uwarunkowań, potencjałów i barier rozwojowych, z uwzględnieniem potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców. Mają one istotne znaczenie dla prawidłowego planowania działań rozwojowych

oraz prowadzenia spójnej polityki lokalnej. Umożliwiają koordynację zamierzeń strategicznych z dokumentami planistycznymi i programowymi różnych szczebli, wzmacniając zgodność podejmowanych działań z szerszymi kierunkami rozwoju.

Identyfikacja posiadanych zasobów oraz wyzwań stojących przed gminą Konstantynów Łódzki pozwala na określenie dwóch lokalnych obszarów strategicznej interwencji:

1. OSI Spójności Terytorialnej Obszarów Peryferyjnych.
2. OSI Biegunów Wzrostu.

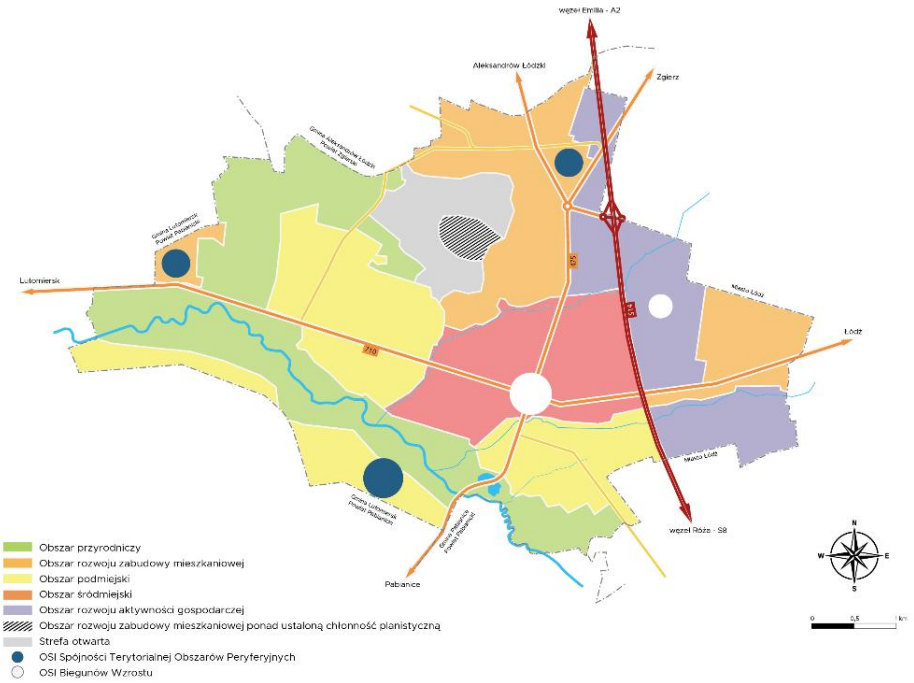

Rysunek 29. OSI w Konstantynowie Łódzkim
Źródło: Opracowanie własne

OSI Spójności Terytorialnej Obszarów Peryferyjnych

Obejmuje części Konstantynów Łódzki położone poza głównymi strefami koncentracji usług i aktywności miejskiej, w których identyfikuje się ograniczoną dostępność transportową oraz utrudniony dostęp do wybranych usług publicznych. Są to obszary wymagające działań wzmacniających spójność przestrzenną i funkcjonalną gminy, w szczególności poprzez poprawę powiązań komunikacyjnych, rozwój infrastruktury lokalnej oraz zwiększenie dostępności usług społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i administracyjnych.

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, w tym oświetlenia ulicznego, kanalizacji, odwodnienia oraz infrastruktury cyfrowej
- Poprawa dostępności transportowej obszarów peryferyjnych poprzez modernizację dróg lokalnych, chodników, tras rowerowych oraz rozwój transportu zbiorowego
- Wsparcie działań służących poprawie bezpieczeństwa
- Zwiększenie dostępu mieszkańców do usług publicznych, terenów rekreacyjnych i miejsc integracji społecznej
- Podniesienie jakości przestrzeni publicznych i ochrona środowiska przyrodniczego

OSI Biegunów Wzrostu

Obejmuje obszary o kluczowym znaczeniu dla dynamiki rozwoju gminy Konstantynów Łódzki, koncentrujące funkcje miejskie, społeczne, gospodarcze i inwestycyjne. W jego skład wchodzą przede wszystkim centralne części miasta pełniące rolę lokalnego centrum usługowego i administracyjnego, a także tereny o wysokim potencjale inwestycyjnym, wynikającym z korzystnego położenia komunikacyjnego oraz możliwości dalszego rozwoju przedsiębiorczości. Obszary te stanowią przestrzeń koncentracji działań prorozwojowych generujących pozytywne efekty dla całej gminy, w tym nowe miejsca pracy, wzrost aktywności gospodarczej oraz poprawę jakości przestrzeni miejskiej.

- Wzmacnianie funkcji centrum miasta poprzez modernizację przestrzeni publicznych, rozwój usług oraz poprawę estetyki i atrakcyjności miejskiej
- Wskazywanie terenów inwestycyjnych oraz tworzenie warunków sprzyjających lokowaniu nowych przedsięwzięć gospodarczych
- Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług oraz rozwój nowoczesnych miejsc pracy
- Poprawa dostępności komunikacyjnej kluczowych stref rozwojowych gminy, w tym powiązań drogowych, transportowych i rowerowych
- Rozwój infrastruktury publicznej wzmacniającej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną gminy

7. System wdrażania strategii oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

7.1. Wdrażanie Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035

System wdrażania strategii stanowi uporządkowany układ rozwiązań organizacyjnych, finansowych i monitorujących, który zapewnia skuteczną realizację celów strategicznych, koordynację działań podmiotów zaangażowanych w rozwój gminy, bieżące śledzenie postępów oraz możliwość aktualizacji dokumentu w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania. Skuteczna realizacja strategii wymaga precyzyjnego określenia zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów, zapewnienia adekwatnych zasobów organizacyjnych i finansowych oraz sprawnie zaprojektowanych mechanizmów współpracy między wszystkimi interesariuszami. Takie podejście sprzyja efektywnemu osiąganiu celów strategicznych oraz wzmacnia zdolność samorządu do reagowania na nowe wyzwania rozwojowe.

Na system wdrażania Strategii składają się następujące elementy:

- struktura zarządzania delegująca odpowiedzialność za proces wdrożeniowy,
- proces planowania operacyjnego i tworzenia szczegółowych projektów,
- system monitorowania postępów realizacji założonych celów,
- źródła finansowania strategii,
- mechanizm korygujący założone cele i działania,
- partycypacja i komunikacja społeczna.

Struktura zarządzania

W realizację Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 bezpośrednio zaangażowani będą:

- Burmistrz Konstantynowa Łódzkiego,
- Rada Miejska w Konstantynowie Łódzkim,
- Urząd Miejski w Konstantynowie Łódzkim (Zespół ds. realizacji Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035).

Burmistrz Konstantynowa Łódzkiego

- inicjowanie, zatwierdzanie i nadzorowanie realizacji planu działań oraz przedsięwzięć związanych z wdrażaniem Strategii,
- zapewnianie spójności planu działań i przedsięwzięć z budżetem gminy oraz Wieloletnią Prognozą Finansową,
- identyfikowanie i określanie optymalnych źródeł finansowania przedsięwzięć służących realizacji celów Strategii,
- podejmowanie działań korygujących w przypadku wystąpienia istotnych odchyleń lub ryzyk związanych z realizacją planu działań i przedsięwzięć,
- budowanie płaszczyzn współpracy z szerokim gronem interesariuszy Strategii,
- regularne monitorowanie opinii mieszkańców dotyczących sposobu, tempa oraz efektów realizacji Strategii.

Rada Miejska w Konstantynowie Łódzkim

- opiniowanie wniosków przedstawianych przez Burmistrza, wynikających z oceny realizacji Strategii,
- zabezpieczanie środków finansowych niezbędnych do realizacji celów Strategii w budżecie gminy oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej,
- identyfikowanie i inspirowanie przedsięwzięć wspierających realizację celów Strategii,
- podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji Strategii, w tym określanie trybu, harmonogramu oraz źródeł finansowania prac w tym zakresie.
- podejmowanie innych działań sprzyjających skutecznemu wdrażaniu Strategii.

Zespół ds. wdrażania Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza gminy Konstantynów Łódzki. W skład zespołu wejdą osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Urzędzie Miejskim oraz jednostkach organizacyjnych gminy Konstantynów Łódzki, odpowiedzialne za kluczowe obszary funkcjonowania gminy i główne kierunki działań rozwojowych oraz inne wskazane w zarządzeniu. Do ich zadań należeć będzie monitorowanie postępów realizacji Strategii w obszarach zgodnych z zakresem kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych oraz osiągania przyjętych wskaźników realizacji celów strategicznych. Osobą kierującą zespołem wdrażaniem strategii będzie Burmistrz Konstantynowa Łódzkiego lub osoba przez niego wskazana. Zadaniem kierownika zespołu będzie koordynacja prac i monitorowanie, wsparcie dla realizacji strategii, reprezentowanie miasta na zewnątrz w kontekście realizacji strategii oraz kierunków rozwoju.

Posiedzenia Zespołu będą zwoływane w razie potrzeby, jednak nie rzadziej niż dwa razy w roku. Obligatoryjnie Zespół będzie spotykał się przed przedłożeniem przez burmistrza Raportu o stanie gminy Konstantynów Łódzki, w celu oceny realizacji strategii oraz przed przyjęciem uchwały budżetowej na kolejny rok, w celu wskazania zadań do realizacji.

Współpraca lokalna i ponadlokalna

Głównymi odbiorcami efektów prowadzonej polityki rozwoju są mieszkańcy, dlatego ich udział w procesie wdrażania Strategii należy uznać za jeden z istotnych warunków jej skutecznej realizacji. Aktywne włączanie społeczności lokalnej sprzyja lepszemu dopasowaniu podejmowanych działań do rzeczywistych potrzeb, a jednocześnie wzmacnia społeczną akceptację dla planowanych przedsięwzięć. W tym celu przewiduje się wykorzystanie różnorodnych narzędzi partycypacji, w szczególności otwartych spotkań konsultacyjnych, badań ankietowych, warsztatów oraz paneli obywatelskich, które umożliwią prowadzenie stałego dialogu z mieszkańcami i bieżące uwzględnianie ich opinii w procesie realizacji Strategii. Istotnym elementem procesu realizacji Strategii pozostaje również

współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi oraz innymi partnerami działającymi na terenie gminy. Zaangażowanie tych środowisk może w znaczący sposób wspierać osiąganie celów rozwojowych, wzmacniając potencjał organizacyjny, społeczny i gospodarczy samorządu. Z tego względu zasadne jest oparcie współdziałania na jasno określonych zasadach, obejmujących przejrzysty podział ról, efektywną komunikację oraz partnerski model współpracy.

Poza współpracą z podmiotami na poziomie lokalnym, skuteczne wdrażanie Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 wymaga współpracy na poziomie ponadlokalnym. W szczególności odnosi się to do przedsięwzięć, których skuteczna realizacja wymaga współdziałania z gminami sąsiednimi, administracją rządową, organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym oraz instytucjami edukacyjnymi. Współpraca gminy z podmiotami zewnętrznymi może obejmować szeroki zakres działań związanych z rozwojem lokalnym, w szczególności obszary edukacji, rynku pracy, infrastruktury technicznej oraz polityki społecznej. Istotną rolę w tym procesie mogą odgrywać placówki oświatowe, uczestniczące w realizacji programów edukacyjnych oraz inicjatyw podnoszących kwalifikacje mieszkańców, zwłaszcza w zakresie kompetencji odpowiadających potrzebom lokalnego rynku pracy. Znaczącym partnerem pozostają również organizacje pozarządowe, wspierające realizację przedsięwzięć społecznych, kulturalnych i integracyjnych adresowanych do różnych grup mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób narażonych na wykluczenie społeczne. Ważnym uczestnikiem procesu rozwojowego są także przedsiębiorcy, którzy mogą angażować się zarówno jako wykonawcy zadań, jak i partnerzy w projektach inwestycyjnych, gospodarczych oraz wdrażaniu nowych rozwiązań sprzyjających rozwojowi gminy. Uzupełnieniem tych działań może być współpraca ze środowiskiem akademickim, obejmująca wsparcie eksperckie, prowadzenie badań i analiz, przygotowywanie diagnoz oraz rozwijanie innowacyjnych rozwiązań odpowiadających na lokalne potrzeby rozwojowe.

Dla skutecznej realizacji Strategii zasadne jest instytucjonalne uporządkowanie współpracy z partnerami zewnętrznymi poprzez stosowanie adekwatnych form formalnoprawnych, takich jak porozumienia międzyinstytucjonalne, umowy partnerskie czy listy intencyjne. Instrumenty te umożliwiają precyzyjne określenie celów współpracy, zakresu odpowiedzialności stron, modelu finansowania oraz zasad koordynacji wspólnych przedsięwzięć. W odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze ponadlokalnym gmina może rozwijać współpracę z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, zwłaszcza w obszarach wymagających skoordynowanego działania, takich jak infrastruktura techniczna, transport, ochrona środowiska, rozwój usług publicznych i inne. W tego rodzaju przypadkach istotnym narzędziem pozostają porozumienia międzygminne oraz inne formy współdziałania instytucjonalnego, które sprzyjają spójności planowanych działań, racjonalizacji kosztów oraz efektywniejszemu osiąganiu wspólnych celów rozwojowych.

Odpowiednio ukształtowane ramy współdziałania ograniczają ryzyko organizacyjne, wzmacniają przewidywalność procesu wdrożeniowego oraz sprzyjają efektywnemu wykorzystaniu zasobów partnerów. Szczególne znaczenie ma także rozwijanie partnerstw projektowych ukierunkowanych na pozyskiwanie środków zewnętrznych. Wspólna realizacja przedsięwzięć z udziałem innych samorządów, instytucji publicznych, sektora społecznego, naukowego lub gospodarczego może zwiększać konkurencyjność projektów w konkursach krajowych i europejskich, a także umożliwiać realizację zadań przekraczających samodzielne możliwości organizacyjne i finansowe gminy. W konsekwencji partnerstwa stanowią istotny instrument wzmacniania potencjału realizacyjnego Strategii.

7.2. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze są narzędziem niezbędnym do realizacji celów zawartych w Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035. Odnoszą się one zarówno do obowiązkowych, jak i fakultatywnych planów, programów oraz innych opracowań przygotowywanych przez gminę. Zakres tematyczny dokumentów wykonawczych pozostaje kierunkowo zgodny ze strategią rozwoju gminy, przy czym nie może być sprzeczny z celami strategicznymi określonymi w tej strategii. Dokumenty te powinny stanowić instrument realizacji jej założeń, zapewniając spójność podejmowanych interwencji oraz zgodność z przyjętą polityką rozwojową gminy. Ich horyzont czasowy dokumentów wykonawczych nie może wykraczać poza okres obowiązywania strategii rozwoju gminy. Odstępstwa od tej zasady mogą wynikać z przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub ze specyfiki danego dokumentu, uzasadniającej przyjęcie odmiennego okresu realizacji.

Akty prawa miejscowego oraz przepisy wewnętrzne regulujące zasady działania gminnych jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych muszą uwzględniać cele i kierunki rozwoju wytyczone w Strategii. Dzięki temu cała struktura zarządzania i funkcjonowania gminy wspiera realizację wspólnej wizji rozwoju.

Tabela 23. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokument wykonawczy	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Plan ogólny (w opracowaniu)	zgodność zapisów planu z modelem SFP przyjętym w Strategii i rekomendacjami zawartymi w części: "Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej" Strategii
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będzie prowadzona z uwzględnieniem ustaleń planu ogólnego, zgodnego z kierunkami wyznaczonymi w Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026–2035. Kluczowe znaczenie ma spójność w zakresie modelu SFP, co umożliwi konsekwentne prowadzenie polityki przestrzennej oraz wdrażanie strategicznych założeń rozwoju miasta
Program Ochrony Środowiska dla gminy Konstantynów Łódzki do 2030 roku	aktualizacja Programu Ochrony Środowiska powinna pozostawać w zgodności ze strategicznymi kierunkami rozwoju określonymi w Strategii, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przyrodniczych oraz sieci powiązań ekologicznych występujących na obszarze gminy. Rekomenduje się, aby cele i działania ujęte w Programie były spójne z priorytetami Strategii, co sprzyjać będzie skoordynowanej realizacji założeń zrównoważonego rozwoju oraz wzmacnianiu ładu środowiskowego gminy
Program Gospodarki Niskoemisyjnej	aktualizacja dokumentu zgodnie z rekomendacjami uwzględnionymi w części "Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej" w zakresie ochrony powietrza i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w planie gospodarki niskoemisyjnej
Program Gospodarowania Komunalnym Zasobem Mieszkaniowym Gminy	zgodność zapisów programu z celami operacyjnymi Strategii oraz z rekomendacjami zawartymi w części: "Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej" Strategii, w szczególności w odniesieniu do kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej
Wieloletnia Prognoza Finansowa oraz uchwały budżetowe	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Konstantynów Łódzki oraz uchwał budżetowych zgodne z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji

Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego	implementacja oraz bieżąca kontrola gminnych planów zarządzania kryzysowego
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Konstantynów Łódzki na lata 2021-2026	implementacja założeń Strategii, monitoring i ewaluacja; aktualizacja zgodnie z celami operacyjnymi Strategii w obszarze społecznym
Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029	
Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027	
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy	
Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego	zakłada się kompleksową realizację założeń określonych w planie, przy jednoczesnym dopuszczeniu aktualizacji uwzględniających rekomendacje wynikające z celów operacyjnych Strategii w zakresie mobilności miejskiej

Źródło: Opracowanie własne

8. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii

Strategia rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026–2035 jest dokumentem o charakterze dynamicznym, podlegającym systematycznej analizie pod kątem skuteczności realizacji oraz zgodności z aktualnymi uwarunkowaniami rozwojowymi. Stała obserwacja postępów wdrażania umożliwi szybkie reagowanie na zmiany zachodzące w otoczeniu gminy oraz pojawiające się nowe potrzeby mieszkańców i samorządu.

Proces monitoringu i ewaluacji Strategii obejmuje w szczególności:

- systematyczne gromadzenie oraz analizę danych dotyczących stopnia realizacji celów, kierunków działań i przedsięwzięć strategicznych;
- rozpoznawanie barier, ryzyka oraz innych czynników mogących wpływać na skuteczność wdrażania Strategii;
- opracowywanie wniosków i rekomendacji służących doskonaleniu działań rozwojowych oraz ewentualnej aktualizacji dokumentu;
- wykorzystywanie wyników prowadzonych analiz w corocznych Raportach o stanie gminy Konstantynów Łódzki.

Na potrzeby procesu monitorowania Strategii zakłada się wykorzystanie następujących źródeł danych:

- wewnętrzne systemy informacyjne oraz bazy danych Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim, w tym m.in. Raporty o stanie gminy, dokumenty budżetowe, sprawozdania z realizacji inwestycji oraz dane jednostek organizacyjnych;
- statystyka publiczna, w szczególności dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz zasoby Banku Danych Lokalnych, a także raporty regionalne i krajowe dotyczące gospodarki, demografii, rynku pracy, edukacji, transportu i środowiska;
- wyniki badań społecznych oraz konsultacji społecznych, obejmujące ankiety skierowane do mieszkańców, spotkania z mieszkańcami oraz opinie przedstawicieli organizacji pozarządowych i środowiska gospodarczego;
- dane branżowe i ekspertyzy specjalistyczne, w tym opracowania sektorowe odnoszące się m.in. do energetyki, mobilności, ochrony środowiska, polityki społecznej czy infrastruktury technicznej;
- dane geoprzestrzenne i analizy urbanistyczne, obejmujące plan ogólny gminy, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, analizy zmian zagospodarowania terenu, struktury zabudowy oraz rozwoju infrastruktury.

Monitoring realizacji Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026–2035 prowadzony będzie w oparciu o system wskaźników odnoszących się do efektywności, skuteczności oraz oddziaływania podejmowanych działań rozwojowych. Przyjęte mierniki umożliwią ocenę stopnia realizacji celów strategicznych, a także identyfikację zmian zachodzących w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej. Szczegółowy zestaw wskaźników zaprezentowano w części 3.3. pt. „Kierunki działań i oczekiwane rezultaty". Wskaźniki te zostały zaprojektowane jako narzędzie bieżącej kontroli postępów wdrażania Strategii, a także podstawę do okresowej oceny skuteczności realizowanych przedsięwzięć i podejmowania decyzji korygujących.

Zestaw wskaźników określonych w niniejszej Strategii na potrzeby monitorowania jej realizacji nie ma charakteru zamkniętego. Oznacza to możliwość jego okresowej

aktualizacji, obejmującej zarówno uzupełnianie katalogu mierników, jak i modyfikację wskaźników już stosowanych, jeżeli będzie to uzasadnione potrzebami procesu zarządzania strategicznego. Takie podejście zwiększa dostosowanie systemu monitoringu do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych, kierunków polityki publicznej oraz zakresu dostępnych danych statystycznych i analitycznych. Dzięki temu narzędzia oceny realizacji Strategii pozostaną aktualne, porównywalne i użyteczne z punktu widzenia prowadzenia polityki rozwoju gminy.

Za monitorowanie postępów we wdrażaniu Strategii odpowiadać będzie Zespół ds. wdrażania Strategii. W celu zapewnienia bieżącej oceny stopnia realizacji celów i działań strategicznych corocznie opracowywany będzie Raport z realizacji Strategii, zatwierdzany przez Burmistrza Konstantynowa Łódzkiego. Pierwszy raport zostanie przygotowany w 2027 roku i obejmie ocenę początkowego etapu wdrażania dokumentu.

Raport z realizacji Strategii składać się będzie z podstawowych części, dotyczących:

- charakterystyki najważniejszych zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych zachodzących na terenie gminy;
- identyfikacji nowych uwarunkowań zewnętrznych mogących oddziaływać na tempo i kierunki rozwoju gminy;
- ocenie zmian wartości wskaźników służących monitorowaniu realizacji celów strategicznych;
- podsumowania postępu rzeczowego i finansowego przedsięwzięć strategicznych wraz ze wskazaniem barier, ryzyka oraz problemów napotkanych w procesie wdrażania

oraz innych istotnych z punktu widzenia kierunków rozwoju gminy.

O ile monitoring służy bieżącemu śledzeniu postępów realizacji Strategii, stopnia wykonania działań oraz zmian wartości przyjętych wskaźników, o tyle narzędziem służącym pogłębionej ocenie skuteczności, trafności i efektywności podejmowanych interwencji jest ewaluacja. Jej prowadzenie umożliwia identyfikację obszarów wymagających usprawnień, wspiera podejmowanie decyzji zarządczych oraz zwiększa jakość i efektywność wdrażania Strategii. Ewaluacja prowadzona będzie w oparciu o zestaw kluczowych kryteriów pozwalających kompleksowo ocenić jakość i rezultaty podejmowanych działań. Ocenie podlegać będzie w szczególności **skuteczność**, rozumiana jako stopień osiągnięcia założonych celów i realizacji zaplanowanych działań, **efektywność** odnosząca się do relacji pomiędzy uzyskanymi rezultatami a poniesionymi nakładami, a także **trafność**, wskazująca na zgodność przyjętych celów i metod z rzeczywistymi potrzebami oraz zidentyfikowanymi problemami rozwojowymi. Analizowane będzie również **oddziaływanie** Strategii, rozumiane jako wpływ realizowanych przedsięwzięć na sytuację społeczną, gospodarczą, przestrzenną i środowiskową gminy, trwałość osiągniętych efektów w dłuższej perspektywie czasowej oraz użyteczność działań z punktu widzenia mieszkańców i innych interesariuszy lokalnych.

Oceny bieżące, o charakterze operacyjnym, prowadzone będą przez Zespół ds. wdrażania Strategii oraz właściwe komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim. Natomiast ewaluacje całościowe, obejmujące strategiczną ocenę postępów realizacji dokumentu, będą przeprowadzane cyklicznie, nie rzadziej niż raz na dwa lata. W procesie ewaluacyjnym możliwy jest udział przedstawicieli interesariuszy lokalnych oraz ekspertów zewnętrznych.

W razie potrzeby przewiduje się aktualizację zapisów Strategii, tak aby odpowiadały bieżącym wyzwaniom i realnym uwarunkowaniom realizacyjnym. Zakres zmian może obejmować zarówno korektę kierunków działań i priorytetów, jak również wprowadzanie

nowych przedsięwzięć lub porządkowanie tych, które utraciły aktualność. Dzięki temu Strategia pozostaje efektywnym instrumentem prowadzenia polityki rozwoju gminy. Proces ten powinien opierać się na wynikach analiz, monitorowaniu i ewaluacji Strategii oraz wnioskach płynących z realizacji dotychczasowych działań, z uwzględnieniem opinii interesariuszy lokalnych.

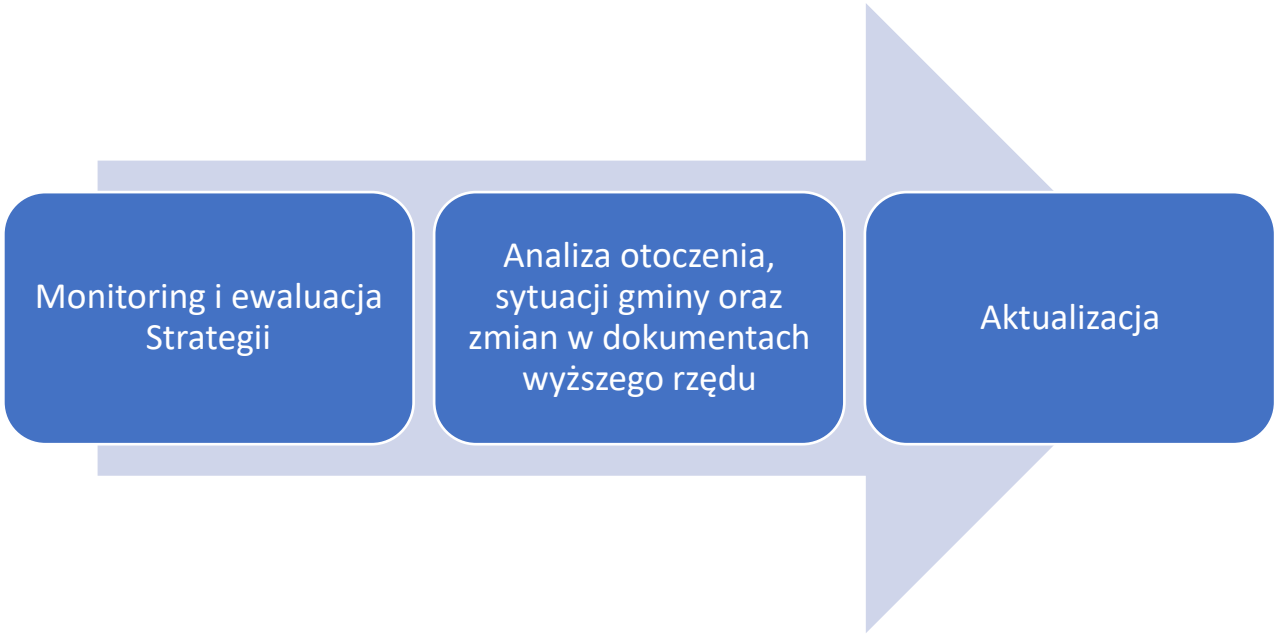

Rysunek 30. Proces aktualizacji strategii rozwoju
Źródło: Opracowanie własne

Wniosek o aktualizację będzie wynikał z ustaleń Koordynatora ds. wdrażania Strategii i zostanie przekazany Burmistrzowi Konstantynowa Łódzkiego oraz Radzie Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim, która podejmie decyzję o konieczności aktualizacji dokumentu.

9. Ramy finansowe realizacji Strategii

Skuteczna realizacja celów wyznaczonych w Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026–2035 wymaga aktywnego i odpowiedzialnego podejścia władz samorządowych do pozyskiwania adekwatnych narzędzi wdrożeniowych, nowoczesnych metod zarządzania oraz zróżnicowanych źródeł finansowania przedsięwzięć rozwojowych. Istotnym warunkiem skutecznego wdrażania Strategii jest racjonalne i efektywne wykorzystanie wszystkich dostępnych zasobów finansowych, umożliwiających realizację zaplanowanych celów i działań oraz stopniowe osiąganie długofalowej wizji rozwoju gminy. Przy konstruowaniu ram finansowych dla projektów i przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii uwzględniane będą kluczowe uwarunkowania wpływające na możliwości rozwojowe gminy Konstantynów Łódzki. W szczególności analizie podlegać będą dotychczasowe dochody i wydatki budżetowe gminy, jej zdolność inwestycyjna, poziom płynności finansowej oraz aktualna sytuacja zadłużeniowa. Istotnym elementem będzie również ocena skuteczności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w poprzednich latach.

W procesie planowania finansowego uwzględniane będą także zapisy Wieloletniej Prognozy Finansowej, informacje dotyczące potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania, aktualne harmonogramy naborów, warunki udziału w programach wsparcia oraz wymagany poziom wkładu własnego i dofinansowania. Znaczenie będzie miało również wykorzystanie doświadczeń zdobytych podczas realizacji inwestycji prowadzonych w gminie w poprzednich latach, a także dorobku związanego z opracowywaniem innych dokumentów strategicznych. Uzupełnieniem procesu będą dane i analizy zawarte w przygotowanych wcześniej projektach, wnioskach aplikacyjnych oraz studiach wykonalności.

Polityka finansowania działań rozwojowych powinna opierać się na dywersyfikacji źródeł środków oraz aktywnym pozyskiwaniu dostępnego wsparcia zewnętrznego. Do potencjalnych źródeł finansowania należą między innymi:

1. Środki własne gminy - obejmujące w szczególności wpływy z podatków i opłat lokalnych, w tym podatku od nieruchomości, a także udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych (PIT oraz CIT). Istotne znaczenie mają również dochody z majątku gminy, związane m.in. z najmem, dzierżawą oraz gospodarowaniem nieruchomościami, jak również wpływy z opłat administracyjnych.
2. Środki pochodzące z budżetu państwa lub budżetu samorządu województwa łódzkiego przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania.
3. Środki funduszy celowych - w szczególności z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, w tym programów wspierających transformację środowiskową, efektywność energetyczną oraz adaptację do zmian klimatu, takich jak na przykład LIFE, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Znaczące możliwości wsparcia inwestycji stwarzają również instrumenty finansowane w ramach Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności, ukierunkowane m.in. na modernizację infrastruktury publicznej,

cyfryzację usług oraz wzmacnianie odporności społeczno-gospodarczej jednostek samorządu terytorialnego.

4. Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) - w zakresie projektów społecznych, edukacyjnych, usług publicznych i cyfryzacji.
5. Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS) - dla inwestycji infrastrukturalnych, ochrony środowiska, energetyki i mobilności.
6. Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej - dla modernizacji wsi, infrastruktury komunalnej, rewitalizacji, wsparcia dla NGO czy przedsiębiorców,
7. Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 - na działania związane z promowaniem dziedzictwa związanego z rybactwem.
8. Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG) - fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz zwiększających konkurencyjność lokalnej gospodarki.
9. Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027 - program ukierunkowany na finansowanie projektów służących rozwojowi cyfryzacji, w szczególności wdrażaniu e-usług publicznych, podnoszeniu jakości i dostępności usług cyfrowych oraz wzmacnianiu poziomu cyberbezpieczeństwa w jednostkach samorządu terytorialnego i sektorze gospodarczym.
10. Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027.
11. Fundusze Norweskie i EOG - na projekty społeczne, edukacyjne, środowiskowe i związane z równouprawnieniem.
12. Rządowe programy wsparcia inwestycyjnego i rozwojowego, na przykład Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.
13. Budżet Samorządu Województwa Łódzkiego - wsparcie inicjatyw lokalnych, współpracy międzygminnej i programów celowych, przeznaczonych na przykład na rozwój infrastruktury sportowej, dziedzictwa kulturowego, polityki senioralnej itp.
14. Inne źródła finansowania zewnętrznego, w tym partnerstwa i instrumenty zwrotne.

Ponadto, do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego mogą zostać wykorzystane środki prywatne. Partnerem w realizacji celów rozwojowych Gminy Konstantynów Łódzki mogą być organizacje pozarządowe działające na poziomie lokalnym i regionalnym, a także fundacje oraz inne podmioty społeczne. Podmioty te posiadają możliwość pozyskiwania grantów krajowych i zagranicznych, które mogą wspierać realizację wspólnych przedsięwzięć z samorządem, w szczególności w obszarach aktywizacji społecznej, edukacji, kultury, integracji mieszkańców oraz ochrony środowiska. Współpraca międzysektorowa w tym zakresie sprzyja zwiększaniu efektywności działań publicznych oraz lepszemu odpowiadaniu na lokalne potrzeby.

Realizacja niektórych przedsięwzięć wymagających wniesienia wkładu własnego lub wcześniejszego zabezpieczenia środków finansowych może wymagać wykorzystania instrumentów zwrotnych dostępnych na preferencyjnych zasadach. W przypadku konieczności zapewnienia wkładu własnego lub czasowego prefinansowania projektów Gmina Konstantynów Łódzki może korzystać z tego typu instrumentów oferowanych na przykład

przez Bank Gospodarstwa Krajowego, fundusze rozwoju oraz właściwe regionalnie fundusze celowe, w tym fundusze ochrony środowiska. Rozwiązania te mogą stanowić istotne wsparcie w realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Istotne znaczenie w planowaniu i organizacji finansowania projektów oraz inwestycji mają środki dostępne w ramach kolejnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2028–2034. Instrumenty te stwarzają możliwość wspierania przedsięwzięć rozwojowych zarówno w formie bezzwrotnych dotacji, jak i instrumentów zwrotnych, w tym pożyczek. Skuteczne wykorzystanie dostępnych środków będzie uzależnione od aktywnej postawy Gminy Konstantynów Łódzki w zakresie monitorowania dostępnych programów wsparcia, przygotowywania wysokiej jakości projektów oraz sprawnego pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

10. Spójność z dokumentami wyższego rzędu

Uwarunkowania prawne oraz zasady prowadzenia polityki rozwoju wymagają, aby dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym pozostawały w spójności z kierunkami wyznaczonymi na poziomie regionalnym i ponadlokalnym. Obowiązek zachowania spójności dokumentów strategicznych gminy wynika z przepisów prawa, w szczególności z art. 10e ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.), zgodnie z którym strategia rozwoju gminy powinna uwzględniać ustalenia strategii rozwoju województwa oraz strategii o charakterze ponadlokalnym. W związku z tym założenia Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026–2035 zostały opracowane z uwzględnieniem celów i kierunków działań określonych w dokumentach wyższego rzędu.

Najważniejszym dokumentem samorządu województwa, który wyznacza długookresową wizję rozwoju oraz cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym, wraz z kierunkami działań niezbędnymi do ich osiągnięcia jest Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (Uchwała nr XVIII/218/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 23 września 2025 r., Dz. Urz. Woj. Ł. 2025, poz. 9379) Jednocześnie dokument ten odzwierciedla podejście władz regionalnych do zmieniających się uwarunkowań i wyzwań rozwojowych, porządkując interwencje publiczne w postaci spójnego i zintegrowanego zestawu działań planowanych w perspektywie najbliższych lat. Dokument ten stanowi również ramę dla współpracy pomiędzy różnymi poziomami zarządzania i interesariuszami, ukierunkowanej na trwałe podnoszenie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Kolejnym dokumentem, z którym wymagana jest spójność lokalnej strategii rozwoju jest strategia rozwoju powiatu. Strategia Rozwoju Powiatu Pabianickiego 2030 została przyjęta Uchwałą nr XLI/308/21 Rady Powiatu Pabianickiego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Powiatu Pabianickiego 2030. Dokument wyznacza długofalowe cele i priorytety rozwoju podejmowane przez władze Powiatu.

Gmina Konstantynów Łódzki jest częścią Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (ŁOM), co determinuje konieczność uwzględniania ponadlokalnego kontekstu rozwojowego w prowadzonej polityce rozwoju. W związku z tym cele i kierunki działań przyjęte w Strategii powinny pozostawać w zgodności z priorytetami rozwojowymi ŁOM, zapewniając spójność podejmowanych interwencji oraz ich komplementarność w skali obszaru metropolitalnego. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030 (SRP ŁOM do roku 2030) określa wspólne cele i kierunki rozwoju dla gmin tworzących obszar metropolitalny, koncentrując się na wzmacnianiu współpracy, integracji funkcjonalnej oraz realizacji przedsięwzięć o znaczeniu ponadlokalnym.

Tabela 24. Spójność celów Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki z celami rozwoju Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	**Strategia rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035**				
	Wymiar społeczny S1	Wymiar gospodarczy S2	Wymiar przestrzenny S3	Wymiar klimatyczno-środowiskowy S4	Cel horyzontalny
Strefa gospodarcza					
Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka					
1.1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego					
1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego	O1.4	O.2.3			H1
1.3. Wsparcie rozwoju MSP		O2.3	O3.3		
1.4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności					
Strefa społeczna					
Obywatelskie społeczeństwo równych szans					
2.1. Rozwój kapitału społecznego	O1.1.; O1.2.; O1.4.	O2.1.			H3
2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	O1.3.				
2.3. Ograniczenie skali ubóstwa	O1.2.				
Sfera przestrzenna					
Atrakcyjna i dostępna przestrzeń					
3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska	O1.1.		O3.3.	O.4.2.; O4.3.	
3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu			O3.1.; O3.2.;O3.4.		

3.3. Zwiększanie dostępności transportowej		O2.2.	O3.3.	O4.1.	
3.4. Nowoczesna energetyka w województwie				O4.1, O4.2.	
3.5. Racjonalizacja gospodarki odpadami				O4.4.	
3.6. Zwiększanie dostępności do usług teleinformatycznych	O1.4.	O2.2.			H2
Cel horyzontalny					
Zarządzanie rozwojem					
O1.1.; O3.1.; O3.2.; O3.4.;H1; H2; H3					

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Spójność celów Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki z celami Strategii Rozwoju Powiatu Pabianickiego 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Pabianickiego 2030	**Strategia rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035**				
	Wymiar społeczny S1	Wymiar gospodarczy S2	Wymiar przestrzenny S3	Wymiar klimatyczno-środowiskowy S4	Cel horyzontalny
Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej w zgodzie z Europejskim Zielonym Ładem					
Poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej	O1.1.	O2.2.	O3.3.		
Poprawa jakości i dostępności sieci telekomunikacyjnej (w tym wprowadzenie e-usług)		O2.2.			H2
Budowanie infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej oraz czasu wolnego	O1.1.		O3.2.; O3.4.		
Przygotowanie terenów inwestycyjnych		O2.1.; O2.2.	O3.1.; O3.2.		
Zwiększenie ilości instalacji odnawialnych źródeł energii				O4.2.	
Poprawa infrastruktury pomocy społecznej	O1.2.; O1.3				
Poprawa, rozwój i podniesienie jakości usług publicznych					
Zwiększenie dostępności do usług medycznych, zdrowotnych dla mieszkańców na terenie całego powiatu	**O1.3.**				

Podnoszenie jakości i usprawnienie usług administracyjnych dla mieszkańców	O1.2.	O2.1.; O2.3.			H1; H2; H3
Rozwój oferty edukacyjnej dostosowanej do rynku pracy	O1.4.	O2.3.			
Rozwój oferty kulturalnej i sportowej powiatu	O1.1.		O3.3.; O3.4.		
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup marginalizowanych	**O1.3.**		O3.4.		
Prowadzenie polityki rozwoju w oparciu o potencjały endogeniczne powiatu					
Działania wspierające lokalnych przedsiębiorców	O1.2.; O1.4.	O2.1.; O2.2.; O2.3.	O3.1.; O3.2.; O3.3.		H1; H2; H3
Wykorzystywanie potencjałów turystyczno-rekreacyjnych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego	O1.1.		O3.2.		
Adaptacja do zmian klimatu - wykorzystanie nowego okresu programowania UE w obszarze Europejskiego Zielonego Ładu			O3.4.	O4.1.; O4.2.; O4.3.; O4.4.	
Zbudowanie silnej współpracy regionalnej z gminami powiatu i jednostkami sąsiednimi					H3
Podejmowanie działań promocyjnych i komunikacyjnych w celu integracji mieszkańców powiatu	O1.2.				

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26. Spójność celów Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 z celami SRP ŁOM do roku 2030

SRP ŁOM do roku 2030	**Strategia rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035**				
	Wymiar społeczny S1	Wymiar gospodarczy S2	Wymiar przestrzenny S3	Wymiar klimatyczno-środowiskowy S4	Cel horyzontalny
Cel 1					
Środowisko i klimat					
Zwiększenie efektywności energetycznej oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych				O4.2.; O4.3.	
Wspieranie energii odnawialnych				O4.2.	

Adaptacja do zmian klimatu i nieoczekiwanych wydarzeń żywiołowych				O4.1.	
Bioróżnorodność			O3.4.		
Ochrona przyrody			O3.1.; O3.4.	O4.1.; O4.2.	
Wzmacnianie efektywności gospodarowania odpadami				O4.4	
Wspieranie działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej			O3.3.	O4.2.	
Cel 2					
Zrównoważona mobilność					
Poprawa jakości, dostępności i zintegrowania systemu transportu zbiorowego		O2.2.	O3.3.		
Rozwój infrastruktury paliw alternatywnych oraz elektromobilności				O4.3.	
Rozwój spójnej sieci pieszej i rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą			O3.3.		
Rozwój systemu kolei					
Cel 3					
Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka					
Wzmacnianie atrakcyjności i tożsamości kulturalnej ŁOM	O1.1.				H3
Wzmacnianie atrakcyjności turystycznej ŁOM	O1.1.		O3.2.	O4.1.	
Integracja oferty inwestycyjnej i wspólna promocja gospodarcza	O1.4.	O2.1.; O2.3	O3.1.		H3
Rozwój nowych kompetencji i usług zwiększających konkurencyjność i dywersyfikację rynku pracy	O1.4.				H2
Rozwój współpracy między sferą B+R a przedsiębiorcami	O1.4.				H3
Cel 4					
Aktywne i kreatywne społeczeństwo					
Wspieranie dostępu do dobrej jakości usług społecznych i zdrowotnych	O1.1.; O1.3.				
Integracja społeczna	O1.2.				

Zwiększenie dostępności i jakości usług edukacyjnych	O1.4.				
Kreowanie aktywności sportowo-rekreacyjnej	O1.1.		O3.2.; O3.4.		
Cel 5					
Zintegrowane zarządzanie rozwojem					
Wsparcie wdrażanie ZIT na obszarze ŁOM					H1; H3
Upowszechnienie wykorzystania TIK w zarządzaniu rozwojem					H2
Wysoki poziom kompetencji i zaangażowania kadr					H1
Udział w tworzeniu ustawowych podstaw współpracy metropolitalnej					H3
Cel 6					
Gospodarka przestrzenna					
Rewitalizacja			O3.2.		
Ochrona zabytków i kształtowanie dziedzictwa kulturowego w ŁOM			O3.2.		
Zagospodarowanie przestrzenne i polityka przestrzenna			O3.1.; O3.2.; O3.3.; O3.4.		

Źródło: Opracowanie własne

Przeprowadzona analiza wskazuje na wyraźną zbieżność celów i kierunków działań Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026–2035 z założeniami dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Przyjęte w Strategii działania odpowiadają kluczowym priorytetom określonym na poziomie regionalnym i ponadlokalnym, co świadczy o ich spójności z szerszymi kierunkami polityki rozwoju.

Działania planowane w Konstantynowie Łódzkim wpisują się w cele związane z rozwojem gospodarczym, poprawą jakości życia mieszkańców, kształtowaniem zrównoważonej przestrzeni oraz ochroną środowiska, a także wzmacnianiem współpracy i zarządzania rozwojem. Takie podejście zapewnia komplementarność interwencji oraz umożliwia ich skuteczną realizację w powiązaniu z procesami zachodzącymi na poziomie województwa, powiatu i Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Konstantynowa Łódzkiego w granicach powiatu pabianickiego 10
Rysunek 2. Liczba ludności Konstantynowa Łódzkiego w latach 1995-2024 12
Rysunek 3. Prognoza liczby ludności Konstantynowa Łódzkiego do roku 2035..... 12
Rysunek 4. Struktura wiekowa mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego 13
Rysunek 5. Rodziny korzystające z pomocy społecznej..... 17
Rysunek 6. Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych w Konstantynowie Łódzkim w 2024 r. 18
Rysunek 7. Dystrybucja usług publicznych w przestrzeni gminy Konstantynów Łódzki 21
Rysunek 8. Wielkość gospodarstw rolnych w gminie Konstantynów Łódzki 23
Rysunek 9. Podmioty gospodarki narodowej w Konstantynowie Łódzkim..... 24
Rysunek 10. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem 25
Rysunek 11. Dochody i wydatki w gminie Konstantynów Łódzki..... 26
Rysunek 12. Poziom zadłużenia gminy w stosunku do dochodów ogółem 27
Rysunek 13. Wykaz obowiązujących planów miejscowych w Konstantynowie Łódzkim 30
Rysunek 14. Zagrożenie powodziowe w Konstantynowie Łódzkim 32
Rysunek 15. Łączne zagrożenie suszą w Konstantynowie Łódzkim 33
Rysunek 16. Schemat matrycy SWOT..... 35
Rysunek 17. Wizja rozwoju gminy Konstantynów Łódzki..... 42
Rysunek 18. Cele strategiczne gminy Konstantynów Łódzki..... 44
Rysunek 19. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Konstantynów Łódzki 68
Rysunek 20. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Konstantynowa Łódzkiego..... 70
Rysunek 21. System powiązań przyrodniczych w Konstantynowie Łódzkim 73
Rysunek 22. Sieć dróg ponadlokalnych w Konstantynowie Łódzkim 76
Rysunek 23. Trasa regionalna nr 241 – proponowany przebieg 79
Rysunek 24. Trasa regionalna nr 243 – proponowany przebieg 80
Rysunek 25. Infrastruktura społeczna w Konstantynowie Łódzkim..... 81
Rysunek 26. Planowane trasy w ramach koncepcji utworzenia komunikacji gminnej w Konstantynowie Łódzkim 82
Rysunek 27. OSI w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030+ 94
Rysunek 28. Przestrzenne odzwierciedlenie OSI w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 95
Rysunek 29. OSI w Konstantynowie Łódzkim..... 96
Rysunek 30. Proces aktualizacji strategii rozwoju..... 105

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Miejska Biblioteka Publiczna w Konstantynowie Łódzkim..... 15
Zdjęcie 2. Tereny rekreacyjne na Siwaberku..... 28
Zdjęcie 3. Widok na centrum Konstantynowa Łódzkiego 67
Zdjęcie 4. Widok na dolinę Neru od strony Konstantynowa Łódzkiego..... 86

Spis tabel

Tabela 1. Podstawowe dane o mieście 11
Tabela 2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych podlegających gminie 14
Tabela 3. Gospodarka mieszkaniowa Gminy Konstantynów Łódzki w 2024 r. 19
Tabela 4. Liczba przestępstw popełnionych w Konstantynowie Łódzkim w latach 2018-2024 19
Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Konstantynowie Łódzkim w 2024 r. 24
Tabela 6. Zieleń miejska w Konstantynowie Łódzkim w 2024 r. 28
Tabela 7. Analiza SWOT w wymiarze społecznym 36
Tabela 8. Analiza SWOT w wymiarze gospodarczym 38
Tabela 9. Analiza SWOT w wymiarze przestrzenno-środowiskowym 40
Tabela 10. Cele strategiczne i operacyjne 45
Tabela 11. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze społecznej 48
Tabela 12. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze społecznym 50
Tabela 13. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze gospodarczej 52
Tabela 14. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze gospodarczym 53
Tabela 15. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze przestrzennej 55
Tabela 16. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze przestrzennym 57
Tabela 17. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze klimatyczno-środowiskowej 59
Tabela 18. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze klimatyczno-środowiskowym 61
Tabela 19. Cele, kierunki działań i oczekiwane rezultaty w sferze instytucjonalnej 63
Tabela 20. Wskaźniki monitorowania Strategii w wymiarze instytucjonalnym 65
Tabela 21. Wykaz pomników przyrody w Konstantynowie Łódzkim 74
Tabela 22. Inwestycje rekomendowane do realizacji w latach 2026-2035 w Konstantynowie Łódzkim 77
Tabela 23. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych 101
Tabela 24. Spójność celów Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki z celami rozwoju Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 110
Tabela 25. Spójność celów Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki z celami Strategii Rozwoju Powiatu Pabianickiego 2030 111
Tabela 26. Spójność celów Strategii rozwoju gminy Konstantynów Łódzki na lata 2026-2035 z celami SRP ŁOM do roku 2030 112